

Los Hechos

Chī māstā'ca Espíritu Santo

¹ Icuaniyān, Teófilo, a'cxni' ictzo'kli pūla a'ktin ca'psnap, ictzo'kli ixlīpō'ktu tū Jesús litzuculh tlahua ē māsu'yu. ² Ictzo'kli tū tlahualh hasta a'cxni' a'lh nac a'kapūn. A'cxni' jāna'j ixa'n nac a'kapūn, Jesús cāmaxquī'lh a'ktin līmāpa'ksīn ixapóstoles tī ixcālacsacnī't. Cāmaxquī'lh līmāpa'ksīn ixpālacata Espíritu Santo chī tzē natascuja. ³ A'cxni' Jesús ixpātīni'nī'ttza', xla' xalakahuan cātasu'yuni'lh ixapóstoles. Xla' tlahualh lhūhua' tū māsu'yulh ixlīcāna' xalakahuan ixuanī't Jesús. Cātasu'yuni'lh hasta jā chā'lh tu'pu'xam quilhtamacuj. Ixcālītā'chihuīna'mā'lh chī māpa'ksīni'n Dios.

⁴ A'cxni' ixcātā'takēstoknī't Jesús cāhuanilh:

—Jāna'j cataxtutit nac Jerusalén. Caka'lhī'tit tū nacāmaxquī'yān quinTāta'. Huā'mā' quit iccāhuaninī'ta'ntza' hui'xina'n. ⁵ Ixlīcāna', Juan ixlīmā'kpaxīni'n xcān. Xtum chī nalī'a'kpaxā'tit. Hui'xina'n nacātamaxquī'yān Espíritu Santo. Palaj nacātamaxquī'yān —cāhuanilh Jesús.

Jesús a'lh nac a'kapūn

⁶ Tī ixtatakēstoknī't takelhasquī'nīlh:

—Māpa'ksīni', ¿ē chuhua'j nahui'li'ya' a'ktin līmāpa'ksīn nac Israel?

⁷ Jesús cāhuanilh:

—Hui'xina'n jāla catica'tzītit tzamā' quilhtamacuj a'cxni' nala huā'mā'. Xmān Dios ca'tzī a'cxni' namacamin huā'mā' tū nala. Ū'tza'

tī māpa'ksīni'n. ⁸ Hui'xina'n namaktīni'nā'tit lītli'huī'qui a'cxni' Espíritu Santo nacālakminān. Hui'xina'n nachihuīna'nā'tit quimpālacata nac Jerusalén ē na ixlīpō'ktu Judea ē Samaria ē ixlīpō'ktu cā'quilhtamacuj.

⁹ A'cxni' Jesús cāhuanikō'lh huā'mā' xla' palaj tunca tzuculh tā'kayāhua na ixlacatīnca'n. Tanūlh nac a'ktin poklhnu' tū lītatzē'kli. ¹⁰ Xlaca'n ixtatalacayāhuayāna'lh a'cxni' Jesús ixa'mā'lh tālhmā'n. Xamaktin tatāyachi chā'tu' chi'xcuui'n ixlacatzuna'jca'n. Ixtaka'lhī ixl'u'xu'ca'n xastala'nka'. ¹¹ Xlaca'n tachihuīna'nli:

—Hui'xina'n chi'xcuui'n xalanī'n nac Galilea, ¿tū ixpālacata talacayāhuapāna'ntit nac a'kapūn? Ū'tza' huā'mā' Jesús, tī tā'kayāhuamā'lh nac a'kapūn na milacatīnca'n, chuntza' nataspi'tpala ā'maktin —cāhuanica.

Lacsacca Matías natahui'la ixlakxoko Judas

¹² Apóstoles tayujchi nac sipej jā huanican Olivos. Huā'mā' sipej ixlacatzuna'j nac Jerusalén ixlīmakat a'cxtim chī tzē natlā'huancan a'ktin quilhtamacuj tū pūjaxcan chuntza' chī tatzo'kni' nac līmāpa'ksīn. Xlaca'n tataspi'tpālh nac Jerusalén. ¹³ A'cxni' tachā'lh xlaca'n tatahua'ca'lh tālhmā'n. A'ntza' ixtahui'lāna'ncha' Pedro ē Jacobo ē Juan ē Andrés ē Felipe ē Tomás ē Bartolomé ē Mateo ē Jacobo ixka'hua'cha Alfeo ē Simón Zelote ē Judas ixtā'tin Jacobo. ¹⁴ Ixlīpō'ktuca'n lacxtim ixta'orarlamā'nalh. Nā puscan ixta'orarlamā'nalh ē María tī ixtzī' Jesús ē nā ixtā'timīn Jesús.

¹⁵ Tī ixtahui'lāna'lh a'ktin ciento ē ā'kelhupu'xam. Huā'mā' quilhtamacuj Pedro tāyalh ixlacpu'na'nca'n tā'timīn. Cāhuanilh:

16 —Tā'timīn, chuntza' ixlacasqui'nca na'a'kspula tū huan ixtachihuīn Dios jā David lihuanli pūla ixlītlī'hui'qui Espīritu Santo. David līchihuīna'nli Judas. Ū'tza' huā'mā' Judas tī cāpūlani'lh xlaca'n tī tachi'palh Jesús. 17 Ū'tza' huā'mā' Judas tī ixquincātā'latlā'huanān. Nā ū'tza' ixtā'scuja Dios chuntza' chī quina'n tā'scujaūj Dios. 18 Huā'mā' tumīn tū tlajalh ixpālacata tū tlhualh tū jā tze lītamāhuaca ti'ya't. Judas tālh mā'n mincha' ē taxtuni'kō'lh ixpālūhua'. 19 Ixlīpō'ktuca'n xalanī'n nac Jerusalén taca'tzīkō'lh huā'mā'. Ū'tza' līmāpācuhuīca ti'ya't Acéldama. Nā ixtachihuīnca'n Acéldama huanicu'tun ti'ya't ixtapalh ka'lhni'. 20 Chuntza' tatzo'kni' na ixtachihuīn Dios nac libro ixtacuhuīni' Salmos: Calakmaka'nca ixchic. A'ntza' jā tī chā'tin catitahui'lalh. Nā tatzo'kni' chuntza': Ā'chā'tin catahui'lapālh na ixtascujūt.

21 Pedro chihuīna'mpālh:

—Catanūlh chā'tin ixlakxoko Judas tī ixquincātā'latlā'huanān a'cxni' Jesús ixquincātā'latlā'huanān. 22 Catahuī'lh chā'tin tī ixquincātā'latlā'huanān a'cxni' Juan mā'kpaxīlh Jesús hasta a'cxni' Jesús a'lh nac a'kapūn. Ū'tza' nala hua'chi quina'n ē nalīchihuīna'n chī Jesús lacastālancuana'nli.

23 Cālacsacca chā'tu' chi'xcuhuī'n. Ixtacuīni' chā'tin José tī ixuanican Barsabás ē Justo. Ē ā'chā'tin huampala ixtacuhuīni' Matías. 24 Ē tatlhualh oración ē tahuanli chuntza':

—QuinDiosca'n, hui'x cālakapasni'ya' ixlīstacna'ca'n ixlīpō'ktuca'n chi'xcuhuī'n. Hui'x

caquilāmāsu'yuni'uj tī hui'x lacsacnī'ta' huā'mā' chā'tu'. ²⁵ Ū'tza' natā'scujān chī apóstol. Natahui'la ixlakxoko Judas tī makxtekli ixtascujūt ē tlahualh tū jā tze. Ū'tza' lī'a'lh nac pūpātīn.

²⁶ Tlahuaca a'ktin talacsacni' tī napāxtoka. A'cxni' laktzī'nca ū'tza' Matías pāxtokli. Ē ū'tza' līchi'palh tzamā' tascujūt. Ū'tza' lacchā'lh ixlīkelhacāujtu' apóstoles.

2

Macaminca Espíritu Santo

¹ A'cxni' chilh ixquilhtamacuj Pentecostés, ixlīpō'ktuca'n ixtatakēstokkō'nī't. ² Xamaktin macasā'nalh tū ixmimā'cha' nac a'kapūn. Kexmatca hua'chi palha' ū'ni' ixmimā'lh pō'ktu nac chic jā ixtahui'lāna'lh. ³ Cātasu'yuni'lh hua'chi sī'ma'kā't tū tasu'yulh hua'chi macscut. Cālakchā'lh chā'tunu' xlaca'n. ⁴ Ixlistacna'ca'n talītatzumakō'lh Espíritu Santo. Tatzuculh tachihuīna'n a'katunu' tachihuīn tū cāmaxquī'lh Espíritu Santo natachihuīna'n.

⁵ Ixtahui'lāna'lh nac Jerusalén israelitas, chi'xcuīn tī ixtalakachi'xcuīn Dios. Xlaca'n ixtamīnkō'nī't xala' calhāxcuīh. ⁶ A'cxni' takexmatli tū macasā'nalih, tatakēstokkō'lh ixlīpō'ktuca'n. Jā ixtaca'tzī chā'tunu' chī ixtakexmatmā'nalh chī ixtachihuīnca'n. ⁷ Ixtalītamakchuyīmā'nalh ē talāhuanilh:

—Hua'chi jā xala' nac Galilea tī tachihuīna'mā'nalh. ⁸ ¿Chī kexmatāuj huā'mā' tachihuīn tū chihuīna'nāuj līchā'tunu' quīna'n? ⁹ Makapitzīn quīna'n xala' nac Partia ē Media ē Elam ē Mesopotamia ē Judea ē Capadocia ē Ponto ē

Asia. ¹⁰ Ā'makapitzīn quina'n xala' nac Frigia ē Panfilia ē Egipto ē xala' nac África ā'chulā' pekanācha' Cirene. Ā'makapitzīn xala' nac Roma tī taminī'ta'ncha' nac Jerusalén. Makapitzīn xlaca'n talīlacastacni' israelitas ē ā'makapitzīn tamaktanūkō'lh na ixtamāsu'yunca'n israelitas. ¹¹ Ā'makapitzīn quina'n xala' nac Creta ē Arabia. Quina'n cākexmatni'yāuj tzamā' chi'xcuhuī'n, xala' nac Galilea, chī tachihuīna'mā'nalh tū quintachihuīnca'n. Quincātalīchihuīna'mā'n tū lītlahuamā'lh Dios ixlītlī'hui'qui —talāhuanilh.

¹² Ixlīpō'ktuca'n talī'a'cnīkō'lh ē jā ixtaca'tzī chī līlamā'lh. Talākelhasqui'nīlh:

—¿Tū huanicu'tun huā'mā'?

¹³ Makapitzīn ixtalīkelhkamāna'mā'nalh ē ixtaquilhuamā'nalh:

—Huā'mā' chi'xcuhuī'n taka'chī.

Pedro cātā'chihuīna'nli tachi'xcuhuī't

¹⁴ Pedro tāyalh ē ā'makapitzīn apóstoles ē palha' chihuīna'lh:

—Iccāhuaniyān chi'xcuhuī'n israelitas ē milīpō'ktuca'n hui'xina'n tī hui'lā'na'ntit nac Jerusalén. Caca'tzītīt hui'xina'n huā'mā' ē cakexpa'ttīt quintachihuīn. ¹⁵ Tzamā' chi'xcuhuī'n jā taka'chī chī puhua'nā'tit hui'xina'n. Jā taka'chī ixpālacata xmān makna'jāstza' tzi'saj. ¹⁶ Huā'mā', tū hui'xina'n laktzī'mpā'na'ntit ē kexpa'tpā'na'ntit, ū'tza' līchihuīna'nli profeta Joel makāstza'. Joel huanli:

¹⁷ Chuntza' Dios huanli:

A'cxni' ā'xmān quilhtamacuj na'iccāmacamini' quinEspíritu ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't.

Minka'hua'chanca'n ē mintzu'ma'janca'n
natalīchihuīna'n quintachihuīn.

Minka'hua'chanca'n natalakachuya ē lakkōlu'n
natalakahuāna'n.

¹⁸ Ixlīcāna' na'iccāmacamini' xlaca'n quinEspíritu
huā'mā' quilhtamacuj tī quintatā'scuja,
chi'xcuhuī'n ē puscan.

Xlaca'n natalīchihuīna'n quintachihuīn.

¹⁹ Na'icmāsu'yu lī'a'cnīn tālhmā'n nac a'kapūn ē
natasu'yu tū talī'a'cnīn chi'xcuhuī'n nac
cā'ti'ya'tna'.

Natatasu'yu ka'lhni' ē lamana' ē mixini' tū hua'chi
jini'.

²⁰ Chi'chini' jā naxkaka ē mālhcuyu' natasu'yu chī
ka'lhni'.

Ā'līstān namin ixquilhtamacuj Māpa'ksīni' Jesu-
cristo a'cxni' namimpala.

Nala a'ktin quilhtamacuj xaka'tla'.

Nalaktzī'ncan tū na'a'nan.

²¹ Nala chuntza': Catīxcuhuālh tī nata'sani'
Māpa'ksīni' namaktāya, ū'tza' na'a'kapūtaxtu.

²² Pedro chihuīna'mpālh:

—Chi'xcuhuī'n israelitas, cakexpa'ttit huā'mā'
tachihuīn. Dios cāmāsu'yuni'n hui'xina'n ū'tza'
macamilh Jesús xala' nac Nazaret. Cāmāsu'yuni'n
huā'mā' ixpālacata lī'a'cnīn tū lītlahualh Jesús
ixlītli'hui'qui Dios na milacatīnca'n. Huā'mā'
hui'xina'n ca'tziyā'tit. ²³ A'cxni' macamāstā'ca
Jesús, ē hui'xina'n hua'ntit caxtokohua'ca'ca ē
camāmaknīnīca. Tī tamaknīlh Jesús, xlaca'n jā
tzeya chi'xcuhuī'n. Huā'mā' kentaxtūlh chuntza'
chī ixtalacasqui'nīn Dios tū jāla talakpalī ē
chuntza' chī ixca'tzī Dios makāstza'. ²⁴ Dios

mālacastālancuanīlh Jesús ē līmāxtulh ixlītlī'hui'qui
līnīn ixpālacata Jesús jāla tamakxteka nac cā'līnīn.

²⁵ David līchihuīna'nli Jesús ē huanli:

Pō'ktu quilhtamacuj xa'iclaktzī'n Māpa'ksīni' na
quilacatīn.

Huī'lh na quimpekxtūcāna'j.

Chuntza' jā ictitamakchuyīlh.

²⁶ Ū'tza' līpāxuhualh quilīstacna' ē icchihuīna'nli
catūhuālh tū līpāxuhualh ixpālacata jā cati-
makxtekca quimacni'.

²⁷ Hui'x jā catimakxtekti quilīstacna' nac cā'līnīn, ē
jā catimakxtekti namasa quimacni'.

Quit miSka'ta' xataxicua'lanālanī'.

²⁸ Quimāsu'yuni'nī'ta' chī na'icliatā'kchoko.

Na'icka'lhī tapāxuhuān na milacatīn.

²⁹ Pedro chihuīna'mpālh:

—Chi'xcuui'n, israelitas chī quit,
na'iccāhuaniyān tū ixlicāna' ixpālacata
quimpapca'n David tī ixpuxcu'ca'n israelitas
ixuanī't. Xla' nīlh ē mā'cnūca. Huī'lhcus jā
mā'cnūca. ³⁰ Xla' ixa'kchihuīna' Dios ixuanī't.
Ixca'tzī chī Dios ixuanī't ixlicāna' nahui'lī chī
ixlīpuxcu' tī ī'xū'nātā'nat David. ³¹ David ixca'tzī
Cristo nalacastālancuana'n ē jā catitahui'lacha'
nac cā'līnīn ē jā catimasli ixmacni' Cristo.
Ū'tza' chuntza' lītzo'knulh David. ³² Dios
mālacastālancuanīnī't huā'mā' Jesús. Quilīpō'ktuca'n
iclaktzī'nī'ta'uj huā'mā'. ³³ Dios līmāhua'ca'lh
Jesús ē līhui'līlh na ixpekxtūcāna'j. XaTāta' Dios
maxquī'lh Jesús Espīritu Santo chuntza' chī huanli
pūla. Nā Jesús macamilh Espīritu Santo huā'tzā'.
Huā'mā' ū'tza' tū hui'xina'n laktzī'mpā'na'ntit ē

kexpa'tpā'na'ntit chuhua'j. ³⁴ David jā a'lh nac a'kapūn. Xla' huanli:

Māpa'ksīni' Dios huanilh quiMāpa'ksīni':

“Catahui'la'na quimpekxtūcāna'j

³⁵ hasta a'cxni' quit na'iccāskāhuī' mintā'lāquiclhaktzi'.”

³⁶ Pedro chihuīna'mpāl'h:

—Cataca'tzīkō'lh ixlīpō'ktuca'n xalanī'n nac Israel huā'mā': Dios hui'līlh Jesús ixlīMāpa'ksīni' ē ixlīCristo. Ū'tza' huā'mā' Jesús tī hui'xina'n māxtokohua'ca'nīni'ntit.

³⁷ A'cxni' takexmatli huā'mā', tatamakchuyīlh. Kelhasqui'nīca Pedro ē ā'makapitzīn apóstoles:

—Chī'xcuhuī'n, ¿tū na'ictlahuayāuj?

³⁸ Pedro cāhuanilh:

—Calakpalī'tit mintalacapāstacni'ca'n ē ca'a'kpaxtit milīpō'ktuca'n hui'xina'n na ixtacuhuīni' Jesucristo. Chuntza' nacātamātza'nkēna'ni'yān mincuentaca'n ē Dios nacāmaxquī'yān Espíritu Santo. ³⁹ Ū'tza' tū Dios huanī't namāstā'. Huā'mā' tzē namaktīni'nā'tit hui'xina'n. Nā tzē natamaktīni'n nā mincamana'ca'n ē nā ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n ā'lacatunu' cā'lacchicni' ē ixlīpō'ktu tī nacāta'sani' Māpa'ksīni' quinDiosca'n.

⁴⁰ Pedro cāhuanilh ē cāmaxquī'lh talacapāstacni' ē huanli:

—Ca'a'kapūtaxtutit ē chuntza' jā tila'yā'tit chī huā'mā' tachi'xcuhuī't jā tze tī tahui'lāna'lh chuhua'j —cāhuanica.

⁴¹ Tī ta'a'ka'ī'ni'lh ixtachihuīn Pedro, xlaca'n ta'a'kpaxli. Tī ta'a'ka'ī'lhcus huā'mā' quilhtamacuj

a'ktu'tun mil tachi'xcuhuī't. ⁴² Xlaca'n jā ixtamakxteka ixtamāsu'yunca'n apóstoles. Jā ixtamakxteka chī ixtatakēstoka ē chī ixtamālacpitzī pāntzīn ē chī ixta'orarla. Ixtaka'lhī a'ktin ixtalacapistacni'ca'n.

Chī ixtalīlatlā'huan tī ixta'a'ka'ī xapūla

⁴³ Ixlīpō'ktuca'n ixtajicua'n. Apóstoles tatlahualh lhūhua' laka'tla' lī'a'cnīn tū talīmāsu'yulh ixlītlī'hui'qui Dios. ⁴⁴ Ixlīpō'ktuca'n tī ixta'a'ka'ī, ixtahui'lāna'lh kēxtim ē a'ktin ixtamālacpitzī ixlīpō'ktu tū ixtaka'lhī. ⁴⁵ Tastā'lh ixti'ya'tca'n ē tū ixtaka'lhī ē ixtalāmāpitzīni' tumīn ixlīpō'ktuca'n chā'tunu' chī ixtamaclacasqui'n. ⁴⁶ Lakalīyān ixtatakēstoka xaka'tla' nac templo. Ixtamāpitzī pāntzīn na ixchicca'n ē cā'tapāxuhuān ixtahuā'yan. Ixtapāxuhua ixlīstacna'ca'n. ⁴⁷ Ixtamakapāxuī Dios. Ixcālaktzī'ncan tzeya chī'xcuhuī'n. Māpa'ksīni' Dios ixmālhūhuī'pala lakalīyān. Lakalī lakalī ixtalhūhua'ntēlha tī ixta'a'kapūtaxtu.

3

Mātzeyīca chā'tin lū'ntu'

¹ A'ktin quilhtamacuj Pedro ē Juan lacxtim ixtatahua'ca'mā'nalh xaka'tla' nac templo. Ixlacchā'ni' hora tū ixpūtlahuacan oración, chī maktu'tun hora kōtanū. ² Lakalī lakalī ixtahui'la a'ntza' chā'tin chī'xcu' lū'ntu' chu tunca ixlīlacatuncuhuī'nī't. Lakalī lakalī ixuī'līcan na ixtanquilhtīn nac templo xalacatzuna'j nac xamākelhcha jā ixuanican Tzēhuanī't. A'ntza' ī'squi'n tumīn tū ixlīhuā'yan. Ixcāsqui'ni' tī ixtatanū nac templo. ³ A'cxni' lū'ntu' cālaktzī'lh Pedro ē

Juan ixtatanūmā'nalh nac templo ē xla' cāsqui'ni'lh tumīn. ⁴ Pedro ē Juan talakalaktzī'lh ē Pedro huanilh:

—Caquilālakalaktzī'uj.

⁵ Xla' cālakalaktzī'lh ē xla' puhuanli huī'lh tū namaxquī'can. ⁶ Pedro huanilh:

—Jā tū icka'lhī plata ē nūn oro. Na'icmaxquī'yān tū icka'lhī. Na ixtacuhuīni' Jesucristo xala' nac Nazaret, catāya' ē catlā'hua'nti.

⁷ Macachi'palh ixpekcāna'j ē yāhualh. Palaj tunca ixtujan ē ixtūpixni' tatli'hui'clhli. ⁸ Palaj tunca tāyalh ē tlā'huanli ē cātā'tanūlh Pedro ē Juan nac templo. Ixtlā'huantēlha tanūlh ē ixtachāyāhuatēlha ē ixmakapāxuīmā'lh Dios. ⁹ Ixlipō'ktuca'n tachi'xcuhuī't talaktzī'lh chī ixlatlā'huan ē ixmakapāxuīmā'lh Dios. ¹⁰ Talakapasli ū'tza' tī ī'squi'ntahui'la tumīn na ixtanquilhtīn xaka'tla' templo, xalacatzuna'j jā huanican xamākelhcha Tzēhuanī't. Talī'a'cnīlh tū ixa'kspulanī't. Jā ixtaca'tzī.

Pedro a'kchihuīna'nli na ixtanquilhtīn Salomón

¹¹ Tzamā' lū'ntu' tī ixtzeyanī'tcus, ixcātā'lāmacachi'patlā'huan Pedro ē Juan. Ixlipō'ktu tachi'xcuhuī't tu'jnun ta'a'lh ē cālaktastokca nac tanquilhtīn jā huanican ixtanquilhtīn Salomón ē talī'a'cnīlh. ¹² Pedro, a'cxni' laktzī'lh huā'mā', cāhuanilh tachi'xcuhuī't:

—Chī'xcuhuī'n israelitas, ¿tū ixpālacata lī'a'cnī'yā'tit huā'mā'? ¿Tū ixpālacata quilālakalaktzī'nāuj? Jā quilī'tli'hui'quica'n tū iclīmātzeyīnī'ta'uj ē jā ixpālacata quina'n tzeya chī'xcuhuī'n. ¹³ Tlahualh huā'mā' ixDiosca'n Abraham ē Isaac ē Jacob ē quinatāta'na'ca'n.

Ū'tza' Dios māsu'yunī't ka'lhī līmāpa'ksīn Jesús tī ī'Ska'ta' Dios. Huā'mā' Jesús ū'tza' tī macamāstā'tit hui'xina'n ē kelhtatzē'ktit na ixlacatīn Pilato. Pilato ixmakxtekcu'tun ē hui'xina'n jā lacasqui'ntit. ¹⁴ Hui'xina'n kelhtatzē'ktit tī tze ē tlahuanī't xmān tū tze. Hui'xina'n hua'ntit camakxtekca chā'tin maknīni'. ¹⁵ Māmaknīnīni'ntit Jesús tī māstā' latamat ē tī Dios mālacastālancuanīlh. Huā'mā' quina'n icmāsu'yuyāuj chī lacastālancuana'nli. ¹⁶ Ica'ka'ī'ni'yāuj Jesucristo. Ū'tza' līmātzeyīca huā'mā' chī'xcu' tī hui'xina'n laktzī'nā'tit ē lakapasā'tit. Jesús quincāmā'a'ka'ī'nīn. Ū'tza' līmātzeyīca na milacatīnca'n milīpō'ktuca'n hui'xina'n.

¹⁷ Chuhua'j chī'xcuhuī'n, quit icca'tzī hui'xina'n jā ixca'tzīyā'tit tū tlahua'tit a'cxni' māmaknīnīni'ntit Jesús. Nā jā ixtaca'tzī mimāpa'ksīni'nī'nca'n.

¹⁸ Dios māca'tzīnīni'lh xapūla Cristo napātīni'n. Chuntza' tahuanli ixa'kchihuīna'nī'n Dios xala' makāstza'. Huā'mā' mākentaxtūlh Dios. ¹⁹ Chuhua'j hui'xina'n calakpalī'tit mintalacapāstacni'ca'n ē calakpalī'tit milīstacna'ca'n ē chuntza' naxapacan mincuentaca'n. Chuntza' namin quilhtamacuj a'cxni' Dios nacāsicua'lanātlahuani'yān milīstacna'ca'n. ²⁰ Namacamin Jesucristo tī xapūla līhui'līlh Dios nacāmacamini'yān hui'xina'n.

²¹ Jesucristo natahui'la nac a'kapūn hasta a'cxni' Dios nacāxtlahuapalakō' ixlīpō'ktu chī Dios makāstza' cāmāchihuīnīlh ixa'kchihuīna'nī'n tī lactze. ²² Moisés cāhuanīlh quīnapapana'ca'n:

Māpa'ksīni' quīnDiosca'n nacāmacamini'yān hui'xina'n chā'tin a'kchihuīna', chuntza' chī quīmacamilh quit.

Dios nalacsaca chā'tin chī hui'xina'n.
 Hui'xina'n nakexpa'tā'tit ixlīpō'ktu tū
 nacāhuaniyān.

23 Tī jā nata'a'kaī' tū nahuan tzamā'
 chí'xcu', ū'tunu'n nacāmālakspūtūcan
 ē nacātamacxtucan ixlācatīnca'n
 tachi'xcu'huī't.

24 'Chuntza' tahuanli ixlīpō'ktuca'n
 ixa'kchihuīna'nī'n Dios xamakāstza', Samuel ē
 nā chuntza' tī tamilh ā'listān. Xlaca'n tahuanli
 na'a'kspula huā'mā'. 25 Hui'xina'n ixcamana'ca'n
 ixa'kchihuīna'nī'n Dios. Nā milaca'n talacāxtlahuan
 tū tlahualh quinDiosca'n ē quinapapana'ca'n.
 Tlahuaca talacāxtlahuan a'cxni' Dios huanilh
 Abraham:

Ixpālacata minatā'natna' nacāsicua'lanātlahuacan
 ixlīpō'ktuca'n tachi'xcu'huī't xalanī'n nac
 cā'quilhtamacuj.

26 A'cxni' Dios macamilh ī'Ska'ta', cālakmacamin
 hui'xina'n pūla ixpālacata milīpō'ktuca'n
 namakxtekā'tit tū jā tze ē chuntza'
 nacātasicua'lanātlahuayān — huanli Pedro.

4

Pedro ē Juan na ixlācatīnca'n scujnī'n

1 A'cxni' Pedro ē Juan ixtatā'chihuīna'mā'nalh
 tachi'xcu'huī't, talakmilh pālejni' ē ixcapitān
 tropas xalanī'n nac templo ē nā saduceos.

2 Xlaca'n tatamakchuyīlh ixpālacata tū
 ixcāmāsu'yuni'can tachi'xcu'huī't ē chī
 ixtalīchihuīna'n Jesús lacastālancuana'nli, ē chuntza'
 nalīlacastālancuana'ncan. 3 Cāchi'paca Pedro ē Juan ē
 cāmānūca nac pūlāchī'n. Kōtanūtza' ixuanī't, ē ū'tza'
 cālīmakxtekca a'ntza' hasta ixlīlakalī. 4 Ta'a'kaī'lh

lhūhua' tī takexmatli tachihuīn. Ixlīlhūhua'ca'n chī a'kquitzis mil chi'xcuui'n.

⁵ Ixlīlakalī tatakēstokli nac Jerusalén māpa'ksīni'nī'n ē xanapuxcu'nu' israelitas ē mākelhtahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksīn. ⁶ Milh Anás, tī xapuxcu' pālej, ē Caifás ē Juan ē Alejandro ē ixlīpō'ktuca'n ixtalakapasnī'n xapuxcu' pālej. ⁷ A'cxni' ixcāhui'līcanī'ttza' Pedro ē Juan na ixlacatīnca'n, cākelhasqui'nīca:

—¿Tīchu ixlīmāpa'ksīn tū lītlahua'tit huā'mā'?
¿Tīchu cāmacaminān lītlahua'tit huā'mā'?

⁸ Ixlīstacna' Pedro ixlītzuma Espīritu Santo ē cāhuanilh:

—Chi'xcuui'n, māpa'ksīni'nī'n ē xanapuxcu'nu' israelitas: ⁹ Chuhua'j quina'n quilāmālacapū'nī'ta'uj ixpālacata a'ktin tū tze ićtlahuani'uj huā'mā' chi'xcu' ta'jatatlani' ē ixpālacata chī lītatzeyīlh. ¹⁰ Caca'tzītī milīpō'ktuca'n hui'xina'n ē cataca'tzīlh ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuui't israelitas huā'mā' tū a'kspulalh. Huā'mā' chi'xcu' tī yālh na milacatīnca'n ū'tza' līmātzeyīlh ixlītli'huī'qui Jesucristo xala' nac Nazaret. Ū'tza' Jesucristo tī hui'xina'n māxtokohua'ca'nīni'ntit ē Dīos mālacastālancuanīlh. ¹¹ Huā'mā' Jesucristo ū'tza' tī lakmaka'ntit hui'xina'n hua'chi tapācna'ni'n talakmaka'n a'ktin chihuix. Chuhua'j huā'mā' Jesucristo hua'chi chihuix tū pūla hui'līca ixtzā'stūn. ¹² Jesucristo xmān ū'tza' makapūtaxtūnu'. Jā a'nampala ā'chā'tin chi'xcu' nac cā'quilhtamacuj tī tzē quincāmakapūtaxtūyān —huanli Pedro.

¹³ A'cxni' talaktzī'lh māpa'ksīni'nī'n chī Pedro ē Juan jā ixtajicua'n, xlaca'n talī'a'cnīlh ixpālacata

ixtaca'tzī Pedro ē Juan xlaca'n catihuālh chi'xcuui'n ē jā tū ixtaca'tzī. Ū'tza' talīca'tzīlh xlaca'n ixtatā'latlā'huan Jesús. ¹⁴ Talaktzī'lh chi'xcu' tī mātzeyīca ē ixyālh ixlaca'tīnca'n. Jāla tahananli jā tze tū tatlahualh Pedro ē Juan. ¹⁵ Cāmaxquī'ca līmāpa'ksīn catataxtulh macsti'na'j Pedro ē Juan jā ixtatakēstoknī't tī ixtatlahua justicia. Talīkelhachihuīna'nli xlaca'n ¹⁶ ē talāhuanilh:

—¿Tū nacātlahuani'yāuj tzamā' chi'xcuui'n? Ū'tunu'n tatlahuanī't a'ktin ka'tla' lī'a'cnīn. Huā'mā' taca'tzī ixlīpō'ktuca'n tī tahuī'lāna'lh nac Jerusalén. Jāla cati'a'kskāhuī'uj. ¹⁷ Cacāmekē'klhauj ē cacāhuaniuj jātza' catamāsu'yulh na ixtacuhuīni' Jesús. Chuntza' jātza' catitalhūhua'nli tī ta'a'kaī' ixtachihuīnca'n —talāhuanilh.

¹⁸ Cāmāta'satīnīni'nca Pedro ē Juan ē cāmāpa'ksīca jātza' catalīchihuīna'nli ē jātza' catamāsu'yulh nūn ā'maktin na ixtacuhuīni' Jesús. ¹⁹ Pedro ē Juan takelhtīni'lh ē tahananli:

—¿Ē chā tze na ixlaca'tīn Dios na'iccākexmatni'yān hui'xina'n ē jā na'ickexmatni'yāuj Dios? ¿Chī puhua'nā'tit? Caquilāhuaniuj. ²⁰ Quina'n jāla ictimaktekui na'icuanāuj tū iclaktzī'nī'ta'uj ē tū ickexmatnī'ta'uj —tahuanli.

²¹ A'cxni' ixcāmekē'klhacanī't huampala, cāmaktekca. Jāla ixtamaclani' chī nacālīmakapātīnīncan ixpālacata ixtajicua'ni' tachi'xcuui't. Ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuui't ixtachihuīna'n chī ixlīka'tla' Dios chī lītzeyanli lū'ntu'. ²² Ē huā'mā' chi'xcu' ixka'lhītza' līhua'ca'lh tu'pu'xam cā'ta.

*Tā'timīn tasqui'ni'lh Dios cacāmaktāyalh jā tita-
jicua'n*

²³ A'cxni' Pedro ē Juan ixcāmakxtekcanī'ttza', talaka'lh ixtā'timīnca'n. Cāhuanica ixlīpō'ktu tū ixtahuanī't xanapuxcu'nu' pālejni' ē xanapuxcu'nu' israelitas. ²⁴ A'cxni' takexmatli huā'mā', ixlīpō'ktuca'n kēxtim ta'orarlīlh ē tahuanih Dios:

—Māpa'ksīni', hui'x Dios ē hui'x tla'hua' a'kapūn ē ti'ya't ē mar ē ixlīpō'ktu tū a'nan. ²⁵ Ixlīli'hui'qui Espīritu Santo hui'x māchihuī'ni' David tī ixtā'scujān. David huanli chuntza':

¿Tū ixpālacata tata'sa ē tasītzī' tzamā' tachi'xcuhuī't tī jā israelitas?

¿Tū ixpālacata talacapāstaca tachi'xcuhuī't tū jā ix-
tapalh?

²⁶ Napuxcu'nu' xalanī'n nac cā'ti'ya'tna' tatā'lāquiclhlaktzī'lh Dios.

Māpa'ksīni'nī'n tatakēstokli,

ē talītalakaspi'tni'ni'lh Māpa'ksīni' Dios ē nā Cristo tī
Dios lacsacnī't.

²⁷ 'Ū'tza' ixlīcāna'. Nac huā'mā' cā'lacchicni' tatakēstokli Herodes ē Poncio Pilato ē israelitas ē tī jā israelitas. Talītalakaspi'tni'ni'lh Jesús miSka'ta' tī lacsacnī'ta' hui'x, quinDiosca'n.

²⁸ Xlaca'n tatakēstokli natatlahua xmān tū hui'x lihui'li' xapūla tū nala ē xmān tū milīmāpa'ksīn ē mintalacapāstacni'. ²⁹ Chuhua'j, Māpa'ksīni' Dios, cala'ktzī' chī quincātamekē'klhacu'tunān. Caquilāmaktāyauj quina'n tī iccātā'scujān. Chuntza' na'īclīchihuīna'nāuj mintachihuīn ē jā na'icjicua'nāuj. ³⁰ Camāsu'yu' milīli'hui'qui ē

cacāmātzeyi' ē calītlahua' lī'a'cnīn ixlītlī'hui'qui Jesús miSka'ta' tī tze.

³¹ A'cxni' ixta'orarlīnī'ttza', tachiquilh jā ixtatakēstoknī't. Ixlīpō'ktuca'n ixlīstacna'ca'n talītatzumalh Espīritu Santo. Talīchihuīna'nli ixtachihuīn Dios ē jā ixtajicua'n.

Kēxtim tahuī'līh tū ixtaka'lhī

³² Ixlīlhūhua' tī ixta'a'ka'ī'nī't ixtaka'lhī a'ktin talacapāstacni' ē a'ktin tapuhuāt. Nūn chā'tin puhuanli jāla namāstā' tū ixka'lhī. Maktin ixtamākēxtimīnī't ixlīpō'ktu tū ixtaka'lhī. ³³ Apóstoles ixtaka'lhī lhūhua' lītlī'hui'qui. Ixtalīmāsu'yu chī Māpa'ksīni' Jesús ixlacastālancuana'nī't. Ē Dios ixcāsicua'lanātlahua. ³⁴ Nūn chā'tin ī'sputni' catūhuālh ixpālacata ixlīpō'ktuca'n tī ixtaka'lhī ixti'ya'tca'n ē ixchicca'n, ixtastā' ē ixtalīmin ixtapalh tū ixtastā'. ³⁵ Ixtamaxquī' apóstoles. Tamāpitzīlh chā'tunu' chī ixtamaclacasqui'n. ³⁶ Ixuī'lh chā'tin chī'xcu' ixtacuhuīni' José. Apóstoles tamāpācuhuīlh ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Bernabé (huā'mā' huanicu'tun māko'xamixīni'). Ū'tza' levīta ixuanī't xala' nac Chipre. ³⁷ Xla' ixka'lhī ixti'ya't. Stā'lh ē cālīmini'lh ixtapalh ē cāmaxquī'lh apóstoles.

5

Tamātzē'kli macsti'na'j tumīn Ananías ē Safira

¹ Nā ixuī'lh chā'tin chī'xcu' ixtacuhuīni' Ananías. Ixka'lhī ixpuscāt tī ixuanican Safira. Xlaca'n tastā'lh pītznaj ixti'ya'tca'n. ² Ananías māquī'lh macsti'na'j ixtapalh. Nā ixpuscāt nā ixtā'līca'tzī.

Ananías līmilh tū quītāxtūlh ē cāmaxquī'lh apóstoles.
³ Pedro huanilh:

—Ananías, ¿tū ixpālacata litanūlh skāhuī'ni' na milīstacna' ē lakpalilh mintalacapāstacni' lī'a'kskāhuī'cu'tuna' Espíritu Santo ē namāquī'ya' macsti'na'j tumīn ixtapalh ti'ya't? ⁴ Mila' ixuanī't ti'ya't a'cxni' jāna'j ī'stā'ya'. Mila' ixuanī't ixtapalh a'cxni' stā't ti'ya't. ¿Tū ixpālacata līlacapāstacti natlahua'ya' huā'mā'? Hui'x a'ksa'nī'ni' jā xmān na ixlacatīnca'n chī'xcu'huī'n. Hui'x nā a'ksa'nī'ni'ni'ta' na ixlacatīn Dios.

⁵ A'cxni' Ananías kexmatli huā'mā' tachihuīn, a'kā'lh xanīn. Tajicua'nli ixlipō'ktuca'n tī takexmatli tū a'kspulalh. ⁶ Ka'hua'chan tamā'kaquī'lh Ananías ē tapāsui'tli ē tamāxtulh ē tamā'cnūlh.

⁷ Chī ixlī'a'ktu'tun hora ixpuscāt Ananías tanūlh. Xla' jā ixca'tzī tū ixa'kspulanī't. ⁸ Pedro kelhasqui'nīlh:

—Caquihua'ni', ¿chī līstā'tit ti'ya't?

Puscāt huanilh chuntza' chī ixuaninī't ixkōlu'.

⁹ Pedro huanilh:

—¿Tū ixpālacata lālīca'tzīyā'tit a'kskāhuī'cu'tunā'tit ixEspíritu Dios? Cakexpa'tti chī tatantūsa'nān kēpūn tī tamā'cnūlh minkōlu'. Nā hui'x natamāxtuyān.

¹⁰ Lacapala puscāt a'kā'lh xanīn na ixlacatīn Pedro. Ka'hua'chan tatanūchi ē talaktzī'lh mā'lh xanīn. Tamāxtulh ē tamā'cnūlh ixpāxtūn ixkōlu'.

¹¹ Ixtajicua'n ixlipō'ktuca'n tā'timīn tī takexmatli huā'mā'.

Tlahuaca lhūhua' lī'a'cnīn

¹² Apóstoles tatlahualh lhūhua' lī'a'cnīn ixlacpu'na'ī'tātca'n tachi'xcu'huī't. Ixtatakēstoknī't

ixlīpō'ktuca'n na ixtanquilhtīn Salomón. ¹³ Nūn chā'tin chī ixlīlhūhua'ca'n jā tā'takēxtimīcu'tunli ū'tunu'n ixpālacata ixtajicua'n. Tachi'xcuhuī't ixtalaktzī'n apóstoles chī tzeya chi'xcuhuī'n. ¹⁴ Tī ixta'a'ka'ī'ni' Māpa'ksīni' ā'chulā' ixtalhūhua'n, chi'xcuhuī'n ē puscan. ¹⁵ Ixcālīmincan ta'jatatlanī'n nac cā'tejen jā ixtētaxtu Pedro. Ixcāhui'līcan nac talajni' ē na ixpūtama'ca'n, palh tzē cahuālh masqui xmān ixmāstilē'k Pedro ixcālīmātzeyīlh. ¹⁶ Nā ixtamimā'nalh nac Jerusalén lhūhua' tachi'xcuhuī't xalanī'n cā'lacchicni' na ixlacatzuna'j Jerusalén. Ixtalīmin ta'jatatlanī'n ē tī ixtaka'lhī jā tzeya ū'ni'. Ixlīpō'ktuca'n cāmātzeyīca.

Cāputzastālani'ca Pedro ē Juan

¹⁷ Tā'kaquī'lh xapuxcu' pālej ē ixchi'xcuhuī'n tī ixta'a'ka'ī'ni' ixtamāsu'yunca'n saduceos. Tasītzī'lh xlaca'n. ¹⁸ Cāchi'paca apóstoles ē cāmānūca nac pūlāchī'n. ¹⁹ Dios macamilh chā'tin ángel. Ē cāmālaquī'ni'lh pūlāchī'n tzi'sa ē cāmāxtulh ē cāhuanīlh:

²⁰ —Capintit ē catāya'tit xaka'tla' nac templo ē cacātā'chihuīna'ntit tachi'xcuhuī't ixlīpō'ktu chī tzē natalīka'lhī xasāsti' ixlatamatca'n.

²¹ A'cxni' ixtakexmatnī't huā'mā', tatanūlh xaka'tla' nac templo a'cxni' ī'xkakamā'lhtza' ē tamāsu'yulh.

Xapuxcu' pālej ē nā ixchi'xcuhuī'n tatakēstokli. Cāmākēstokca ū'tunu'n tī ixtatlahua justicia ē ixlīpō'ktu xanapuxcu'nu' xalanī'n nac Israel. Cāmacā'nca policías natamāxtu tachī'nī'n nac pūlāchī'n ē natalīmin. ²² A'cxni' policías tachā'lh,

jā cāmaclaca nac pūlāchī'n. Taquītaspi'tli ē tamāca'tzīnīnī'lh. ²³ Tahaualh:

—Icchā'uj nac pūlāchī'n ē iclaktzī'uj ē tzej ixlacchahua. Maktaka'lhna'nī'n ixtayāna'lh ixtanquiltīn nac pūlāchī'n. A'cxni' icmālaquī'uj, jā tī chā'tin icmaclauj na ixpūchakān pūlāchī'n.

²⁴ A'cxni' takexmatli huā'mā', xacapitán xaka'tla' templo ē xanapuxcu'nu' pālejni' lhūhua' talacapāstacni'lh tūchu nala. ²⁵ Palaj tunca milh chā'tin ē cāhuanilh:

—Chī'xcuui'n tī cāmānū'tit nac pūlāchī'n tayāna'ncha' xaka'tla' nac templo ē tamāsu'yuni'mā'nalh tachi'xcuui't.

²⁶ Palaj tunca ta'alh capitán ē policías ē cāquītēpalaca Pedro ē Juan. Cālīminca līlacatzucu ixpālacata ixtajicua'ni' tachi'xcuui't palh ixcācucta'laca. ²⁷ A'cxni' ixcālīmincanī'ttza', cāhui'līca ixlacatīnca'n māpa'ksīni'nī'n. Xapuxcu' pālej cākelhasqui'nīlh:

²⁸ —¿Ē jā iccāmāpa'ksīn hui'xina'n jātza' camāsu'yu'tit na ixtacuhuīni' Jesús? Hui'xina'n cāmāasca'tīkō'tittza' xalanī'n nac Jerusalén tzamā' mīntamāsu'yunca'n. Hui'xina'n hua'nā'tit quina'n iclē'nāuj cuenta ixpālacata maknīca Jesús.

²⁹ Takelhtīni'lh Pedro ē ā'makapitzīn apóstoles ē tahauali:

—¿Ē chā tze palh na'iccākexmatni'yāuj chī'xcuui'n ē jā Dios? ³⁰ IxDiosca'n quinatāta'na'ca'n mālacastālancuanīlh Jesús tī hui'xina'n māmāknīnīni'ntit a'cxni' xtokohua'ca'ca nac cruz. ³¹ Dios līmāhua'ca'lh Jesús ē hui'līlh na ixpekxtūcāna'j ē līhui'līlh xapuxcu' ē makapūtaxtūnu'. Ū'tza'tlahualh ixpālacata xalanī'n

nac Israel natalakpalī ixtalacapāstacni'ca'n ē nacāmātza'nkēna'ni'can ixcuentaca'n. ³² Quina'n iclīmāsu'yuyāuj huā'mā'. Ē chuntza' līmāsu'yu Espíritu Santo tī Dios cāmaxquī'nī't tī takexmatni'.

³³ A'cxni' takexmatli huā'mā', tasītzī'lh ē ixcāmaknīcu'tuncan. ³⁴ Chā'tin scujni', tī fariseo ixuanī't, ixuanican Gamaliel. Xla' ū'tza' chā'tin xamākelhtahua'kē'ni' līmapa'ksīn ē ixlakachi'xcuhuī'can. Xla' tāyalh ē huanli cacāmāxtuca Pedro ē Juan tzāla'j. ³⁵ Gamaliel cāhuanilh ā'makapitzīn scujni'n:

—Chi'xcuhuī'n xalanī'n nac Israel, calacapāstacna'ntit tū nacātlahuani'yā'tit tzamā' chi'xcuhuī'n. ³⁶ Ca'tziyā'tit makāstza' ixui'lh chā'tin chi'xcu' ixtacuhuīni' Teudas, tī ka'tla' ixmakca'tzī. Makapitzīn chi'xcuhuī'n, hua'chi a'ktā'ti' ciento, ixtastālani'. Xla' maknīca. Tata'a'kahuanīkō'lh tī ixtastālani'nī't. Chuntza' līspu'tli tū ixmātzucunī't Teudas. ³⁷ Ā'līstān ixui'lapālh Judas xala' nac Galilea a'cxni' lālaktzo'kca. Xla' cāmā'kaquī'lh makapitzīn tī ixtastālani'. Nā Judas spu'tli. Tata'a'kahuanīkō'lh tī ixtastālani'nī't. ³⁸ Chuhua'j iccāhuaniyān hui'xina'n, jā tū cacātlahuani'tit tzamā' chi'xcuhuī'n ē cacāmakxtektit. Palh huā'mā' talacapāstacni' ē huā'mā' tamāsu'yun xmān ixlaca'n chi'xcuhuī'n, ixlīmān nalakspu'ta. ³⁹ Palh i'xla' Dios, jā maktin catimāpānū'tit. Jā catā'lākelhtaxtoktītīt Dios.

⁴⁰ Ta'a'ka'ī'lh ixtachihuīn Gamaliel. Cāmāta'satīnīni'nca apóstoles ē cāsno'kca. Cāhuanica jātza' catachihuīna'lh na ixtacuhuīni' Jesús. Cāmakxte'kca. ⁴¹ Pedro ē Juan tataxtulh ixlacatīnca'n scujni'n. Tapāxuhualh ixpālacata

cālaktzī'nca xlanca'n tze natapātī tū līmāxana'ixpālacata Jesucristo. ⁴² Lakalī lakalī xaka'tla' nac templo ē na ixchicca'n, jā ixtamakxteka tamāsu'yu ē talīchihuīna'n Jesucristo.

6

Cālacsacca kelhatojon maktāyana'nī'n

¹ Huā'mā' quilhtamacuj ixtatachā'lhūhuī'tēlha tī ixta'a'ka'ī'. Chi'xcuhuī'n griegos talāhuanilh hebreos jā tze chī ixcāmāpitzini'can lihua' lakalī lakalī tī ixcānīmaka'ncanī'ttza' ē jā lacxtim ixcāmaxquī'can. ² Kelhacāujtu' apóstoles tamākēstokli ixlīpō'ktuca'n tī ixta'a'ka'ī' ē cāhuanica:

—Jā minī'ni' na'icmakxtekāuj na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios ē na'icmāstā'yāuj lihua'. ³ Chuhua'j, tā'timīn, cacālacsactit kelhatojon chi'xcuhuī'n chī hui'xina'n tī cālakapasā'tit lactze ē tī talītzuma Espīritu Santo ē tī tzej talacapāstacna'n. Nacāmacamaxquī'yāuj huā'mā' tascujūt. ⁴ Quina'n ū'tza'tza' quintascujūtca'n: na'icorarlīyāuj ē na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn Dios —cāhuanica.

⁵ Huā'mā' cāminī'ni'lh ixlīpō'ktuca'n. Lacsacca Esteban, chā'tin chi'xcu' tī ixlītzuma Espīritu Santo ē tī tzej ixa'ka'ī'ni' Dios. Cālacsacca Felipe ē Prócoro ē Nicanor ē Timón ē Parmenas ē Nicolás xala' nac Antioquía tī ixcātā'a'ka'ī' israelitas. ⁶ Cālīminca ixlacatīnca'n apóstoles ē cā'orarlīca ē cā'a'cpūhui'līca ixmacanca'n.

⁷ A'kahuanli ixtachihuīn Dios. Tī ixta'a'ka'ī' ixtatachā'lhūhuī'tēlha nac Jerusalén. Lhūhua' pālejni'ta'a'ka'ī'lh ē takexmatni'lh ixtachihuīn Dios.

Chi'paca Esteban

8 Esteban ixa'ka'ī ē ixka'lhī ixlītlī'hui'qui Dios. Ixtlahua lī'a'cnīn ixlacpu'na'i'tātca'n tachi'xcuhū't. 9 Tatā'kaquī'lh makapitzīn xalanī'n na ixtemploca'n israelitas tī ixcāmāpācuhūican Libertos, ē nā xalanī'n nac Cirene ē Alejandría ē Cilicia ē Asia. Ē tatā'lālīhuanilh Esteban. 10 Xlaca'n jāla ixtatā'lāskāhuī' ixpālacata ixtalacapāstacni' Esteban ē ixpālacata Espīritu Santo tī ixmāchihuīnī. 11 Xlaca'n taxokolh ā'makapitzīn nata'a'ksa'nīnī'n ixtakexmatnī't chī Esteban a'ksa'nli Moisés ē Dios. 12 Cāchihuīna'makasītzī'ca tachi'xcuhū't ē xanapuxcu'nu' israelitas ē mākelhtahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksīn. Xamaktin laktalacatzuna'jīca Esteban ē chi'paca ē līminca ixlacatīnca'n scujnī'n. 13 Cāhui'līca tī natahuan tū jā ixlīcāna' ē tahuanli:
—Huā'mā chi'xcu' jā makxteka a'ksa'n līmāpa'ksīn ē tzamā' xaka'tla' templo tū xatasicua'lanālan. 14 Ickexmatui' a'cxni' huanli Jesús xala' nac Nazaret namālaksputū xaka'tla' templo ē natalakpalī tahuilat tū māsu'yulh Moisés. 15 Ixlīpō'ktuca'n tī ixtahui'lāna'ncha' jā ixtlahua-can justicia, talakalaktzī'lh Esteban. Ixlacan ixtasu'yu hua'chi ángel.

7

Tamaktāyalh Esteban ē maknīca

1 Xapuxcu' pālej kelhasqui'nīlh Esteban:

—¿Ē ixlīcāna' huā'mā'?

2 Esteban huanli:

—Chī'xcuhū'n, israelitas hua'chi chī quit, cak-expa'ttit. Dios, tī ka'tla', tasu'yuni'lh quimpapca'n Abraham a'cxni' xla' ixuī'lhcus nac cā'lacchicni' nac

Mesopotamia. Jāna'j ixa'n tahui'la nac Harán.

³Dios huanilh:

Cataxtu na mincā'lacchicni' ē cacāmakxtekti
mintalakapasnī'n ē capit nac cā'lacchicni'
tū na'icmāsu'yuni'yān.

⁴Abraham taxtulh na ixcā'lacchicni'ca'n caldeos ē
a'lh tahui'la nac Harán. A'cxni' ixnīnī'ttza' ixtāta'
Abraham, Dios līmilh Abraham nac cā'lacchicni'
jā hui'xina'n hui'lā'na'ntit chuhua'j. ⁵Dios jā
maxquī'lh ti'ya't huā'tzā', nūn pītzuna'j jā nayāhua
ixtujān. Xmān huanilh ixtēcu' ti'ya't nahuan xla'
ē ixnatā'natna', masqui jāna'j ixka'lhī ixka'hua'cha.

⁶Dios tā'chihuīna'nli chuntza':

Minatā'natna' natatahui'la chī xamini' nac ā'lacatin
cā'lacchicni'.

A'ntza' nacāmāscujūcan ē nacāmakapātīnīncan
a'ktā'ti' ciento cā'ta.

⁷Quit na'iccāmakapātīnīn tachi'xcuui't tī
nacāmāscujū minatā'natna'.

Ā'līstān natataxtu minatā'natna' ē naquinta-
makapāxui huā'tzā'.

⁸Dios hui'līlh a'ktin talacāxtlahuan tū ixpālacata
ixcāchu'cucan chi'xcuui'n israelitas ixpālacata
nacālīlakapascan. Tahuī'lh chā'tin ixka'hua'cha
Abraham, ixtacuhuīni' Isaac. Ixli'a'ktzayan
quilhtamacuj Abraham chu'culh ixka'hua'cha.
Ā'līstān tahuī'lh chā'tin ixka'hua'cha Isaac,
ixtacuhuīni' Jacob. Ā'līstān Jacob ka'lhīlh
kelhacāujtu' ixcamana' tī quinapapana'ca'n.

⁹'Quinapapana'ca'n ixtaquiclhaktzī'n
ixtā'tinca'n José. Xlaca'n tastā'lh José. Lē'nca
nac Egipto. Dios ixmaktaka'lha. ¹⁰Dios
makapūtāxtūlh ixlīpō'ktu tū pātīlh. Dios maxquī'lh
José talacapāstacni' na ixlacatīn Faraón tī puxcu'

xala' nac Egipto. Faraón ixlakachi'xcuui' José. Lihui'lilh chī gobernador nac Egipto. Hui'lilh namāpa'ksikō' pō'ktu ixchic Faraón.

11 'Milh a'ktin tatzi'ncstat ixlīpō'ktu tzamā' ti'ya't Egipto ē nac Canaán. Tapātīni'llh. Quinapapana'ca'n jā ixtamacla tū natahua'.

12 A'cxni' kexmatli Jacob ixa'nan trigo nac Egipto, pūla cāmacā'lh a'ntza' ixka'hua'chan tī quinapapana'ca'n.

13 A'cxni' ta'a'mpālhxixlīmaktu', José cāhuanilh ixnapuxcu'nu': "Quit mistancuca'n." Faraón māca'tzīnīca ixtā'timīn José ixtahuanī't.

14 José māta'satīnīni'llh Jacob tī ixtāta' ē ixlīpō'ktuca'n ixtā'timīn ē ixcamana'ca'n, i'tāt ciento ā'pu'xamaquitzis tachi'xcuui't.

15 Jacob a'lh tahui'la nac Egipto. A'ntza' nīlh xla' ē nā tanīkō'lh ixka'hua'chan tī quinapapana'ca'n.

16 Ā'maktin cālē'mpalaca nac Siquem ē a'ntza' cāmā'cnūca nac lhu'cu' tū cāmaktamāhualh Abraham ixcamana' Hamor xalanī'n nac Siquem. Lītamāhualh tumīn.

17 'Ixtalacatzuna'jītēlha quilhtamacuj a'cxni' ixmākentaxtūlh Dios tū ixuaninī't Abraham.

Tachi'xcuui't israelitas lhūhua'ntēlhalh nac Egipto.

18 Hui'līpalaca chā'tin puxcu' nac Egipto tī jā lakapasli José.

19 Xla' cā'a'kskāhuī'lh quinapapana'ca'n ē chuntza' cālītlajalh. Xla' cāmākapātīnīnli quinapapana'ca'n ē cāmāmaka'nīlh xanatāta'na' ixlacstīnca'n natanī.

20 Milh a'ktin quilhtamacuj lacatuncuui'lh Moisés ē tzēhuanī't ixuanī't na ixlacatīn Dios. Ixmaktaka'lh mā'ca a'ktu'tun mālhcuyu' na ixchic ixtāta'.

21 A'cxni' quīhui'līca Moisés nac xcān, ixtzu'ma'jāt Faraón sacli ē makastacli hua'chi ixlīcāna' ixka'hua'cha.

22 Moisés māasca'tīca ixlīpō'ktu talacapāstacni' xala'

nac Egipto. Tzej ixchihuīna'n ē pō'ktu tzē ixtlahua.

23 'A'cxni' ixka'lhītza' tu'pu'xam cā'ta, puhuanlitza' palh nacālaka'n ixtalakapasni' tī israelitas. 24 Laktzī'lh chī chā'tin egipcio ixmakapātīnīmā'lh chā'tin israelita. Moisés līmaktāyalh ē maknīlh tzamā' egipcio. Chuntza' tapānūni'lh tū ixmakca'tzī. 25 Moisés ixpuhuan israelitas ixtakexmata chī Dios ixlacsacnī't nacāmaktāya nata'a'kapūtaxtu. Ē xluca'n jā ixtakexmata. 26 Ixlīlakalī huampala cālakchilh Moisés chā'tu' israelitas ixtalātucsmā'nalh ē ixlāmakxtekecu'tun ē cāhuanilh: “Chī'xcuhuī'n, hui'xina'n lītalakapasnī'n. ¿Tū ixpālacata lālītucspā'na'ntit?” 27 Tī ixlacatāquī'mā'lh ixtā'chic palaj tunca tancsli Moisés ē huanilh: “¿Tīchu hui'līnī'ta'n hua'chi quimpuxcu'ca'n ē quijuezca'n? 28 ¿Ē naquimaknīcu'tuna' quit chī ma'kni' huā' kōtan egipcio?” 29 A'cxni' kexmatli huā'mā', Moisés tzā'lalh. Chā'lh cā'lacchicni' nac Madián ē a'ntza' tachokolh chī xamini'. A'ntza' tatahuī'lh chā'tu' ixcamana'.

30 'A'cxni' ixtētaxtunī'ttza' tu'pu'xam cā'ta, chā'tin ángel tasu'yuni'lh nac cā'tzaya'nca ti'ya't ixlacatzuna'j nac sipej ixtacuhuīni' Sinaí. A'ntza' tasu'yulh nac a'katin putzuna'j qui'hui' tū i'lhcumā'lh. 31 A'cxni' laktzī'lh Moisés jā ixca'tzī tū i'lhcumā'lh. Ē talacatzuna'jilh nalaktzī'n. Ixtachihuīn Dios huanilh:

32 Quit ixDiosca'n minatāta'na' ē ixDiosca'n Abraham ē Isaac ē Jacob.

Moisés xpipilh ē jicua'nli ē jā ixlaktzī'ncu'tun.

33 Māpa'ksīni' huanilh:

Catatūxtu mincaclhi' ixpālacata jā yā't, ixlacatīn Dios.

³⁴ Quit ixlīcāna' iclaktzī'nī't chī cāmakapātīnīmā'ca quintachi'xcuhuī't tī tahui'lāna'lh nac Egipto.

Ickexmatnī't chī tata'samā'nalh xlaca'n, ē icyujnī'ta'nchi na'iccāmakapūtaxtū.

Chuhua'j cata't.

Na'icmacā'nān nac Egipto.

³⁵ 'Huā'mā' ū'tza' Moisés tī talakmaka'lh a'cxni' tahuanli: “¿Tīchu hui'līnī'ta'n hua'chi quimpuxcu'ca'n ē quijuezca'n?” Dios macamilh huā'mā' Moisés chī xapuxcu' ē makapūtaxtūnu'. Ixmaktāya ángel tī tasu'yuni'lh nac a'katin putzuna'j qui'hui'.

³⁶ Moisés cāmāxtulh quinapapana'ca'n. Xla' tlhualh laka'tla' lī'a'cnīn nac Egipto ē nac Xatzu'tzo'ko Mar ē nac cā'tzaya'nca ti'ya't tu'pu'xam cā'ta. ³⁷ Huā'mā' ū'tza' Moisés tī cāhuanilh israelitas:

Māpa'ksīni' quinDiosca'n nalacsaca chā'tin mintalakapasni'ca'n chuntza' chī quilacsacli quit.

Ū'tza' ixa'kchihuīna' Dios nahuan.

Nakexpa'tā'tit hui'xina'n.

³⁸ Huā'mā' Moisés ū'tza' ixuī'lh a'cxni' ixtatakēstoknī't nac cā'tzaya'nca ti'ya't. Ángel tā'chihuīna'nli nac sipej Sinaí. Moisés cāhuanilh quinapapana'ca'n tū huanli ángel. Moisés maktīni'lh tachihuīn tū jā maktīn catisputli ē ū'tza' quincāmaxquī'n.

³⁹ 'Huā'mā' quinapapana'ca'n jā takexmatni'cu'tunli Moisés ē talakmaka'lh. Ixtataspi'tcu'tun nac Egipto. ⁴⁰ Tahuanilh Aarón: Caquilātlahuani'uj ídolos tū naquincāpūlani'yān.

Jā icca'tziyāuj tū a'kspulalh Moisés tī quincāmāxtun
nac ti'ya't Egipto.

41 Xlaca'n tatlauhualh a'ktin ídolo tū ixtasu'yu
hua'chi xaska'ta' huācax ē maknīca animalh ē
maxquī'ca talakalhu'mān ídolo. Talīpāxuhualh tū
ixtalītlahuanī't ixmacanca'n. 42 Dios cātamakatīni'lh
xlaca'n ē cāmakxtekli natalaktaquilhpūta sta'cu.
Nā chuntza' tatzokni' nac libro tū tatzokli
ixa'kchihuīna'nī'n Dios. Huanli:

¿Ē quilāmālacnūni'uj talakalhu'mān ē animalh tū
xatamaknīn tu'pu'xam cā'ta nac cā'tzaya'nca
ti'ya't?

43 Hui'xina'n līta'ntit ixa'cchic ídolo Moloc jā ixlak-
taquilhpūtacan, ē ídolo Renfán tū ixtasu'yu
hua'chi sta'cu.

Hui'xina'n tlhua'tit ídolos nacālaktaquilhpūtayā'tit.
Chuhua'j quit na'iccālē'nān ā'chulā' ixlakamakāt
Babilonia.

44 Esteban chihuīna'mpālh:

—Nac cā'tzaya'nca ti'ya't, quinapapana'ca'n
ixtaka'lhī xaka'tla' a'cchic tū ixmāsu'yu
Dios ixcāmāmakxtoklē'mā'lh. A'cchic ū'tza'
ixtlahuacani't chuntza' chī Dios ixmāsu'yuni'nī't
Moisés. 45 Quinapapana'ca'n tamaktīni'lh
ixa'cchic. Talīmīlh a'cxni' tatā'tanūchi Josué
na ixti'ya'tca'n ā'makapitzīn chī'xcuui'n tī
Dios cāmāxtulh ixlacātīnca'n quinapapana'ca'n.
A'ntza' tamakxtekli a'cchic hasta a'cxni'
ixquilhtamacuj David. 46 Dios līpāxuhualh David
chun ixtlahuani'cu'tun a'ktin ixchic Dios tī nā
ixDios Jacob. 47 Tī tlauhualh ixchic Dios, ū'tza'
Salomón. 48 Dios xaka'tla' jā tahuī'la nac a'ktin
chic tū tatlahuanī't chī'xcuui'n. Nā chuntza'
huanli ixa'kchihuīna' Dios:

49 Quit, Dios, icmāpa'ksī nac a'kapūn ē nac cā'quilhtamacuj.

¿Tuyā chic naquilātlahuani'yāuj? huanli Māpa'ksīni'.
¿Jāchu na'icjaxa quit?

50 ¿Ē jā quit iclītlahualh quimacan ixlīpō'ktu tū a'nān?

51 Esteban cāhuanipālh:

—Hui'xina'n lacxumpin. Jā ka'lhī'yā'tit milīstacna'ca'n nalīlacapāstacna'nā'tit. Jā kexpa'tcu'tunā'tit. Tihua'na' tā'lāhuaniyā'tit Espīritu Santo. Chuntza' chī ixtala minapapana'ca'n nā chuntza' la'yā'tit hui'xina'n. 52 Minapapana'ca'n tamakapātīnīnli ixa'kchihuīna'nī'n Dios. Tamaknīlh tī tahuānli xapūla namin tī xatze. Ū'tza' mīlh ē hui'xina'n macamāstā'tit ē maknī'tit. 53 Hui'xina'n maktīni'ntit limāpa'ksīn tū tamacamāstā'lh ángeles ē jā kexpa'tni'tit —cāhuanilh Esteban.

Maknīca Esteban

54 A'cxni' takexmatli huā'mā', tasītzī'lh ē talāxcakō'lh ixtatzanca'n xpālacata chī tasītzī'lh.

55 Ixlīstacna' Esteban ixlītzuma Espīritu Santo. Xla' ixtalacayāhuamā'lh nac a'kapūn. Laktzī'lh taxkaket jā huī'lh Dios. Laktzī'lh Jesús ixyālh na ixpekxtūcāna'j Dios 56 ē huanli:

—Calaktzī'ntit. Quit iclaktzī'n a'kapūn laquī'yālh, ē Chi'xcu' xala' Tālmā'n na ixpekxtūcāna'j Dios.

57 Ē tī ixtakexmatmā'nalīh tata'salīh palha' ē cā'a'kachi'paca. Ixlīpō'ktuca'n palaj tunca talakminkō'lh. 58 Māxtuca Esteban nac cā'lacchicni' ē cucta'laca. Testigos tahuī'līlh ixlū'xu'ca'n na

ixlacatīn chā'tin ka'hua'cha tī ixuanican Saulo.

⁵⁹ A'cxni' cucta'laca Esteban huanilh Dios:

—Māpa'ksīni' Jesús, icmacamaxquī'yān
quilistacna'.

⁶⁰ Tatzokostalh ē huanli palha':

—Māpa'ksīni', cacāmātza'nkēna'ni' tū
quintatlahuani'mā'nalh.

A'cxni' huanli huā'mā' Esteban nīlh.

8

Saulo ixcāputzatokoke tī ixta'a'ka'ī

¹ Saulo ixcātā'līca'tzī chī līmaknīca Esteban.

Tzamā' quilhtamacuj tzucuca cāputzatokokecan
tī ixta'a'ka'ī' nac Jerusalén. Ixlīpō'ktuca'n

ta'a'kahuankō'lh hasta nac ti'ya't Judea ē Samaria.
Tatachokolh xmān apóstoles. ² Makapitzīn

chī'xcuui'n, tī ixtalakachi'xcuui' Dios, talē'lh
Esteban ē tamā'cnūlh ē talakcalhuanli. ³ Saulo

ixcāmālakspūtūcu'tunkō' tī ixta'a'ka'ī'. Tzuculh
tanū a'katunu' nac chic ē ixcāsakalē'n chī'xcuui'n
ē pusan ē ixcāmānū nac pūlāchī'n.

Māsu'yuca xatze tachihuīn nac Samaria

⁴ Tī ta'a'kahuankō'lh ixta'a'n calhāxcuuih
ē ixtalīchihuīna'n xatze tachihuīn. ⁵ Felipe

a'lh tancā'n nac cā'lacchicni' nac Samaria.
Ixcāmāsu'yuni' ixpālacata Cristo. ⁶ Lhūhua'

tachi'xcuui't ixtakexmata kēxtim tū ixcāhuani
Felipe. Takexmatli ē talaktzī'lh lī'a'cnīn tū

ixtlahua. ⁷ Tū jā tzeya ū'ni' ixtata'sa palha' ē
ixcātaxtuni' tī ixtaka'lhī. Lhūhua' ixtalū'ntū'nun
ē tī ī'xcāhui'huananī't ixcāmātzeyīmā'ca. ⁸ Lhūhua'
ixa'nan tapāxuhuān tzamā' nac cā'lacchicni'.

⁹ Ixuī'lh chā'tin chī'xcu' ixtacuui'ni' Simón. Xla'
xapūla ixuanī't xantīlh nac tzamā' cā'lacchicni'.

Ixcā'a'kskāhuī'mā'lh xalanī'n nac Samaria. Huanli ū'tza' xaka'tla'. ¹⁰ Tzej ixtakexmatni' Simón ixlīpō'ktuca'n tī xalacstīn ē tī xalaka'tla'tza'. Ixtahuan:

—Huā'mā chi'xcu' ka'lhī ixlītlī'hui'qui Dios.

¹¹ Tzej ixtakexmatni' Simón ixpālacata makāstza' ixcālī'a'kskāhuī'nī't ixlīxantilh. ¹² Felipe cālītā'chihuīna'lh xatze tachihuīn chī Dios māpa'ksīni'n ē ixpālacata Jesucristo. Xlaca'n ta'a'ka'ī'lh ē ta'a'kpaxli chi'xcuhuī'n ē puscan. ¹³ Nā Simón nā a'ka'ī'lh ē a'kpaxli ē stālani'lh Felipe. A'cxni' Simón laktzī'lh lhūhua' lī'a'cnīn tū tlhualh Felipe, lhūhua' ixlacapāstaca.

¹⁴ A'cxni' taca'tzīlh xalanī'n nac Samaria ixtamaktīni'nī'ttza' ixtachihuīn Dios, apóstoles nac Jerusalén tamacā'lh Pedro ē Juan nac Samaria. ¹⁵ Xlaca'n tamilh ē ta'orarlīlh ixpālacata natamaktīni'n Espíritu Santo xalanī'n nac Samaria. ¹⁶ Jāna'j ixcālakyujachi Espíritu Santo. Xmān ixtalī'a'kpaxnī't na ixtacuhuīni' Jesús. ¹⁷ Cā'a'cpūhui'līca ixmacanca'n ē tamaktīni'lh Espíritu Santo.

¹⁸ Simón laktzī'lh chī Ēspíritu Santo maktīni'nca a'cxni' apóstoles ta'a'cpūhui'līlh ixmacanca'n ē cāmālacnūni'lh tumīn. ¹⁹ Huanli Simón:

—Nā quit caquilāmaxquī'uj huā'mā' lītli'hui'qui ē chuntza' chī catīhuālh na'īca'cpūhui'lī quimacan nā namaktīni'n Espíritu Santo.

²⁰ Pedro huanilh:

—Calakspuṭli mintumīn ē nā hui'x caspuṭti ixpālacata puhuanti nalītamāhua'ya' tumīn tū Dios

māstā'. ²¹ Hui'x jāla catimaktīni' tzamā' talakalhu'mān ixpālacata jā tze milīstacna' na ixlacatīn Dios. ²² Camakxtekti tzamā' tū jā tze talacapāstacni' ē casqui'ni' Dios namātza'nkēna'ni'yān tzamā' talacapāstacni' tū ka'lhī'ya' na milīstacna'. ²³ Iclaktzī'nān hui'x jā tzeyā chi'xcu'. Hui'x jāla makxteka tū jā tze.

²⁴ Kelhtīni'lh Simón ē huanli:

—Casqui'ni'tit Māpa'ksīni' Dios jā quinti'a'kspula tū hui'xina'n quilāhuaniuj.

²⁵ A'cxni' xla'ca'n ixtalīmāsu'yunī'ttza' ē ixtalīchihuīna'nī'ttza' ixtachihuīn Dios, tataspi'tpālh nac Jerusalén. Talīchihuīna'nli xatze tachihuīn ixla' Jesucristo na ixcā'lacchicni'ca'n samaritanos.

Felipe ē chā'tin chi'xcu' xala' nac Etiopía

²⁶ Tā'chihuīna'nli Felipe chā'tin ángel tī Dios macamilh ē huanilh:

—Catā'kaqui' ē capit nac sur. Nalacpina' xatej Jerusalén tū a'mā'lh nac Gaza. A'ntza' cā'tzaya'nca ti'ya't.

²⁷ Felipe tā'kaqui'lh ē a'lh. Tā'lāpāxtokli chā'tin chi'xcu' eunuco xala' nac Etiopía. Xla' chā'tin scujni' ixuanī't nac Etiopía jā ixmāpa'ksīni'n reina ixtacuhuīni' Candace. Huā'mā' chi'xcu', xla' ū'tza' xamaktaka'lhna' ixtumīn reina. Quīlachi nac Jerusalén namakapāxuīchi Dios.

²⁸ Ixtaspi'tmā'lhtza' ē ixpūmimā'lh a'ktin carreta. Ixlikelhtahua'ka'tēlha tū tzo'kli Isaías, tī ixa'kchihuīna' Dios ixuanī't. ²⁹ Espíritu Santo huanilh Felipe:

—Catalacatzuna'ji' nac tej jā lē'mā'ca carreta ē catā'pi.

³⁰ Felipe tu'jnulh ē laktalacatzuna'jilh ē kexmatli tū ixlīkelhtahua'ka'tēlha tū ixtzo'knī't Isaías. Felipe kelhasqui'nīlh:

—¿Ē chā kexpatni'ya' tū likelhtahua'ka'tēlha'ya'?

³¹ Kelhtīlh:

—¿Ē chī na'iclikexmatni' palh jā tī tī quimāsu'yuni'?

Huanica Felipe:

—Catahua'ca' ē caquimpāxtūtahui'la'.

³² Xla' ixlīkelhtahua'ka'huī'lh ixtachihuīn Dios jā huan chuntza':

Hua'chi chī lē'ncan lakatin oveja tū namaknīcan, chuntza' lē'nca; ē chī lakatin oveja xakō'ko' na ixlacatīn tī macsi'ta, chuntza' tzamā' chi'xcu' jā tū huanli.

³³ Māmāxanī'ca ē jā tlahuani'ca justicia.

¿Tīchu cahuālh nahuan hasta makās tilatamalh?

¿Ē jā naminācha' ixlītalakapasni' palh maktin maknīca ē mālaksputūni'ca ixlatamat nac cā'quilhtamacuj?

³⁴ Eunuco huanilh Felipe:

—Ickelhasqui'nīyān, ¿tīchu līchihuīna'mā'lh huā'mā' Isaías? ¿Ixlīmān līchihuīna'ncan, o līchihuīna'mpala ā'chā'tin?

³⁵ Felipe tzuculh chihuīna'n. Tzuculh huani tū ixlīkelhtahua'ka'nī't ixtachihuīn Dios ē māsu'yuni'lh ixpālacata Jesús. ³⁶ A'cxni' ixta'a'mā'nalh nac tej, tachā'lh jā mā'lh xcān. Huanli eunuco:

—Cala'ktzi'. Huā'tzā' mā'lh xcān. ¿Tū naquimāmakchuyī palh na'ica'kpaxa?

³⁷ Felipe huanilh:

—Palh hui'x lī'a'ka'ī'ya' pō'ktu milīstacna', tzē na'a'kpaxa'.

Xla' kelhtīni'lh:

—Quit ica'ka'ī'ni' Jesucristo ū'tza' ī'Ska'ta' Dios.

³⁸ Palaj tunca māchokolh ixcarreta. Tatojōlh nac xcān ixchā'tu'ca'n, Felipe ē eunuco. Felipe mā'kpaxīlh. ³⁹ A'cxni' tatacutli, ixEspíritu Dios mā'kayāhualh Felipe. Eunuco jātza' lak-tzī'lh. A'mpāl̄h ē pāxuhualh. ⁴⁰ Felipe chā'lh nac cā'lacchicni' Azoto. Ixcālītā'chihuīna'ntēlha xatze tachihuīn ixla' Jesucristo na ixlīpō'ktu cā'lacchicni' hasta chā'lh nac Cesarea.

9

Saulo lakpalīh ixtalacapāstacni'

Hch. 22:6-16; 26:12-18

¹ Saulo ixcāmekē'klha tī ixta'a'ka'ī'ni' Māpa'ksīni' ē ixcāmāknīcu'tun. Laka'lh xapuxcu' pālej ² ē squi'nli a'ktin tatzo'knu' tū nalē'n na ixtemploca'n israelitas nac Damasco. Chuntza' tzē nacāputza chī'xcuui'n ē puscan tī ixtastālani' Jesús ē tzē nacālīmin xatachī'nī'n nac Jerusalén. ³ Saulo ixtlā'huantēlha ē ixtalacatzuna'jītēlhatza' nac Damasco. Xamaktin a'ktin taxkaket xala' nac a'kapūn lītamacsti'li'lh. ⁴ A'kā'lh nac ti'ya't. Kexmatli a'ktin tachihuīn tū huanica:

—Saulo, Saulo, ¿tū ixpālacata quimputza-tokokeya'?

⁵ Saulo kelhasqui'nīlh:

—¿Tīchu hui'x, Chī'xcu'?

Xla' huanli:

—Quit Jesús, ū'tza' tī hui'x putzatokokeya'. Chu tlakaj quīntā'lātlahuacu'tuna'. Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'cxni' chī'nta qui'hui' tū lītlakalē'ncan.

⁶ Saulo xpipilh ē jicua'nli ē huanli:

—Māpa'ksīni', ¿tū lacasqui'na' na'ictlahua?

Māpa'ksīni' huanilh:

—Catā'kaqui' ē catanu' nac cā'lacchicni'. A'ntza' nahuanica'na' tū milītlahuat nahuan.

⁷ Chi'xcu'huī'n tī ixtatā'a'mā'nalh Saulo takexmatli tachihuīn ē jā tū talaktzī'lh ē tajicua'nli. ⁸ Saulo tā'kaqui'lh nac ti'ya't. A'cxni' tilacahuāna'ncu'tunli, jātza' lacahuāna'nli. Pekechi'palē'nca ē līminca nac Damasco. ⁹ A'ntza' tamakxtekli a'ktu'tun quilhtamacuj ē jāla lacahuāna'nli. Jā huā'yalh ē jā ko'tnūlh.

¹⁰ Ixui'lh nac Damasco chā'tin chi'xcu' tī ixa'ka'ī'ni' Jesucristo ē ixtacuhuīni' Ananías. Xla' lakachuyalh ē Māpa'ksīni' huanilh:

—Ananías.

Xla' kelhtīni'lh:

—Ā'tzā' icuī'lh, Māpa'ksīni'.

¹¹ Māpa'ksīni' huanilh:

—Capit nac tej tū huanican Lacasaj. Caputza na ixchic Judas chā'tin tī huanican Saulo xala' nac Tarso. A'ntza' orarlīmā'lh. ¹² Ū'tza' līlakachuyanī't ē laktzī'nī't chā'tin chi'xcu' ixtacuhuīni' Ananías tī tanūlh ē a'cpūhui'līlh ixmacan ē chuntza' nalīlacahuāna'mpala.

¹³ Ananías kelhtīni'lh:

—Māpa'ksīni', lhūhua' quintahuaninī't huā'mā' chi'xcu' tū jā tze cātlahuani'nī'ttza' xalanī'n nac Jerusalén tī ta'a'ka'ī'ni' mintachihuīn.

¹⁴ Xanapuxcu'nu' pālejni' tamaxqui'nī't līmāpa'ksīn naquincāchi'payān quilipō'ktuca'n tī iclīchihuīna'nāuj milīmāpa'ksīn.

¹⁵ Māpa'ksīni' huanilh:

—Capit. Quit iclacsacnī't Saulo. Xla' nacālītā'chihuīna'n quimpālacata ā'makapitzīn

ē na ixlacatīnca'n reyes ē israelitas. ¹⁶ Quit na'icmāsu'yuni' lhūhua' tū napātīni'n quimpālacata.

¹⁷ Ananías a'lh ē tanūlh nac chic jā ixuī'lh Saulo. A'cpūhui'lilh ixmacan ē huanilh:

—Tā'tin Saulo, quimacaminī't Māpa'ksīni' Jesús tī tasu'yuni'n nac tej jā ixta'mpā't. Ū'tza' quimacaminī't nalacahuāna'mpala'ya' ē nalītatzumakō'ya' Espíritu Santo na milīstacna'.

¹⁸ Palaj tunca yujni'lh na ixlakastapun tū ixua'ca'ni'lh chī kepēksma' ē lacahuāna'mpālh. Tā'kaquī'lh ē palaj tunca a'kpaxli. ¹⁹ Huā'yalh ē tatli'hui'clhli. A'klhūhua' quilhtamacuj ixcātā'lahuī'lh tā'timīn nac Damasco.

Saulo a'kchihuīna'nli nac Damasco

²⁰ Palaj tunca na ixtemploca'n israelitas, Saulo tzuculh līchihuīna'n Jesús. Ixuan ū'tza' huā'mā' ī'Ska'ta' quinDiosca'n. ²¹ Talī'a'cnīlh ixlīpō'ktuca'n tī takexmatli ē talāhuanilh:

—¿Ē jā ū'tza' huā'mā' tī ixcāmālakspūtūcu'tun nac Jerusalén tī ixtatapa'ksīni' Jesús? Mīnī't huā'tzā' ē quincāchī'lē'ncu'tunān ē quincāmacamāstā'cu'tunān na ixmacanca'n xanapuxcu'nu' pālejni'. Ū'tza' līmīlh huā'tzā'.

²² Saulo ā'chulā' ixlītatli'hui'clhmā'lh ē ixmāsu'yumā'lh Jesús ū'tza' huā'mā' Cristo tī Dios ixlacsacnī't. Ū'tza' talīlī'a'cnīlh israelitas tī ixtahuī'lāna'lh nac Damasco.

Saulo cātzā'lanī'lh israelitas

²³ A'cxni' ixpātle'kēnī'ttza' lakma'jtza' quilhtamacuj, israelitas tachihuīna'nli natamaknī Saulo.

²⁴ Māca'tzīnīca Saulo ixmaktaka'lh mā'ca. Pō'ktu quilhtamacuj ē pō'ktu tzi'sa ixtaka'lhītīmā'nalh

jā ixlactanūcan nac cā'lacchicni' ixpālacata ixtamaknīcu'tun. ²⁵ Cā'tzī'sa tā'timīn talē'lh Saulo ē tamāyujūlh a'ktin nac canasta nac lhu'cu' nac xatalhta'm cā'lacchicni'. Chuntza' līpūtaxtulh.

Saulo a'lh nac Jerusalén

²⁶ Saulo chā'lh nac Jerusalén ē ixcātā'tanūcu'tun tā'timīn a'ntza'. Xlaca'n ixtajicua'ni'. Jā ixta'a'ka'ī'ni' palh xla' ixa'ka'ī'nī'ttza'. ²⁷ Bernabé cālīmini'lh Saulo lī'apóstoles. Cāhuanilh chī Saulo ixlaktzī'nī't nac tej Māpa'ksīni' Jesucristo tī tā'chihuīna'nli. Cāhuani'lh chī Saulo ixlīchihuīna'nī't nac Damasco ixlīmāpa'ksīn Jesús, ē jā ixjicua'n. ²⁸ Saulo ixcātā'latlā'huan nac Jerusalén. ²⁹ Ixlīchihuīna'n ixlīmāpa'ksīn Dios ē jā ixjicua'n. Ixcātā'lāhuani israelitas tī ixtachihuīna'n griego. Ixtamaknīcu'tun Saulo. ³⁰ A'cxni' tā'timīn taca'tzīlh huā'mā', talē'lh Saulo nac Cesarea ē tamacā'lh nac Tarso.

³¹ Cā'līpāxuhuatza' ixtahui'lāna'lh tī ixtatalacx-timī na ixlīpō'ktu ixlīka'tla' Judea ē Galilea ē Samaria. Ā'chulā' ixta'a'ka'ī'ni' ē ixtajicua'ni'tēlha Māpa'ksīni'. Espíritu Santo ixcāmāko'xamāka'tlī ē ixtatalhūhua'ntēlha.

Eneas mātzeyīca

³² Pedro calhāxcuhuālh ixlatlā'huan ē cālakmilh tī ixta'a'ka'ī' xalanī'n nac Lida. ³³ A'ntza' maclalh chā'tin chī'xcu' tī ixuanican Eneas. Xla' ixmā'lh na ixpūtama' a'ktzayan cā'ta. Ixchēkēni'n ixlū'ntū'nunī't. ³⁴ Pedro huanilh:

—Eneas, Jesucristo mātzeyīyān. Catā'kaqui' ē camā'kaqui' mimpūtama'.

Palaj tunca tā'kaqui'lh Eneas. ³⁵ Ixlīpō'ktuca'n tī ixtahui'lāna'lh nac Lida ē Sarón talaktzī'lh Eneas

ixtzeyani'ttza'. Xlaca'n tatamacamāstā'ni'lh Jesucristo.

Dorcac lacastālanacuana'nli

³⁶ Ixui'lh nac Jope chā'tin puscāt tī ixa'ka'i'. Ixtacuhuīni' Tabita ē nā Dorcas ixtacuhuīni' griego. Huā'mā' puscāt ixtlahua lhūhua' tū tze. Ixmāstā' lhūhua' talakalhu'mān. ³⁷ Huā'mā' quilhtamacuj ta'jatatlal ē nīlh. Ixmāpaxīcanī'ttza' ē ixcāxmāpī'canī'ttza' na ixlī'a'ktu' piso. ³⁸ Tā'timīn nac Jope takexmatli Pedro ixui'lh nac Lida, ixlacatzuna'j nac Jope. Cālakmacā'nca chā'tu' chī'xcu'huī'n. Xlaca'n tahuani'lh Pedro:

—Palaj capit a'ntza' jā icui'lāna'uj.

³⁹ Palaj tunca Pedro cātā'a'lh. A'cxni' cālakchā'lh, lē'nca na ixlī'a'ktu' piso. Ixlīpō'ktuca'n tī ixcānīmaka'nca'nī'ttza' talītalacxtimīlh jā ixmā'lh Dorcas ē tacalhuanli. Tamāsu'yuni'lh lu'xu' tū ixtlahua Dorcas a'cxni' ixui'lhca. ⁴⁰ Pedro cāmāxtulh ixlīpō'ktuca'n ē tatzokostal ē orarīlh. Laktalakspi'tli tzamā' nīn ē huanilh:

—Tabita, catā'kaqui'.

Lacahuāna'nli ē laktzī'lh Pedro ē tā'kaquī'lh ē tahuī'lh. ⁴¹ Pedro makachi'palh ē yāhualh. Pedro cāta'sani'lh tī ixta'a'kaī' ē tī ixcānīmaka'nca'nī't ē cāmāsu'yuni'lh Dorcas xalakahuan. ⁴² Huā'mā' ca'tzīkō'ca na ixlīpō'ktu Jope. Lhūhua' ta'a'kaī'ni'lh Māpa'ksīni' Jesucristo. ⁴³ Pedro tachokolh a'klhūhua' quilhtamacuj nac Jope na ixchic chā'tin chī'xcu' tī ixuanican Simón tī ixcāxtlahua ko'xka'.

10

Pedro ē Cornelio

¹ Ixui'lh nac Cesarea chā'tin chī'xcu' tī ixuanican Cornelio. Xla' capitán ixuanī't a'ktin nac batallón

tū ixuanican Italiano. ² Cornelio ixlakachi'xcuhuī' ē ixtajicua'ni' Dios, ē nā chuntza' ixlīpō'ktuca'n xalanī'n na ixchic. Ixmāstā' talakalhu'mān ē pō'ktu quilhtamacuj ixorarlīni' Dios. ³ A'ktin quilhtamacuj chī maktu'tun kōtanū, Cornelio lakachuyalh. Laktzī'lh chā'tin ángel tī Dios macamilh. Ángel tanūlh ē huanilh:

—¡Cornelio!

⁴ Cornelio laktzī'lh ē jicua'nli ē kelhasqui'nīlh:

—¿Tūchu, Māpa'ksīni'?

Ángel huanilh:

—Dios kexmatni'cha'n minoración ē chī māstā'ya' talakalhu'mān. ⁵ Chuhua'j cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope ē camāta'satīnī'ni' Simón tī ka'lhī ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Pedro. ⁶ Xla' tētachokonī't na ixchic Simón tī cāxtlahua ko'xka' tī ka'lhī ixchic na ixquilhtūn mar. Ū'tza' nahuaniyān tū natlahua'ya'.

⁷ A'cxni' huanikō'lh ángel palaj tunca a'lh. Cornelio cāta'sani'lh chā'tu' ixtasācua'n ē chā'tin tropa tī ixlakachi'xcuhuī' Dios ē tī ixtā'scuja na ixchic.

⁸ A'cxni' cāhuanikō'lh tū ixuaninī't ángel, cāmacā'lh nac Jope.

⁹ Ixlīlakalī xlaca'n ixtatlā'huamā'nalh ē ixtatalacatzuna'jītēlha nac cā'lacchicni'. Chī tastu'nūt Pedro tahua'ca'lh na ixa'kstīn chic na'orarlī. ¹⁰ E' tzi'ncstāyalh ē ixuā'yancu'tun. Līhuan ixcāxtlahuamā'ca līhua', Pedro lakachuyalh.

¹¹ Laktzī'lh a'kapūn laquī'yālh ē hua'chi a'ktin ka'tla' sávana chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti'. Yujli na ixlacatīn. ¹² A'ntza' ixtatojōmā'nalh ixlīpō'ktu animalh tū makakentā'ti' ē lūhua' ē spūnī'n.

¹³ Kexmatli chī tā'chihuīna'nca ē huanica:

—Catā'kaqui', Pedro, cama'kni' ē cahua't.

14 Pedro huanli:

—E'ē, Māpa'ksīni'; jā maktin icua'nī't tū jā tzē hua'can.

15 Kexmatpālh ixlīmaktu' tā'chihuīna'nca ē huanica:

—Jā cahua'nti jā tze tū Dios tlahuanī't tze.

16 Huā'mā' a'kspulalh maktu'tun ē sávana tayapalacancha' nac a'kapūn. 17 Pedro ixlacapāstacuī'lh ixpālacata jā ixca'tzī tū ixuanicu'tun tū lakachuyalh. Tzamā' chī'xcu'huī'n, tī ixcāmacaminī't Cornelio, takelhasqui'nīni'lh jā yālh ixchic Simón. Palaj tunca tachilh na ixlacapūn mākelhcha. 18 Palha' tachihuīna'lh ē takelhasqui'nīni'lh palh jā lahuī'lh chā'tin chī'xcu' tī ixuanican Simón tī ixka'lhī ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Pedro. 19 A'cxni' Pedro ixlacapāstacuī'lh chī lakachuyanī't, Espíritu Santo huanilh:

—Chā'tu'tun chī'xcu'huī'n taputzayān. 20 Catāya' ē cayujti ē cacātā'pi. Jā tipuhua'na': “Jā icti'a'lh.” Quit iccāmacaminī't.

21 Pedro cālakyujli chī'xcu'huī'n ē huanli:

—Quit tī putzayā'tit. ¿Tūchu lakta'nī'ta'ntit?

22 Xlaca'n takelhtilh:

—Ixpālacata capitán Cornelio. Xla' tzeya chī'xcu' ē jicua'ni' Dios. Talaktzī'n israelitas tzeya chī'xcu'. Chā'tin ángel tī Dios macamilh huanilh Cornelio namāta'satīnīni'nān ē xla' nakexmata tū nahua'na'.

23 Pedro cāmānūlh nac chic ē cāhuanilh catatachokokelh huā'mā' tzi'sni'. Ixlīlakalī cātā'a'lh ē nā ta'a'lh makapitzīn tā'timīn xalanī'n nac Jope.

24 Ixlīlakalī huampala tachā'lh nac Cesarea. Cornelio ixcāka'lhīmā'lh ē ixcāmākēstokkō'nī't ixtalakapasnī'n ē ixamigo tī ā'chulā' ixcālakapasa.

25 A'cxni' Pedro ixtanūmā'lh, Cornelio lakchilh. Palaj tunca tatzokostani'lh ē laktaquilhpūtalh.

26 Pedro mā'kaquī'lh ē huanilh:

—Catā'kaqui'. Nā quit chi'xcu' chī hui'x.

27 A'cxni' Pedro ixtanūtēlha ē ixtā'chihuīna'ntēlha ē lhūhua' cāmaclalh tī ixtatakēstoknī't. 28 Pedro cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tzīyā'tit chā'tin israelita jāla catitā'talacxtimīlh tī jā israelita. Jāla catitanūlh na ixchic. Dios quimāsu'yuni'nī't jāla ictihualh jā tze ā'chā'tin chi'xcu' ē xmān catīhuālh. 29 Ū'tza' iclīmīlh a'cxni' quimāta'satīnīni'nca ē jātū tū icpuhuanli. Iccākelhasqui'nīyān: ¿Tūchu ixpālacata quilālīmāta'satīnīni'uj?

30 Palaj tunca Cornelio huanli:

—Tā'ti'majatzā' quit jā xa'icuā'yamā'lh. Hua'chi maktu'tun kōtanū quit xa'icorarlamā'lh na quinchic. Chā'tin chi'xcu' tāyalh na quilacatīn ē ixka'lhī ixlu'xu' tū ī'xkaka. 31 Quihuanilh:

“Cornelio, Dios kexmatnī't minoración ē lacapāstacmā'lh chī māstā'ya' talakalhu'mān.

32 Cacāmacapi chi'xcuhuī'n nac Jope ē camāta'satīnīni' Simón tī ka'lhī ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Pedro. Xla' tētachokomā'lh na ixchic Simón tī cāxtlahua ko'xka' na ixquilhtūn mar. Xla' namin ē natā'chihuīna'nān.” Chuntza' quihuanilh.

33 Ū'tza' iclīmāta'satīnīni'n palaj tunca. Hui'x quintlahua'ni' talakalhu'mān quilakta. Chuhua'j quilīpō'ktuca'n icui'lāna'uj huā'tzā' na ixlacatīn Dios. Ickexmatcu'tunāuj tū Dios māpa'ksīnī'ta'n nahua'na' —huanica Pedro.

Pedro tzuculh a'kchihuīna'n na ixchic Cornelio

34 Pedro tzuculh a'kchihuīna'n ē cāhuanilh:

—Chuhua'j quit icca'tzī ixlīcāna' Dios lacpuhuan lacxtim ixlīpō'ktuca'n chi'xcuhuī'n. ³⁵ Xalanī'n calhāxcuhuālh nac cā'lacchicni' tī tajicua'ni' Dios ē tatlahua tū tze, ū'tunu'n tamakapāxūī Dios. ³⁶ Dios cāmacamini'lh israelitas ixtachihuīn. Cāmāsu'yuni'lh tzē ixamigo natahuan Dios ixpālacata Jesucristo tī cāmāpa'ksīkō'. ³⁷ Hui'xina'n ca'tziyā'tit chī māsuyucanī't xatze tachihuīn pūla nac Galilea ē ā'līstān nac Judea a'cxni' Juan ixmāsu'yuni'ttza' ē ixmā'kpaxīni'nī'ttza'. ³⁸ Dios maxquī'lh Jesús, xala' nac Nazaret, ixlītli'hui'qui Espīritu Santo. Jesús ixtlahuatlā'huan tū tze ē ixcāmātzeyītlā'huan tī ixtapātīni'n ixpālacata tū māsā' skāhuī'ni'. Huā'mā' tzē tlahualh Jesús ixpālacata Dios ixmaktāyamā'lh. ³⁹ Quina'n icmāsu'yuyāuj tū tlahualh Jesús na ixcā'lacchicni'ca'n israelitas ē nac Jerusalén. Ū'tza' tī xtokohua'ca'ca nac cruz ē chuntza' maknīca. ⁴⁰ Dios mālacastālancuanīlh ixlī'a'ktu'tun quilhtamacuj ē Dios quincāmāsu'yuni'n Jesús. ⁴¹ Jā cāmāsu'yuni'lh ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't. Dios quincāmāsu'yuni'n Jesús xmān quina'n tī quincālacsacnī'ta'n na'icmāsu'yuyāuj ixtachihuīn. Quina'n ictā'huā'yauj Jesús ē ictā'ko'tnūj a'cxni' ixlacastālancuana'nī'ttza'. ⁴² Dios quincāhuanin na'iccāmāsu'yuni'yāuj tachi'xcuhuī't ē na'icuanāuj Jesús ū'tza' tī Dios hui'līlh chī ixjuezca'n xalakahuan ē xanīnī'n. ⁴³ Ixlīpō'ktuca'n ixa'kchihuīna'nī'n Dios, xamakāstza', ixtamāsu'yu ixlīpō'ktu tī talīpāhuan Jesús, xlaca'n nacāmātza'nkēna'ni'can ixcuentaca'n.

Ta'a'ka'ī'lh tī jā israelitas

44 Pedro ixa'kchihuīna'mā'lhcus ē Espíritu Santo cālakyujchi ixlīpō'ktuca'n tī ixtakexmatni'mā'nalh Pedro. 45 Talī'a'cnīni'lh israelitas tī ixta'a'ka'ī ē ixtatā'minī't Pedro. Talī'a'cnīlh ixpālacata ixcāmaxquī'mā'ca Espíritu Santo tī jā israelitas. 46 Cālī'a'cnīca ixpālacata ixcākexmatcanī't chī ixtachihuīna'n xtum tachihuīn ē ixtamāka'tlī'mā'nalh Dios. 47 Pedro cāhuanipālh:

—¿Ē huī'lh chā'tin tī nacāmāmakchuyī nata'a'kpaxa huā'mā' chi'xcuui'n? Ā'nā xlaca'n cāmaxquī'ca chuntza' chī quina'n quincātamaxquī'n Espíritu Santo.

48 Pedro cāhuanilh cata'a'kpaxli na ixtacuhuīni' Jesucristo. Huanica Pedro cacātā'lātahuī'lh a'klhūhua' quilhtamacuj.

11

Pedro cāmāca'tzīnīlh xalanī'n nac templo nac Jerusalén

1 Apóstoles ē tā'timīn tī ixtahui'lāna'lh nac Judea cāmāca'tzīnīca chi ixta'a'ka'ī ixtachihuīn Dios nā xlaca'n tī jā israelitas. 2 A'cxni' Pedro chā'lh nac Jerusalén, tatā'lāquilhnīlh israelitas. 3 Takelhasqui'nīlh Pedro:

—¿Tū ixpālacata maktanūnī'ta' jā tahui'lāna'lh chi'xcuui'n tī jā israelitas? ¿Tū ixpālacata cātā'huā'ya'nī'ta'?

4 Pedro tzuculh chihuīna'n ē cāhuanilh:

5 —Xa'icui'lācha' quit nac Jope ē xa'icorarlamā'lh e iclakachuyalh. Iclaktzī'lh hua'chi ka'tla' sávana tū yujchi nac a'kapūn. Chī'canī't ixa'katzā'stūtā'ti' ē quilakchilh. 6 Iclaktzī'lh animalh tū xamakakentā'ti' ē animalh tū tahua'nan ē lūhua' ē spūnī'n.

⁷ Ickexmatli a'ktin tachihuīn tū quihuanilh: “Pedro, catā'kaqui' ē cama'kni' ē cahua't.” ⁸ Icuanihlh: “E'e, Māpa'ksīni'. Jā maktin icua'nī't tū catūhuālh ē tū jā tze.” ⁹ Quintā'chihuīna'mpālhl ixlīmaktu' nac a'kapūn. Quihuanilh: “Jā cahua'nti jā tze tū Dios tlahuanī't tze.” ¹⁰ Huā'mā' a'kspulahl maktu'tun ē tayapalacancha' tālmā'n. ¹¹ Palaj tunca tachilh nac chīc jā xa'icui'lāna'uj chā'tu'tun chī'xcuui'n tī ixquilakmacamincanī't nac Cesarea. ¹² Espiritu Santo quihuanilh: “Cacātā'pi ē jā tipuhua'na': Jā icti'a'lh.” Ē quintatā'a'lh kelhachāxan tā'timīn. Ictanūj na ixchic Cornelio. ¹³ Xla' quincāhuanin chī laktzī'lh na ixchic chā'tin ángel tī tasu'yuni'lh ē huanilh: “Cacāmacapi chī'xcuui'n nac Jope ē calīminca Simón tī ka'lhī ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Pedro. ¹⁴ Xla' nahuaniyān chī tzē nali'a'kapūtaxtuya' hui'x ē ixlīpō'ktuca'n xalanī'n na minchic.”

¹⁵ Pedro cāhuanipālh:

—A'cxni' ictzuculh iclīchihuīna'n, Espiritu Santo cālakmilh chuntza' chī quincālakmin pūla. ¹⁶ Quit iclacapāstacli chī huanli Māpa'ksīni' Jesús: “Ixlīcāna' Juan ixlīmā'kpaxīni'n xcān. Hui'xina'n nali'a'kpaxā'tit Espiritu Santo.” ¹⁷ Dios cāmaxquī'lh Espiritu Santo nā chuntza' chī quincāmaxquī'n quina'n tī a'ka'i'ni'nī'ta'uj Jesucristo. ¿Ē tīchu quit na'iclīmāmakchuyī Dios? —huanli Pedro.

¹⁸ A'cxni' takexmatli huā'mā', ca'cs taquilhuanli. Palaj tunca tatzuculh tachihuīna'n chī ixlīka'tla' Dios ē tahananli:

—Dios lacasqui'n natalakpalī ixtalacapāstacni'ca'n nā xlaca'n tī jā israelitas ē nā chuntza' nataka'lhī ixlatamatca'n.

Ta'a'ka'ī'lh xalanī'n nac Antioquía

19 A'cxni' maknīca Esteban, tzucuca cāputzatokokecan tī ixta'a'ka'ī'nī't. Xlaca'n tatzā'lalh ē ixta'a'kahuankō'nī't. Ixtalatlā'huanācha' nac Fenicia ē nac Chipre ē nac Antioquía. Cāhuanica xatze tachihuīn xmān israelitas. 20 Makapitzīn xlaca'n xalanī'n nac Chipre ē nac Cirene tachā'lh nac Antioquía. Cātā'chihuīna'nca tī jā israelitas. Ē cāmāsu'yuni'ca xatze tachihuīn ixla' Jesús. 21 Jesucristo cāmaxquī'lh lītli'hui'qui ē chuntza' lhūhua' ta'a'ka'ī'lh.

22 Cāmāca'tzīnīca tī ixta'a'ka'ī'nī't xalanī'n nac Jerusalén tū ixlamā'lh nac Antioquía. Macā'nca Bernabé a'ntza'. 23 A'cxni' chā'lh, laktzī'lh chī Dios ixcāsīca'lanātlahuanī't, ē pāxuhualh. Bernabé cāmaxquī'lh talacapāstacni' ē cāhuanilh:

—Calīhui'lī'tit nastālani'yā'tit Jesucristo.

24 Bernabé tzeya chi'xcu' ixuanī't ē ixlīstacna' ixlītsuma Espīritu Santo ē ixa'ka'ī'. Lhūhua' tachi'xcuhuī't tatzuculh tatapa'ksīni' Jesucristo.

25 Ā'līstān Bernabé a'lh putza Saulo nac Tarso.

26 A'cxni' maclalh, līmīlh nac Antioquía. A'ktin cā'ta Bernabé ē Saulo ixtatā'takēstoka tī ixta'a'ka'ī'nī't. Ixcāmāsu'yuni'can lhūhua' tachi'xcuhuī't. A'ntza' nac Antioquía tzucuca pūla cāmāpācuhuīcan cristianos tī ixta'a'ka'ī'tēlha.

27 Tzamā' quilhtamacuj tataxtulh nac Jerusalén makapitzīn ixa'kchihuīna'nī'n Dios. Tachā'lh nac Antioquía. 28 Chā'tin, tī ixuanican Agabo, tāyalh na ixlacatīnca'n ē cāhuanilh tū ixmāca'tzīnīlh Espīritu Santo. Huanli calhāxcuhuālh na'a'nan a'ktin ka'tla' tatzi'ncstat. Chuntza' lalh a'cxni' Claudio ixmāpa'ksīni'n. 29 Tī ixta'a'ka'ī'nī't

talīhui'līlh tamacā'ni' a'ktin tamaktay tā'timīn xalanī'n nac Judea. Tapuhuanli natamāstā' chuntza' chī ixtaka'lhī chā'tunu'. ³⁰ Chuntza' tatlhualh. Bernabé ē Saulo talē'ni'lh tamaktay xanapuxcu'nu' xalanī'n nac templo.

12

Maknīca Jacobo ē chī'ca Pedro

¹ Tzamā' quilhtamacuj rey, tī ixuanican Herodes, tzuculh cāchi'pa ē cāmāpātīnīn tī ixta'a'ka'ī'nī't. ² Līmāmaknīnīnī'nli cuchilu Jacobo ixtā'tin Juan. ³ A'cxni' laktzī'lh Herodes israelitas talīpāxuhualh tū tlahualh, ā'chulā' cātlahuasti'lh. Nā Pedro māchi'panīnī'nli. Huā'mā' lalh a'cxni' ixlamā'lh cā'tani' a'cxni' tahua'lh pāntzīn tū jā ixka'lhī levadura. ⁴ A'cxni' Herodes ixmāchi'panīnī'nī't Pedro ē māmānūnīnī'lh nac pūlāchī'n. Cāmacamaxquī'ca kelhacāujchāxan tropas tī natamaktaka'lhā ē ixtalālīlakpalītēlha līkelhatā'ti'n. Herodes ixpuhuan ixlīminca ixlacatīnca'n tachi'xcuhuī't a'cxni' na'a'kspūta cā'tani' tū huanican pascua. ⁵ Chuntza' Pedro ixmānūcanī't nac pūlāchī'n ē ixtamaktaka'lh mā'nal. Tī ixta'a'ka'ī'nī't jā tajaxli talī'orarla ē tasquī'ni'lh Dios ixpālacata Pedro.

Dios māxtulh Pedro nac pūlāchī'n

⁶ A'ktin tzī'sni' Pedro ī'lhtatamā'lh nac pūlāchī'n. Herodes ixmāxtucu'tun ixlīlakalī. Ī'lhtatamā'lh Pedro na ixpāxtūnca'n chā'tu' tropas ē ixcātā'lāmacachī'maxquī'canī't chā'tunu' tropa. Ē a'chā'tu' tropa ixtayāna'lh ixlacapūn mākelhcha ē ixtamaktaka'lhā pūlāchī'n. ⁷ Xamaktin

tasu'yuni'lh chā'tin ángel tī Dios macamilh. A'ktin taxkaket māxkakēlh pūlāchī'n. Ángel tāpātokhlhi Pedro ē mālakahuanīlh ē huanilh:

—Palaj catā'kaqui'.

Taxcutli na ixmacan Pedro. ⁸ Ángel huanilh:

—Calha'kā'na' ē catatūnu' mincaclhi'.

Chuntza' tlhualh Pedro. Huanipālh ángel:

—Calha'ka' milu'xu' ē caquistāla'ni'.

⁹ Pedro taxtulh ē ī'stālani'tēlha. Jā ixca'tzī palh ixlīcāna' tū ixtlahuamā'lh ángel. Ixpuhuan ixlakachuya. ¹⁰ Tatēlakataxtulh xapūla tropa tī ixmaktaka'lh mā'lh ē ā'līstān tatētaxtupālh ā'chā'tin. Tachilh nac mākelhcha xalīcā'n jā lactanūcan nac cā'lacchicni'. Ixa'cstu talaquī'lh. Xlaca'n tatētaxtulh nac kentin tej. Palaj ángel makxtekli Pedro. ¹¹ A'cxni' Pedro tzeya ca'tzīlh ē huanli:

—Chuhua'j icca'tzī Jesucristo macamilh ixángel ē quimakapūtaxtūnī't na ixlīmāpa'ksīn rey Herodes. Quimakapūtaxtūnī't tū ixquintatlahuani'cu'tun israelitas.

¹² A'cxni' ixlacapāstacnī'ttza' huā'mā', Pedro chā'lh na ixchic María tī ixtzī' Juan tī ixka'lhī ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Marcos. A'ntza' līlhūhua' ixtastokcanī't ē ixta'orarlamā'nalh. ¹³ Pedro tokhlhi nac mākelhcha jā lactanūcan na ixtanquilhtīn chic. Chā'tin tzu'ma'jāt, tī ixuanican Rode, milh kelhasqui'nī tīchu xla'. ¹⁴ Kelhlakapasli Pedro ē pāxuhualh. Ū'tza' jā līmālaquī'ni'lh ē palaj tu'jnuntēlha tanūpālh nac chic. Cāhuanilh tī ixtatakēstoknī't:

—Layālh Pedro nac kēpūn.

¹⁵ Xlaca'n tahuanilh:

—Chuya'ya'.

Rode ā'chulā' cāhuanilh ixlīcāna' ū'tza'. Palaj tunca tahuanli:

—Jā ū'tza'. Ixmāstilē'k ángel tī maktaka'lha Pedro.

¹⁶ Pedro ā'chulā' palha' toklhi nac mākēlhcha. A'cxni' tamālaquī'lh, talaktzī'lh Pedro ē talī'a'cnīlh.

¹⁷ Pedro cāmacahuani'lh cataquilhca'cslalh. Cāhuanilh chī Dios līmāxtulh nac pūlāchī'n. Cāhuanilh:

—Camāca'tzīnī'tit Jacobo ē tā'timīn huā'mā' tū quina'kspulalh.

Pedro taxtulh ē a'lh ā'lacatin.

¹⁸ Palaj a'cxni' xkakalh, tropas tatamakchuyīlh ixpālacata chī lītzā'lalh Pedro. ¹⁹ A'cxni' Herodes māputzīni'lh Pedro ē jā maclaca ē cākelhasqui'nīlh tropas tī ixcāyāhuacanī't natamaktaka'lha ē cāmāmāknīnī'lh. Herodes taxtulh nac Judea ē a'lh tancā'n nac Cesarea ē a'ntza' tachokolh.

Nīlh Herodes

²⁰ Herodes ixcātā'lāsītzī'nī't xalanī'n nac Tiro ē Sidón. Makapitzīn talālītā'chihuīna'nli palh tzē natalaka'n. Lī'amigos talalh Blasto tī ixmaktaka'lha jā ī'lhtata rey. Xlaca'n ixtalīmāko'xamixīcu'tun ixpālacata ixlīhua'tca'n tū līmincancha' na ixcā'lacchicni' rey. ²¹ Lakchā'lh quilhtamacuj tū ixcālhcāni'nī't Herodes. Ixlhakā'nī't ixlu'xu' tū ixtasu'yu chī rey ixuanī't. Tahuī'lh nac trono ē a'kchihuīna'nli. ²² Tachi'xcuui't tamāta'sīlh:

—Jā chi'xcu' tī chihuīna'mā'lh. Hua'chi chā'tin dios.

²³ Xamaktin chā'tin ixángel Dios makata'jatatlalh Herodes ixpālacata cāmāxtekli

talaktaquilhpūtalh hua'chi Dios. Lūhua' tahua'lh ē nīlh.

²⁴ Ixtachihuīn Māpa'ksīni' ta'a'kahuani'lh ē cālakhā'lh ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n.

²⁵ A'cxni' Bernabé ē Saulo ixtatlahuakō'nī't ixlītlahuatca'n nac Jerusalén, xlaca'n tataspi'tli nac Antioquía. Cātā'a'lh Juan tī ixka'lhī ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Marcos.

13

Bernabé ē Saulo tatzuculh ta'a'n makat talīchihuīna'n xatze tachiuhīn

¹ Chī ū'tunu'n tī ixtatakēstoka nac Antioquía, ixtahuī'lāna'lh a'kchihuīna'nī'n ē mākelhtahua'kē'ni'nī'n. Makapitzīn ixtacuhuīni'ca'n Bernabé ē Simón (tī ixuanican Negro) ē Lucio xala' nac Cirene ē Manaén (tī tā'stacli rey Herodes) ē Saulo. ² Xlaca'n ixtalaktaquilhpūtamā'nalh Dios ē ixtalīhui'līnī't jā tū natahua'. Espiritu Santo huanli:

—Iclacasqui'n Bernabé ē Saulo natatlahua xtum ixtascujūtca'n tū na'iccāmaxquī'.

³ Xlaca'n jāna'j tū ixtahua', ē ta'orarlīlh ē ta'a'cpūhui'līlh ixmacanca'n ē cāmacā'nca.

Apóstoles tamāsu'yulh nac Chipre

⁴ Espiritu Santo cāmacā'lh Bernabé ē Saulo. Xlaca'n ta'a'lh tancā'n nac Seleucia. A'ntza' tapū'a'lh barco nac Chipre, a'ntza' jā pu'nahuī'lh macsti'na'j ti'ya't. ⁵ A'cxni' tachilh nac Salamina, talī'a'kchihuīna'nli ixtachihuīn Dios na ixtemploca'n israelitas. Talē'lh Juan ixmaktāyana'ca'n.

⁶ A'cxni' tatētaxtulh ixlīpō'ktu nac Chipre, tachilh nac cā'lacchicni' ixtacuhuīni' Pafos. Tamaclalh chā'tin chi'xcu' israelita ixtacuhuīni' Barjesús. Xla'

xantilh ixuanī't ē a'kchihuīna' tū jā ixla' Dios. Xmān ixcālī'a'kskāhuī'mā'lh. ⁷ Xantilh ixmaktāya gobernador Sergio Paulo tī skalalh ixuanī't. Gobernador cāmāta'satīnīni'lh Bernabé ē Saulo ē ixkexmatcu'tun ixtachihuīn Dios. ⁸ Cātā'lāhuanilh xantilh tī ixuanican Barjesús ē Elimas. Xla' jā ixlacasqui'n na'a'kaī' gobernador. ⁹ Saulo, tī nā ixuanican Pablo, ixlītzuma Espiritu Santo na ixlīstacna'. Xla' lakalaktzī'lh Elimas. ¹⁰ Huanilh:

—Hui'x a'kskāhuī'ni'na' ē jā tzeza chi'xcu'. Hui'x ixka'hua'cha skāhuī'ni' ē hui'x jā lakatīya' tū tze. ¿Chī jā līmakxteka' lactlahua'ya' tū ixla' Dios? ¹¹ Chuhua'j Dios namakapātīnīnān. Lakatzī'n nahua'na' ē lakma'j jāla catilacahuā'na'.

Xamaktin lakapoklhuana'lh ē jāla lacahuāna'lh ē ixputzatlā'huan tī ixpekechi'palē'lh. ¹² A'cxni' gobernador laktzī'lh tū a'kspulalh, xla' a'kaī'lh ē lī'a'cnīlh tū ixmāsu'yucan ixpālacata Jesús.

Pablo ē Bernabé nac Antioquía

¹³ Pablo ē tī ixtatā'a'n tataxtulh nac Pafos ē tapū'a'lh barco ē tachā'lh nac Perge ixlīka'tla' nac Panfilia. A'ntza' Juan cāmāxteklī ē taspī'tli nac Jerusalén. ¹⁴ Pablo ē Bernabé tataxtulh nac Perge ē tachā'lh nac Antioquía ixlīka'tla' nac Pisidia. Quilhtamacuj tū pūjaxcan, xlaca'n tatanūlh na ixtemplocā'n israelitas ē tatahuī'lh. ¹⁵ Likelhtahua'ka'ca ixtachihuīn Dios jā tatzō'kni' līmāpa'ksīn ē jā huanicān profetas. Xanapuxcu'nu' xalanī'n nac templo tamacamilh chā'tin tī cāhuanilh Pablo ē Bernabé:

—Chī'xcuhuī'n, palh cāmāxqui'cu'tunā'tit tala-capāstacni' tachi'xcuhuī't, cacāhuani'tit.

¹⁶ Pablo tāyalh ē cāmacahuani'lh cataquilhca'cslalh ē huanli:

—Cakexpa'ttit chi'xcuhuī'n israelitas ē hui'xina'n tī jicua'ni'yā'tit Dios. ¹⁷ QuinDiosca'n quina'n israelitas cālacsacli quinapapana'ca'n. Dios cāmālhūhuī'lh a'cxni' xluca'n xamini' ixtahuanī't nac ti'ya't Egipto. Dios ka'lhī lhūhua' lītli'hui'qui ē ū'tza' tzē cālīmāxtulh nac huā'mā' ti'ya't. ¹⁸ Dios cālīpātīlh tu'pu'xam cā'ta a'cxni' ixtalatlā'huan nac cā'tzaya'nca ti'ya't. ¹⁹ Dios cāmālakspūtūlh tachi'xcuhuī't xalanī'n a'ktojon cā'lacchicni' nac ti'ya't jā ixuanican Canaán. Cāmāpitzīni'lh ti'ya't quinapapana'ca'n jā natatahui'la. ²⁰ Dios cāhui'līni'lh ixjuezca'n tī nacāmāpa'ksī a'ktā'ti' ciento ā'i'tāt cā'ta. A'kchihuīna' Samuel ū'tza' ā'xmān ixlīhuī'lh ixlījuez. ²¹ Ā'līstān quinapapana'ca'n israelitas tasqui'nli chā'tin ixreycan. Dios hui'līlh ixlīrey Saúl, ixka'hua'cha Cis. Ixtalakapasni' Benjamín ixuanī't. Xla' ixmāpa'ksīni'n tu'pu'xam cā'ta. ²² A'cxni' Dios māpānūlh Saúl, ē hui'līpālh David ixlīrey. Dios līchihuīna'nli David ē huanli: “Quit iclakapasa David, ixka'hua'cha Isaí. Iclaktzī'n ū'tza' chā'tin chi'xcu' tī lacapāstacna'n chī iclacapāstacna'n quit. Xla' natlahua pō'ktu tū iclacasqui'n.” Chuntza' huanli Dios. ²³ Dios cāmaxquī'lh israelitas chā'tin makapūtaxtūnu' chuntza' chī huanli Dios xapūla. Makapūtaxtūnu' ū'tza' Jesús, ī'xū'nātā'nat David. ²⁴ A'cxni' Jesús jāna'j ixā'min, Juan ixcāhuani ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't israelitas: “Calakpalī'tit mintalacapāstacni'ca'n ē ca'a'kpaxtit.” ²⁵ A'cxni' ī'sputmā'htza' quilhtamacuj tū ixlīmā'kpaxīni'n Juan, xla' ixuan: “Jā quit tī puhua'ni'yā'tit. Ā'līstān namimpala ā'chā'tin tī ka'lhī lītli'hui'qui. Ū'tza' jā

minī'ni' na'icxcutni' ixcaclhi'.”

²⁶ Pablo chihuīna'mpāl̄h:

—Iccāhuaniyān hui'xina'n tī ī'xū'nātā'natna' Abraham, chī quit, ē hui'xina'n tī jicua'ni'yā'tit Dios. Chuhua'j cātamacaminī'nī'ta'n tachihuīn tū nalī'a'kapūt̄axtucan. ²⁷ Xalanī'n nac Jerusalén ē nā ī'scujni'ca'n jā ixtaca'tzī tī Jesús. Jā takexmatli ixtachihuīnca'n ixa'kchihuīna'nī'n Dios tū likelhtahua'ka'can pō'ktu quilhtamacuj tū pūjaxcan. Ū'tza' līmāmaknīnī'nca Jesús. Chuntza' tamākentaxtūlh chuntza' chī tahuanli a'kchihuīna'nī'n xamakāstza'. ²⁸ Masqui jāla tamaclani'lh chī natalīmaknī Jesús, xlaca'n tasqui'ni'lh Pilato camaknīca. ²⁹ A'cxni' xlaca'n ixtamākentaxtūnī'ttza' ixlīpō'ktu tū ixtatzo'kni' natatlahuani' Jesús, māyujūca Jesús xanīn nac cruz ē mānūca nac lhu'cu'. ³⁰ Dios mālacastālancuanīlh. ³¹ A'klhūhua' quilhtamacuj ixcātasu'yuni' tī ixcātā'taxtunī't nac Galilea ē ixcātā'a'nī't nac Jerusalén. Huā'mā' chī'xcuīn ū'tunu'n tī tamāsu'yuni'mā'nalh chuhua'j tachi'xcuī't ixpālacata Jesús.

³² 'Chuhua'j quina'n iccāhuaniyān hui'xina'n xatze tachihuīn ixpālacata tū cāhuanilh Dios quinapapana'ca'n namāstā'. ³³ Ū'tza' Dios quincāmākentaxtūnī'n quina'n, tī ī'xū'nātā'natna'ca'n, a'cxni' mālacastālancuanīlh Jesús. Chuntza' tatzō'kni' nac libro Salmos ixlī'a'ktu' capítulo:

Hui'x quinKa'hua'cha.

Chuhua'j icmaxquī'nī'ta'n latamat.

³⁴ Dios mālacastālancuanīlh Jesús nac cā'līnīn. Jā ā'maktin cati'a'lh nac cā'līnīn. Dios chuntza' huanli:

Na'iccāsicua'lanātlahuayān chuntza' chī huanica David.

³⁵ Tatzo'kni' nac libro Salmos ā'a'ktin capítulo: Hui'x jā catimakxtekti namasa ixmacni' minKa'hua'cha tī tze.

³⁶ David ixtlahuanī'ttza' ixtalacasqui'nīn Dios ixlacatīnca'n xluca'n tī ixtahui'lāna'lh a'cxni' xla' ixlatlā'huan nac cā'quilhtamacuj. Xla' nīlh ē mā'cnūca jā ixcāmā'cnūcanī't ixnatāta'na'. Ixmacni' David masli. ³⁷ Jā masli ixmacni' Jesús tī Dios mālacastālancuanīlh. ³⁸ Caca'tzītīt hui'xina'n tī israelitas chī quit. Ixpālacata huā'mā' chī'xcu', cātamāca'tzīnīyān hui'xina'n mincuentaca'n tzē nacātamātza'nkēna'ni'yān.

³⁹ Jesús cāmātza'nkēna'ni' ixlīpō'ktu ixcuentaca'n tī talīpāhuan Jesús. Līmāpa'ksīn tū maxquī'ca Moisés, ū'tza' jāla catimālakspūtūlh tū jā tze.

⁴⁰ Caskalalhuantit jā nacā'a'kspulayān tū tahuanli a'kchihuīna'nī'n. Tahuanli:

⁴¹ Cakexpa'ttit hui'xina'n tī lakmaka'nā'tit.

Ca'a'cnī'tit ē calaksputtit; ixpālacata quit, Dios, na'ictlahua a'ktin lī'a'cnīn a'cxni' hui'xina'n hui'lā'na'ntit.

Palh ixcātahuani'n tū quit na'ictlahua, hui'xina'n jā cati'a'ka'ī'tit.

⁴² Pablo ē Bernabé tataxtulh na ixtemploca'n israelitas. Tachi'xcuhuī't, tī jā israelitas, tasqui'ni'lh natahuanipala huā'mā' tachihuīn ixlitzayama'j. ⁴³ Tataxtulh tī ixtatakēstoknī't nac templo. Tastālani'lh Pablo ē Bernabé lhūhua' israelitas ē ā'makapitzīn tī ixta'a'ka'ī'nī't chī israelitas. Pablo cāmaxquī'lh talacapāstacni' ē cāhuanilh jā catamakxteklī xatze tachihuīn tū māsu'yu ixtalakalhu'mān Dios.

44 Ixlítzayama'j, a'cxni' ixchā'n quilhtamacuj tū
ixpūjaxcan, ixlīpō'ktuca'n xalanī'n nac cā'lacchicni'
tatakēstokli natakexmata ixtachihuīn Dios.
45 A'cxni' israelitas talaktzī'lh ixlīlhūhua'ca'n
tachi'xcuhuī't, xlaca'n talaksītzi'lh ē tatā'lāhuanilh
Pablo ē talakapalalh. 46 Pablo ē Bernabé
tachihuīna'nli ē jā tajicua'nli ē cāhuanica:

—Ixlasqui'nca cacātahanin xapūla hui'xina'n,
israelitas, ixtachihuīn Dios. Hui'xina'n
lakmaka'ntit, ē chuntza' lītasu'yu jā ka'lhīcu'tunā'tit
xasāsti' milatamatca'n tū jā catilakspuṭli.
Chuhua'j quina'n na'iccālaka'nāuj tī jā israelitas.
47 Chuntza' quinDiosca'n quincāmāpa'ksīn ē
huanli:

Quit iclacsacnī'ta'n nacāmāca'tzīnī'ya' chī
natalī'a'kapūtaxtu xalanī'n nac ā'lacatunu'
cā'lacchicni' na ixlīka'tla' cā'quilhtamacuj.
Chuntza' hui'x chī a'ktin pūcās chī namāxkakēni'na'
ixlīpō'ktu.

48 A'cxni' takexmatli huā'mā', tapāxuhualh
tī jā israelitas. Tahuanli tze ixtachihuīn
Dios. Ta'a'ka'ī'lh ixlīpō'ktuca'n tī ixcāhui'līcanī't
natamaktīni'n xasāsti' ixlatamatca'n tū jā
catilakspuṭli. 49 Māca'tzīnīni'nca ixtachihuīn
Māpa'ksīni' calhāxcuhuālh jā ixmāpa'ksī Antioquía.
50 Israelitas tachihuīna'makasītzi'lh xalaka'tla'
puscan tī ixtalakachi'xcuhuī' Dios ē nā xana-
puxcu'nu' cā'lacchicni'. Tachihuīna'makasītzi'lh
cacāputzatokoceca Pablo ē Bernabé ē cāmakatzā'laca
na ixcā'lacchicni'ca'n ē nā a'ntza' jā ixtamāpa'ksī.
51 Pablo ē Bernabé tatincxli pokxni' ixtujanca'n
ē chuntza' cāmāca'tzīnīca xalanī'n cā'lacchicni'
ixtalē'n cuenta. Ta'a'lh nac Iconio. 52 Tā'timīn
tapāxuhualh. Ixlīstacna'ca'n ixlītzuma Espíritu Santo.

14

Pablo ē Bernabé nac Iconio

¹ Pablo ē Bernabé lacxtim tatanūlh na ixtemplocan israelitas nac Iconio ē ta'a'kchihuīna'nli. Ta'a'ka'ī'lh lhūhua' israelitas ē nā tī jā israelitas. ² Israelitas tī jā ixta'a'ka'ī' tachihuīna'makasītzī'lh tī jā israelitas. Cāmālacapāstaquīca tā'timīn jā tze ixtahuanī't. ³ Pablo ē Bernabé tatahuī'lh a'klhūhua' quilhtamacuj nac Iconio ē ixta'a'kchihuīna'n ē jā tajicua'nli ixpālacata ixtalīpāhuan Jesucristo. Ixlītlī'hui'qui Dios lhūhua' ixtalītlahua tū laka'tla' lī'a'cnīn. Ū'tza' līmāsu'yulh Dios ixlīcāna' tū ixtalīchihuīna'n Pablo ē Bernabé ixpālacata Jesucristo. ⁴ Tachi'xcu'huī't xalanī'n nac Iconio jā lacxtim ixtalacapāstaca. Makapitzīn ixtalacapāstaca chī israelitas ē ā'makapitzīn ixtalacapāstaca chī apóstoles. ⁵ Israelitas ē nā tī jā israelitas ē nā xanapuxcu'nu' tachihuīna'nli natalacatā'qui'nin ē natacucta'lanā'n. ⁶ A'cxni' taca'tzīlh huā'mā', Pablo ē Bernabé tatzā'lah. Ta'a'lh nac estado Licaonia nac cā'lacchicni' Listra ē Derbe ē ā'lacatunu' cā'lacchicni'. ⁷ A'ntza' ixtalī'a'kchihuīna'n xatze tachihuīn ixla' Jesucristo.

Cucta'laca Pablo nac Listra

⁸ Ixui'lh chā'tin chi'xcu' nac Listra. Jā tze ixuanī't ixtujan. Ixlū'ntū'nunī't chu tunca ixlīlacatuncu'huī'ni'. Jā maktin ixtlā'huan. ⁹ Ixkexmatmā'lh Pablo. Pablo lakalaktzī'lh ē ca'tzīlh ixa'ka'ī' tzē namātzeyīcan. ¹⁰ Pablo palha' huanli:

—Lachtzaj catāya'.

Chi'xcu' tāyah ē tzuculh tlā'huan.

¹¹ A'cxni' ixlilhūhua'ca'n talaktzī'lh tū tlahualh Pablo, xlaca'n tata'salh ē tahuanli chī ixtachi-huīnca'n xalanī'n nac Licaonia. Tاهualh:

—¡Tayujnī'ta'nchi dioses tī tatasu'yu chī chī'xcuhuī'n!

¹² Ixtahuan Bernabé ixuanī't ū'tza' dios Júpiter. Ē ixtahuan Pablo ixuanī't ū'tza' dios Mercurio ixpālacata ū'tza' tī ixa'kchihuīna'nī't. ¹³ Templo jā ixlaktaquilhpūtacan dios Júpiter, ixyālh jā lactanūcanācha' nac cā'lacchicni'. Ixcura Júpiter limilh huācax ē xa'nat nac tanquilhtīn. Pālej ē tachi'xcuhuī't ixtalakachi'xcuhuī'cu'tun apóstoles.

¹⁴ A'cxni' apóstoles, Bernabé ē Pablo, taca'tzīlh tū ixcātlahuani'cu'tuncan, xlaca'n talacxtī'tli ixlīmānca'n ixlu'xu'ca'n ixpālacata tatamakchuyīlh. Tatu'jnulh ixlacpu'na'ī'tātca'n tachi'xcuhuī't ē tata'salh ē tahuanli:

¹⁵ —¡Tachi'xcuhuī't! ¿Tū ixpālacata tlahua'yā'tit huā'mā'? Quina'n nā chī'xcuhuī'n chuntza' chī hui'xina'n. Iccālīmini'yān xatze tachihuīn ixpālacata nalītalakaspi'tni'yā'tit ixlīpō'ktu huā'mā' tū jā tū ixtapalh tū tlahua'yā'tit. Ē chuntza' naputzayā'tit Dios tī lakahuan. Ū'tza' tī tlahuanī't a'kapūn ē cā'ti'ya't ē mar ē ixlīpō'ktu tū a'nan.

¹⁶ Lakma'jtza' Dios cāmakxteknī't ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't natatlahua tū talacasqui'n. ¹⁷ Pō'ktu quilhtamacuj Dios ixcāmacā'ni' tū ixmāsu'yu palh a'nan Dios. Dios tlahua tū tze. Ū'tza' līla xcān ē līla tū tzē hua'can. Quincāmaxqui'yān quina'n tapāxuhuān ē tū hua'yāuj hasta līpāxuhua hui'lāna'uj —huanli Pablo.

¹⁸ Masqui Pablo cāhuanilh huā'mā', ē jicslīhua' cālīmāpānūni'ca ixtalacapāstacni'ca'n

tachi'xcuhuī't jā catalakachi'xcuhuī'lh Pablo ē Bernabé.

¹⁹ Tachilh makapitzīn israelitas xalanī'n nac Antioquía ē Iconio. Tachihuīna'makasītzī'lh tachi'xcuhuī't. Ū'tza' līcucta'laca Pablo ē sakalē'nca ē māxtuca nac cā'lacchicni' ē makxtekca. Tapuhuanli xanīntza' ixuanī't. ²⁰ Tā'timīn talītamacsti'li'lh ē Pablo tā'kaquī'lh ē tanūlh nac cā'lacchicni'. Ixlīlakalī ta'a'lh Pablo ē Bernabé nac Derbe.

²¹ Ixta'a'kchihuīna'n xatze tachihuīn ixla' Jesucristo nac tzamā' cā'lacchicni' ē lhūhua' ta'a'ka'ī'lh. Palaj tunca xlaca'n tataspi'tli nac Listra ē nac Iconio ē nac Antioquía.

²² A'ntza' ixcāmaxquī'ca tā'kpuhuanīn tī ixta'a'ka'ī'. Ixcāmaxquī' talacapāstacni' nata'a'ka'ī' pō'ktu quilhtamacuj. Cāhuanica:

—Ixlasquinca napātīni'nāuj a'cxni' jāna'j tanūyāuj jā Dios māpa'ksīni'n.

²³ Cālacsacca xanapuxcu'nu' a'katunu' nac templo. Pūla ta'orarlīlh ē jā tahuā'yalh. Tasqui'ni'lh Māpa'ksīni' Jesucristo tī ixta'a'ka'ī'nī't. Tasqui'ni'lh cacāmaktaka'lhli xanapuxcu'nu'.

Pablo ē Bernabé taquītaspi'tpālīh nac Antioquía

²⁴ Palaj tunca Pablo ē Bernabé tatētaxtulh nac Pisidia ē tamilh nac Panfilia. ²⁵ A'cxni' ix-talī'a'kchihuīna'nī't xatze tachihuīn nac Perge, ē ta'a'lh tancā'n nac Atalia. ²⁶ A'ntza' tapū'a'lh barco nac Antioquía. Chu ū'tza' cā'lacchicni' ixuanī't jā xapūla ī'squi'ni'canī't Dios cacāmaktāyalh Bernabé ē Pablo ixtascujūtca'n tū chū'cus ixtatlahuanī't.

²⁷ A'cxni' tachā'lh Pablo ē Bernabé nac Antioquía, tamākēstokli ixlīpō'ktuca'n tī ixta'a'ka'ī'.

Cāhuanica ixlīpō'ktu tū Dios ixcāmaktāyanī't natatlahua. Cāhuanica chī Dios ixcāmāsu'yuni'nī't ixlacasqui'nca nā nata'a'ka'ī' nā xlaca'n tī jā israelitas. ²⁸ A'ntza' Pablo ē Bernabé tatā'tachokokō'lh tā'timīn makās.

15

Tatakēstokli nac Jerusalén

¹ Tamilh nac Antioquía makapitzīn chī'xcuui'n xalanī'n nac Judea. Tatzuculh tamāsu'yuni' tā'timīn. Tahuanli:

—Ixlacasqui'nca natachu'cuyā'tit chuntza' chī ixmāsu'yu Moisés. Palh jā tachu'cunī'ta'ntit, jāla cati'a'kapūtaxtutit.

² Pablo ē Bernabé talālīhuanilh xlaca'n ē talālīquilhnihl. A'līstān cālacsacca Pablo ē Bernabé ē ā'makapitzīn huampala tī natalaka'n apóstoles ē xanapuxcu'nu' xala' nac templo nac Jerusalén ē natakelhasqui'nīni'n chī nalīlacāxtlahuacan.

³ Chuntza' tā'timīn xalanī'n nac templo nac Antioquía tamacā'lh Pablo ē Bernabé. Xlaca'n ta'a'lh ē ixtatētāxtumā'nalhxā'tuntamacni' estado Fenicia ē Samaria. Ixcāhuani chī ixtā'a'ka'ī'nī't tī jā israelitas. Ū'tza' talīpāxuhualh tā'timīn.

⁴ A'cxni' Pablo ē Bernabé tachā'lh nac Jerusalén ē talālākchā'lh tā'timīn ē apóstoles ē xanapuxcu'nu' xala' nac templo. Pablo ē Bernabé tahuanilh ixlīpō'ktu tū Dios cāmaktāyalh tzē natatlahua.

⁵ Tatāyalh makapitzīn tī ī'stālani' ixtamāsu'yunca'n fariseos ē ixtā'a'ka'ī'. Tahuanli:

—Ixlacasqui'nca nacāchu'cucan israelitas nā xlaca'n tī jā israelitas. Nā ixlacasqui'nca catakexmatni'lh līmāpa'ksīn tū maxquī'ca Moisés.

⁶ Apóstoles ē xanapuxcu'nu' tatakēstokli nata-putzāna'nī huā'mā'. ⁷ Ixtachihuīna'mā'nalhcus ē tāyalh Pedro ē cāhuanilh:

—Tā'timīn, hui'xina'n ca'tziyā'tit makāstza' Dios lacsacli chā'tin chī quina'n. Quit quilacsacli na'iccāhuani xatze tachihuīn tī jā israelitas ē chuntza' tzē nata'a'ka'ī' xlaca'n. ⁸ Dios, tī lakapasa ixlīstacna'ca'n tachi'xcuhuī't, ū'tza' cāmaxquī'lh xlaca'n Espiritu Santo chuntza' chī quincāmaxquī'nī'ta'n. Chuntza' māsu'yulh Dios chī lacasqui'n nata'a'ka'ī' nā xlaca'n tī jā israelitas. ⁹ Chuntza' Dios nā liche'kē'lh ixlīstacna'ca'n xlaca'n chī quina'n ixpālacata līpāhuanāuj Dios. ¹⁰ ¿Chī puhua'nā'tit hui'xina'n jā tze chī Dios lacasqui'n nata'a'ka'ī' nā xlaca'n tī jā israelitas? ¿Tū ixpālacata lacasqui'nā'tit hui'xina'n xlaca'n natamākentaxtū līmāpa'ksīn tū maxquī'ca Moisés? Ū'tza' quinatāta'na'ca'n jāla tamākentaxtūlh. Nā quina'n jāla catimākentaxtūj. ¹¹ Ica'ka'ī'yāuj ta'a'kapūtaxtuyāuj quina'n chuntza' chī xlaca'n ixpālacata quincāmakapūtaxtūcu'tunni' quiMāpa'ksīni'ca'n Jesús —huanli Pedro.

¹² Palaj tunca ixlīpō'ktuca'n ixlīlhūhua'ca'n tachi'xcuhuī't taquilhca'cslalh. Xlaca'n takexmatli a'cxni' Bernabé ē Pablo tachihuīna'nli ē tahuanli laka'tla' lī'a'cnīn tū Dios cāmaktāyalh tzē tatlahua na ixlacpu'na'ī'tātca'n tī jā israelitas. ¹³ A'cxni' xlaca'n tachihuīna'nkō'lh, Jacobo kelhtīni'lh:

—Tā'timīn, caquilākexmatui. ¹⁴ Chihuīna'nī'ttza' Simón Pedro chī Dios xapūla cālacsacli makapitzīn chi'xcuhuī'n tī jā israelitas. Dios cālacsacli ixpālacata ixlacstīn natahuan. ¹⁵ Chuntza' tahuanli

a'kchihuīna'nī'n xalanī'n makāstza'. Ē chuntza' tatzo'kni':

¹⁶ Ā'līstān na'ictaspi'ta ē na'ictlahuapala ixchic David tū laclalh.

Na'iccāxtlahuapala jā laclanī't, ē na'icyāhuapala.

¹⁷ Chuntza' ā'makapitzīn chi'xcuhuī'n nataputza Māpa'ksīni',

ē nā ixlīpō'ktuca'n xalanī'n nac ā'lacatunu' cā'lacchicni' tī cālakapascan ū'tunu'n quintachi'xcuhuī't.

¹⁸ Huā'mā' huanli Māpa'ksīni' tī māsu'yulh huā'mā' a'cxni' tzuculh quilhtamacuj.

¹⁹ Jacobo chihuīna'mpālh:

—Ū'tza' quit quintalacapāstacni': jā cacāmāmakchuyīuj tī tatā'a'n Dios tī jā israelitas.

²⁰ Icpuhuan natzo'kāuj ē nacāhuaniyāuj jā catahua'lh tū cālahui'līcanī't ídolos ē nā jā cataputzalh ixtā'lāpāxquī'nca'n ē nā jā catahua'lh xaquinīt animalh tū a'kpixchī'canī't ē nā jā catahua'lh ka'lhni'.

²¹ Chuntza' icpuhuan ixpālacata makās na ixlīpō'ktu cā'lacchicni', pō'ktu quilhtamacuj tū pūjaxcan, a'kchihuīna'ncan ē kelhtahua'ka'can tū huanli Moisés —cāhuanilh Jacobo.

²² Apóstoles ē xanapuxcu'nu' ē ixlīpō'ktuca'n talihui'līlh talacsaca makapitzīn chi'xcuhuī'n ixlī'ū'tunu'nca'n ē nacātā'macā'ncan Pablo ē Bernabé nac Antioquía. Macā'nca Judas, tī ixka'lhī ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Barsabás, ē ā'chā'tin ixtacuhuīni' Silas. Tzamā' chā'tu' chi'xcuhuī'n xalaka'tla' litā'timīn ixtahuanī't. ²³ Tzo'kca a'ktin carta tū talē'lh Judas ē Silas. Ē a'ntza' nac carta tahananli:

“Quina'n apóstoles ē xanapuxcu'nu' ē tā'timīn iccāmacā'ni'yāchā'n saludos hui'xina'n tā'timīn tī jā israelitas xalanī'n nac Antioquía ē nac estado Siria ē Cilicia. ²⁴ Ickexmatnī'ta'uj makapitzīn tataxtunī't huā'tzā' masqui quina'n jā iccāmaxquī'uj līmāpa'ksīn. Xlaca'n cātalīmāmakchuyīnī'ta'n tū ixtamāsu'yunca'n. Ē cātalīlakpalīcu'tunān a'cxnī tahuani ixlacasqui'nca hui'xina'n natlahuayā'tit ixtahui'latca'n israelitas. ²⁵ A'cxnī' quina'n ictakēstokui, iclīhui'līuj iclacsacāuj chi'xcuui'n tī na'iccālakmacā'nāchā'n hui'xina'n ē natatā'a'n Bernabé ē Pablo tī cāpāxquī'yāuj. ²⁶ Huā'mā' chā'tu' chi'xcuui'n tatanūnī't jā cā'lījicua' ixpālacata quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo. ²⁷ Iccāmacā'nī'ta'nchāuj Judas ē Silas. Xlaca'n nacāhuaniyān ū'tza' tū iccātzo'knuni'mā'n. ²⁸ Na'iccāmaxquī'yān hui'xina'n a'ktin līmāpa'ksīn chuntza' chī ixtalacasqui'nīn Espíritu Santo ē nā chuntza' quintalacapāstacni'ca'n. Chu xmān huā'mā' ixlacasqui'nca: ²⁹ hui'xina'n jā catihua'tit quinīt tū cālahui'līcanī't ídolos, ē jā cahua'tit ka'lhni', ē jā cahua'tit ixquinīt animalh tū a'kpixchī'canī't, ē jā caputzatit mintā'lāpāxquī'nca'n. Palh hui'xina'n namākentaxtūyā'tit huā'mā', natlahuayā'tit tū tze. Xmān huā'mā' iccāhuaniyān.”

³⁰ Cāmacā'nca Bernabé ē Pablo ē ā'makapitzīn. Xlaca'n ta'a'lh tancā'n nac Antioquía. A'ntza' cāmākēstokca tachi'xcuui't tī ixta'a'ka'ī' ē cāmaxquī'ca carta. ³¹ Xlaca'n talikelhtahua'ka'lh ē tapāxuhualh ixpālacata cāmāko'xamāka'tlī'ca. ³² Judas ē Silas nā xlaca'n a'kchiuina'nīn ixtahuanī't. Xlaca'n tamāstā'lh talacapāstacni'

ixpālacata lītā'timīn ē nā tamāstā'lh lītli'hui'qui.
³³ A'cxni' ixtahui'lāna'lhtza' makās a'ntza',
 cāmāxtekca tāt'imīn ē cāhuanica: “Dios
 cacālē'ncha'n.” Ē talaktaspi'tpālh tī ixcāmacā'nī't.
³⁴ Silas puhuanli natachoko a'ntza'. ³⁵ Pablo
 ē Bernabé tatachokolh nac Antioquía. Ē
 lhūhua' ā'makapitzīn huampala ixtamāsu'yu ē
 ixtalīchihuīna'n ixtachihuīn Māpa'ksīni'.

*Pablo a'lh ixlīmaktu' a'cxni' lē'lh makat xatze
 tachihuīn*

³⁶ A'cxni' ixa'kspulanī'ttza' lakma'j quilhtama-
 macuj, Pablo huanīlh Bernabé:

—Cacālaka'mpalauj quintā'timīnca'n na ixlīpō'ktu
 cā'lacchicni' jā māsuyunī'ta'uj ixtachihuīn
 Māpa'ksīni'. Ca'a'uj cālaktzī'nāuj chī tataxtukō'.

³⁷ Bernabé ixlē'ncu'tun Juan, tī ixka'lhī
 ixlī'a'ktu' ixtacuhuīni' Marcos. ³⁸ Pablo jā
 ixlē'ncu'tun ixpālacata Marcos ixcāmāxteknī't
 a'cxni' ixtahui'lāna'lh nac Panfilia. Jā a'lh
 cātā'scuja. ³⁹ Talālītā'chihuīna'lh Bernabé ē Pablo.
 Ū'tza' talītaxtumlīh. Bernabé lē'lh Marcos ē
 tapū'a'lh barco nac Chipre. ⁴⁰ Pablo lacsacli
 Silas ē tataxtulh. Tā'timīn ixtasqui'ni'nī't Dios
 cacāmaktaka'lhli. ⁴¹ Pablo ē Silas ixtatētaxtu nac
 estado Siria ē Cilicia ē ixcāmaxquī' tā'kpuhuantīn
 tā'timīn tī a'ntza' ixtatakēstoka nac a'katunu'
 cā'lacchicni'.

16

Timoteo cātā'a'lh Pablo ē Silas

¹ Pablo ē Silas tachā'lh nac Derbe ē Listra.
 Talāpāxtokli chā'tin ixta'tinca'n ixtacuhuīni'
 Timoteo, ixka'hua'cha chā'tin puscāt israelita tī

ixa'ka'ī'. Ixtāta' Timoteo griego ixuanī't. ² Tā'timīn nac Listra ē nac Iconio tzeya chi'xcu' ixtalaktzī'n Timoteo. ³ Pablo ixlē'ncu'tun Timoteo. Israelitas ixtaca'tzī ixtāta' Timoteo jā israelita ixuanī't. Ū'tza' Pablo līmāchu'cunīni'lh Timoteo ixpālacata naka'lhī ixlilakapascan chī israelita. Pablo tlhualh huā'mā' ixpālacata jā cāmāsītzi'cu'tunli israelitas. ⁴ Xlaca'n ixtatētaxtumā'nalh a'katunu' cā'lacchicni'. Ixcāmāca'tzīnīcan līmāpa'ksīn tū ixtahuanī't apóstoles ē xanapuxcu'nu' nac Jerusalén. ⁵ Chuntza' tī ixtatakēstoka nac a'katunu' cā'lacchicni' tatahuixcānīlh ē ā'chulā' ta'a'ka'ī'lh. Lakalī lakalī talhūhua'ntēlhalh.

Pablo lakachuyalh ē laktzī'lh chā'tin chi'xcu' xala' nac Macedonia

⁶ Espíritu Santo jā cāmakxtekli natalīchihuīna'n xatze tachihuīn nac Asia. Pablo ē tī ixtatā'a'n tatētaxtulh na ixlīka'tla' Frigia ē Galacia. ⁷ A'cxnī' tachā'lh na ixlītapitzi jā ixmāpa'ksī Misia, ē tita'a'ncu'tunli nac Bitinia. IxEspíritu Jesús jā cāmakxtekli nata'a'n. ⁸ Tatētaxtulh nac Misia ē ta'a'lh tancā'n nac cā'lacchicni' Troas. ⁹ A'ntza' tzi'sa Pablo lakachuyalh ē laktzī'lh chā'tin chi'xcu' xala' nac Macedonia tī tāyalh ixlacatīn. Chi'xcu' ī'squi'ni'mā'lh ē huanīlh: “Caquilālaka'uj nac Macedonia ē caquilāmaktāyauj.” ¹⁰ A'cxnī' lakachuyakō'lh, palaj tunca quina'n ictacāxui na'ica'nāuj nac estado Macedonia. Palaj tunca iclacapāstacui ixlīcāna' Dios quincālacsacnī'ta'n na'iccālītā'chihuīna'nāuj xalanī'n nac Macedonia xatze tachihuīn ixla' Jesucristo.

Pablo ē Silas nac Filipos

11 Ictaxtūj nac Troas ē icpū'a'uj barco ē lacatza'j icmiuj nac Samotracia. Ixlīlakalī huampala ica'uj nac Neápolis. 12 Ictaxtūj a'ntza' ē icchā'uj nac Filipos tū tapa'ksī' nac Roma. Ū'tza' ā'chulā' xaka'tla' cā'lacchicni' ixlīpō'ktu estado Macedonia. Ictachokouj nac huā'mā' cā'lacchicni' a'klhūhua' quilhtamacuj. 13 A'ktin quilhtamacuj tū tapūjaxa israelitas, ictaxtūj nac cā'lacchicni'. Iccā'uj na ixquilhtūn ka'tla' xcān jā icpuhuanui palhāsā' a'ntza' jā ixtakēstokcan ixtlahuacan oración. Ictahui'lauj ē iccātā'chihuīna'uj puscan tī ixtatakēstoknī't. 14 Chā'tin chī xlaca'n, tī ixquincākexmatni'yān, chā'tin puscāt ixtacuhuīni' Lidia. Xla' xala' nac Tiatira ē ī'stā' lu'xu' xasmataka. Ixlakachi'xcuhuī' Dios. Māpa'ksīni' mākexmatīcu'tunli tū huanli Pablo. Kexmatni'lh. 15 Xla' a'kpaxli ē ixlīpō'ktu tī xalanī'n na ixchic. Lidia quincāsqui'ni'n ē quincāhuanin:

—Palh puhua'nā'tit hui'xina'n quit ixlīcāna' ica'ka'ī'ni' Jesucristo, capintit na quinchic ē natachokoyā'tit a'ntza'.

Chuntza' ixquincāhuanian.

16 A'ktin quilhtamacuj a'cxni' xa'ica'mā'nauj jā ixtlahuacan oración, ictā'lāpāxtokui chā'tin tzu'ma'jāt tī ixka'lhī tū jā tzeya ū'ni' tū ixmāhuanī tū na'a'kspula. Chi'xcuhuī'n, tī ixtēcu'nī'n tzu'ma'jāt, lhūhua' ixtalītlaja ixpālacata ixca'tzī tū na'a'kspula. 17 Tzu'ma'jāt ixquincāstālani'yān a'cxni' xa'ictā'latlā'huanāuj Pablo. Palha' ixta'sa ē ixuan:

—Tzamā' chi'xcuhuī'n tatā'scuja Dios tī ka'tla'. Xlaca'n cātahuaniyān chī tzē nali'a'kapūtaxtucan.

18 Chuntza' ixuan a'klhūhua' quilhtamacuj. Pablo jichlualh ē talakspi'tli ē huanilh tū jā tzeyā ū'ni':

—Na ixtacuhuīni' Jesucristo iclīhuaniyān cataxtu na ixlīstacna' tzu'ma'jāt.

Palaj tunca taxtulh.

19 A'cxni' taca'tzilh ixtēcu'nī'n jātza' la ixtalītlaja, cāchi'paca Pablo ē Silas ē cālīminca nac pūchihuīn.

20 A'cxni' ixcālīmincanī't ixlacatīnca'n scujnī'n cāhuanica:

—Tzamā' chi'xcuhuī'n israelitas cāmāmakchuyīlh xalanī'n na quincā'lacchicni'ca'n.

21 Tamāsu'yu ā'xtum tahuilat tū quina'n jāla a'ka'ī'yāuj ixpālacata quina'n romanos. Jāla catitlahuáj ixpālacata jā chuntza' quīlīmāpa'ksīnca'n.

22 Chuntza' tachi'xcuhuī't tatā'kaquī'lh ē cāquiclhaktzī'nca Pablo ē Silas. Scujnī'n tamāpa'ksīni'lh cacāxtī'tpūxtuca ixlu'xu'ca'n ē cacālīmacni'cca qui'hui'. 23 A'cxni' cāhui'līni'kō'ca ē cāmānūca nac pūlāchī'n. Nā māpa'ksīca tī maktaka'lhnan tzej cacāmaktaka'lhca. 24 Chuntza' māpa'ksīca, ē ū'tza' cālīmānūlh ā'xmāntza' ē cāmānūni'ca ixtujanca'n jā ixlacihu'cu'canī't kentū' qui'hui' ē ixmāpekstokcanī't.

25 Itāt tzi'sa, Pablo ē Silas ixta'orarlītanūmā'nalh ē ixtapixtlī'tanūmā'nalh ē nā ixta-makapāxuīmā'nalh Dios. Tachī'nī'n ixtakex-mattanūmā'nalh. 26 Xamaktin tzuculh tachiqui ti'ya't. Ixtūtza'n talhta'm pūlāchī'n tasakā'līlh. Palaj tunca pūlāchī'n talaquī'lh. Qui'hui' jā ixcāmānūcanī't ixtujanca'n ixlīpō'ktuca'n tachī'nī'n palaj tunca talakxtulh. 27 Palaj tunca lakahuanli

tī maktaka'lhnan ē laktzī'lh laquī'yālh pūlāchī'n. Māxtulh ixcuchilu ē ixlīmān ixmaktācu'tuncan ixpālacata xla' puhuanli tachī'nī'n ixtatzā'lanī'ttza'.

²⁸ Pablo ta'salh palha' ē huanilh:

—Jā tū catlahua'ni'ca milīmān. Quilīpō'ktuca'n ictanūmā'nauj huā'tzā'.

²⁹ Maktaka'lhna' squi'nli a'ktin pūcās ē tanūlh palaj ē ī'xpipitēlha cātatzokostani'lh Pablo ē Silas.

³⁰ Cāmāxtulh ē cākelhasqui'nīlh:

—Chī'xcuhuī'n, ¿tū ixlacasqui'nca na'ictlahua quit na'ica'kapūtaxtu?

³¹ Xlaca'n takelhtīlh:

—Ca'a'ka'i' Māpa'ksīni' Jesucristo ē na'a'kapūtaxtuya' hui'x ē nā chuntza' xalanī'n na minchic.

³² Lītā'chihuīna'nca ixtachihuīn Dios tī maktaka'lhnan ē ixlīpō'ktuca'n xalanī'n na ixchic.

³³ Tzamā' tzi'sa, tī maktaka'lhnan cālē'lh Pablo ē Silas ē cāche'kē'ni'lh jā ixcāmātakāhuī'canī't. Ixlīpō'ktuca'n tī ixtahui'lāna'lh na ixchic ta'a'kpaxkō'lh palaj tunca. ³⁴ Tī maktaka'lhnan cālē'lh na ixchic ē cāmāhuī'lh. Pāxuhualh xla' ē ixlīpō'ktuca'n xalanī'n na ixchic ixpālacata ta'a'ka'ī'ni'lh Dios.

³⁵ A'cxni' xkakalh, scujnī'n tamacā'lh mayūlhnu' natahuani tī maktaka'lhnan:

—Cacāmaktitekti tzamā' chī'xcuhuī'n.

³⁶ Tī maktaka'lhnan māca'tzīnīlh Pablo ē huanli:

—Scujnī'n tamāpa'ksīni'lh na'iccāmaktēkān. Chuhua'j cataxtutit ē capintit ē Dios cacālē'ncha'n.

³⁷ Pablo cāhuanilh mayūlhnu':

—Quincātamacni'cnī'ta'n na ixlacatīnca'n tachī'xcuhuī't ē quincātamānūn nac pūlāchī'n ē jā quincātatlahuani'n justicia, masqui

quina'n ictapa'ksiyāuj nac Roma ē ū'tza' iclīka'lhīyāuj quintachihuīnca'n. Chuhua'j tzē'k quincātamakatzā'lacu'tunān. Chuhua'j catamilh ū'tunu'n ē caquincātamāxtun.

³⁸ Mayūlhnu' tamāca'tzīnīpālh scujnī'n. Xlaca'n tajicua'nli a'cxni' takexmatli tachī'nī'n ixtatapa'ksī nac Roma ē jā catīhuālh chi'xcuhuī'n. ³⁹ Cālakminca Pablo ē Silas ē cāsqui'ni'ca tamātza'nkēn. Cāmāxtuca ē cāsqui'ni'ca catataxtulh nac cā'lacchicni'. ⁴⁰ Pablo ē Silas, a'cxni' ixtataxtunī'ttza' nac pūlāchī'n, tatanūlh na ixchic Lidia. Cālaktzī'nca tā'timīn. Pablo ē Silas tamāstā'lh talacapāstacni' ē ta'a'lh.

17

Tatā'kaquī'lh nac Tesalónica

¹ Pablo ē Silas tatētaxtulh nac Anfípolis ē Apolonia. Tachā'lh nac Tesalónica jā ixtyālh a'ktin ixtemploca'n israelitas. ² Pablo ixlīzmanīnīt tanū nac templo ē chuntza' cātā'tanūlh. A'ktin quilhtamacuj tū pūjaxcan, Pablo cālītā'chihuīna'lh ixtachihuīn Dios. Chuntza' tlahuapālh ixlitzayama'j ē ixlīcāujquitzisma'j. ³ Pablo cāmāsu'yuni'lh ē cāmāca'tzīnīlh ixlacasqui'nca napātīni'n ē nalacastālancuana'n Cristo tī Dios lacsacnīt. Cāhuanilh:

—Huā'mā Jesús, tī iccālītā'chihuīna'nān, xla' ū'tza' Cristo.

⁴ Ā'makapitzīn ta'a'ka'ī'lh tū huanli Pablo. Talīstokli Pablo ē Silas. Nā chuntza' cāmākēxtimīlh lhūhua' tī jā israelitas ē ixtalakachi'xcuhuī' Dios. Makapitzīn puscan xalaka'tla' nā xlaca'n cāmākēxtimīlh Pablo ē Silas. ⁵ Israelitas tī jā ixta'a'ka'ī', xlaca'n

taquiclhaktzī'lh ē talē'lh ā'makapitzīn tī jā tzeza chī'xcuhuī'n ē tī xmān ixtalatlā'huan. Tamākēstokli lhūhua' tachi'xcuhuī't ē tatā'kaquī'lh nac cā'lacchicni'. Licuesa ixtatanūcu'tun na ixchic Jasón. Ixtamāxtucu'tun Pablo ē Silas ē ixcālīmincu'tuncan na ixlaca'tīnca'n tachi'xcuhuī't. ⁶ Jā cāmaclaca ē sakalē'nca Jasón ē makapitzīn huampala tā'timīn. Talē'ni'lh scujnī'n ē palha' cāhuanica:

—Tzamā' chī'xcuhuī'n tamāmakchuyīnī't ixlīpō'ktu tachi'xcuhuī't nac cā'quiltamacuj. Nā tamīnī't huā'tzā'. ⁷ Jasón cāmānūlh na ixchic. Xlaca'n jā talakachi'xcuhuī' ixlīmāpa'ksīn César. Xlaca'n tahuan a'nampala chā'tin rey ixtacuhuīni' Jesús. Xlaca'n talacasqui'n ū'tza' huā'mā' nalakachi'xcuhuī'can.

⁸ A'cxni' takexmatli huā'mā', tatamakchuyīlh tachi'xcuhuī't ē scujnī'n. ⁹ A'cxni' cālacāxtlahuaca, taxokolh macsti'na'j ē makxtekca Jasón ē ā'makapitzīn.

Pablo ē Silas nac Berea

¹⁰ Palaj tunca tzamā' tzī'sa tā'timīn tamacā'lh Pablo ē Silas nac Berea. A'cxni' tachā'lh, tatanūlh na ixtemploca'n israelitas. ¹¹ Tzamā' israelitas xalanī'n nac Berea tzej ixtalacapāstacna'n ē jā chī xalanī'n nac Tesalónica. Ixtakexmatcu'tun xatze tachihuīn ē lakalī lakalī ixtaputzana'ni' na ixtachihuīn Dios palh ixlīcāna' tū huanli Pablo. ¹² Chuntza' ta'a'ka'ī'lh lhūhua' tī israelitas ē nā tī jā israelitas. Ixlīlhūhua'ca'n tī jā israelitas, lhūhua' puncan xalaka'tla' ē lhūhua' chī'xcuhuī'n. ¹³ A'cxni' israelitas xalanī'n nac Tesalónica taca'tzīlh Pablo ixcālītā'chihuīna'mā'lh nac Berea ixtachihuīn Dios, ē xlaca'n ta'a'lh a'ntza'. Cāchihuīna'makasītzī'ca

tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Berea tī jā ixta'a'ka'ī'.
 Xlaca'n tatā'kaquī'lh. ¹⁴ Palaj tunca tā'timīn
 tamacā'lh Pablo na ixquilhtūn mar. Silas ē
 Timoteo tatachokolh nac Berea. ¹⁵ Tī tatā'a'lh
 Pablo talē'lh nac cā'lacchicni' Atenas ē tataspi'tli
 nacāmāca'tzīnīcan Silas ē Timoteo catalaka'lh
 Pablo palaj tunca.

Pablo nac Atenas

¹⁶ Pablo ixcāka'lhīmā'lh Silas ē Timoteo nac
 Atenas. Tamakchuyīlh ixpālacata laktzī'lh
 tzamā' cā'lacchicni' ixlītzumakō' ídolos. ¹⁷ Lakalī
 lakalī ixcātā'lāhuanimā'lh nac templo israelitas
 ē tī ixtalakachi'xcuhuī' Dios. Lakalī lakalī
 ixcātā'lāhuani nac lītamāuj tī ixtachā'n a'ntza'.
¹⁸ Tatā'chihuīna'nli ā'makapitzīn tī lakskalalhna'
 chi'xcuhuī'n. Makapitzīn ū'tunu'n ixtastālani'
 ixtamāsu'yunca'n tī ixcāhuanican epicúreos.
 Ā'makapitzīn ixtastālani' ixtamāsu'yunca'n estoicos.
 Makapitzīn tahuanlı:

—¿Tū māsuyumā'lh tzamā' chi'xcu' tī chihuīna'n?

Ā'makapitzīn tahuanlı:

—Huā'mā māsuyumā'lh ixdiosesca'n
 makatiyātī'n.

Tahuanlı huā'mā' ixpālacata Pablo
 ixcālīmāsu'yuni' Jesús ē chī nalīlacastālancuana'ncan.
¹⁹ Chi'paca Pablo ē lē'nca nac Areópago jā
 ixtatalacxtimī makapitzīn scuñī'n ē tahuanlıh:

—Quina'n icca'tzīcu'tunāuj huā'mā' xasāsti'
 tachihuīn tū māsuyu'ya'. ²⁰ Hui'x ta'nī'ta' ē
 quilāmāsu'yuni'yāuj tū jā maktin ickexmatnī'tauj.
 Icca'tzīcu'tunāuj tūchu huanicu'tun huā'mā'.

21 Ixlīpō'ktuca'n xalanī'n nac Atenas ē xamini' tī ixtahui'lāna'lh a'ntza', xlaça'n jā tū ixtatlahuacu'tun xmān ixtahuancu'tun ē ixtakexmatcu'tun tū xalacsāsti'.

22 Pablo ixyāl̄h na ixlacatīnca'n tī ixtatakēstoknī't nac Areópago ē cāhuanilh:

—Chī'xcuhui'n xalanī'n nac Atenas, hui'xina'n lakachi'xcuhui'yā'tit mindiosesca'n. Chuntza'tasu'yu. 23 A'cxni' ictētaxtulh, iclaktzī'lh tū laktaquilhpūtayā'tit hui'xina'n. A'ntza' icmaclalh a'ktin pūmacamāstā'n jā tatzo'kni'tzamā' tachihuīn: “Isla' quindiosca'n tī jāna'j iclakapasāuj.” Quit iccātā'chihuīna'mā'n hui'xina'n ixpālacata huā'mā' Dios tī laktaquilhpūtayā'tit masqui jāna'j lakapasā'tit.

24 'Dios tlhualh cā'quilhtamacuj ē ixlīpō'ktu tū a'nan. Xla' māpa'ksīkō' a'kapūn ē cā'quilhtamacuj. Xla' jā huī'lh nac templo jā xamacanī'tlahua. 25 Xla' jā maclacasqui'n tachi'xcuhui't catamaktāyalh. Xla' jā tū sputni'. Ixlīmāpa'ksīn lihui'lāna'uj ē lījaxāna'nāuj ē pō'ktu līka'lhīyāuj.

26 'Dios līmātzumalh tachi'xcuhui't ixlīpō'ktu cā'quilhtamacuj ixpālacata chā'tin chi'xcu' tī ixpapca'n ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhui't. Dios cāmāsu'yuni'lh ixquilhtamacujca'n chī natalīlatama ē jāchu natatahui'la. 27 Xla' lacasqui'n naputzayāuj ē hua'chi namacaputzayāuj palh namaclayāuj Dios masqui huī'lh na quilacatzuna'jca'n.

28 Ixlīmāpa'ksīn lihui'lāna'uj quina'n ē līlatlā'huanāuj ē līlatā'kchokoyāuj. Chā'tin chī hui'xina'n tī lactzēhuanī't ixtachihuīn, ū'tza' huanli chuntza': “Nā quina'n ixlacstīn.” 29 Palh quina'n ixlacstīn Dios, jā capuhuanui Dios hua'chi oro ē plata

ē chihuix tū cāxtlahualh chā'tin chi'xcu' xmān chī ixtalacapāstacni' xla'.³⁰ A'cxni' jāna'j ixtaca'tzī tachi'xcuhuī't jā tū, Dios xmān cālaktzī'lh ē jā tū cātlahuani'lh. Chuhua'j cāmāpa'ksī Dios catalakpalīlh ixtalacapāstacni'ca'n ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't calhāxcuhuālh nac cā'quilhtamacuj.³¹ Dios līlacsacī' a'ktin quilhtamacuj a'cxni' nacāputzāna'nī ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Nacāputzāna'nī chuntza' chī ixlacasqui'nca. Dios lacsacnī't chā'tin chi'xcu', Jesucristo, tī nacāputzāna'nī tachi'xcuhuī't xalanī'n nac cā'quilhtamacuj. Huā'mā' tzej ca'tzīcan ixpālacata Dios mālacastālanuanīlh Jesucristo —cāhuanīlh Pablo.

³² A'cxni' tachi'xcuhuī't takexmatli chī nala-castālanuana'nca, makapitzīn tatzuculh talakapala. Ā'makapitzīn tahuanli:

—Na'iccākexmatni'yān ā'maktin ixpālacata huā'mā'.

³³ Pablo cāmakxtekli. ³⁴ Ā'makapitzīn tatalacx-timīlh ē ta'a'ka'ī'lh. Nā a'ka'ī'lh Dionisio, chā'tin scujni' tī ixtatalacxtimī nac Areópago. Nā a'ka'ī'lh chā'tin puscāt tī ixuanican Dámaris ē ā'makapitzīn huampala.

18

Pablo nac Corinto

¹ Ā'līstān Pablo taxtulh nac Atenas ē a'lh nac Corinto. ² Tā'lāpāxtokli chā'tin israelita tī ixtacuhuīni' Aquila xala' nac Ponto. Xla' ē ixpuscāt, tī ixuanican Priscila, ixtataxtunī'tcus nac Italia. Xapuxcu' Claudio ixcāmāpa'ksīnī't ixlīpō'ktuca'n israelitas catataxtukō'lh nac Roma. Ū'tza' talītaxtulh

Aquila ē Priscila. Pablo cālaka'lh. ³ A'ntza' cātā'tachokolh ixpālacata ixtā'chuntza' ixtascujūtca'n ixuanī't. Ixtascuja ē ixtatlahua a'cchic. ⁴ Pablo ixcāmāsu'yuni' nac templo ixtzayama'jān ixlīpō'ktu quilhtamacuj tū ixpūjaxcan. Ixcāmā'a'ka'ī'nīcu'tun israelitas ē nā tī jā israelitas.

⁵ Silas ē Timoteo tataxtulh nac Macedonia ē tachā'lh nac Corinto. A'cxni' xlaca'n tachā'lh, Pablo ixmāsu'yumā'lh ixtachihuīn Dios. Ixcāhuanimā'lh tachi'xcuui't israelitas Jesús ū'tza' Cristo tī Dios ixlacsacnī't. ⁶ Xlaca'n tatā'lāhuanilh ē talakapalalh. Pablo tincxli ixlu'xu' na ixlacatīnca'n ē cāhuanilh:

—Hui'xina'n lipinā'tit cuenta tū nacā'a'kspulayān. Quit jātza' quincuenta. Chuhua'j na'iccālaka'n tī jā israelitas.

⁷ A'lh ē chā'lh na ixchic tī ixuanican Justo. Xla' ixlakachi'xcuui' Dios. Ixka'lhī ixchic ixlacatzuna'j ixtemploca'n israelitas. ⁸ A'ka'ī'lh Crispo, tī xapuxcu' xala' nac templo. Nā ta'a'ka'ī'kō'lh ixlīpō'ktuca'n xalanī'n na ixchic. Chuntza' chā'lhūhua' xalanī'n nac Corinto takexmatli tū huanli Pablo ē ta'a'ka'ī'lh ē ta'a'kpaxli. ⁹ Pablo lakachuyalh tzamā' tzī'sa. Māpa'ksīni' huanilh:

—Jā caji'cua'nti. Jā camakxtekti chihuīna'na'. ¹⁰ Quit icmaktaka'lhān. Jā tū catitlahuani'ca. A'nan lhūhua' tachi'xcuui't nac huā'mā' cā'lacchicni' tī naquintastālani'.

¹¹ Pablo tachokolh a'ktin cā'ta ā'i'tāt. Ixcāmāsu'yuni' ixtachihuīn Dios.

¹² A'cxni' Galión ixlīgovernador ixuanī't nac Acaya, ē israelitas ixlīpō'ktuca'n

ixtatā'lāquiclhaktzī'n Pablo. Talē'lh jā ixtlahuacan justicia. ¹³ Tahuanilh gobernador:

—Huā'mā' chī'xcu' chihuīna'makasītzī' tachi'xcuhuī't. Xtum chī cāhuanī catalak-taquilhpūtalh Dios, ē jā chī tatzo'kni' na quilmāpa'ksīnca'n.

¹⁴ A'cxni' Pablo ixchihuīna'ncu'tun, Galión cāhuanilh israelitas:

—Palh tlahuanī't cahuālh a'ktin tū jā tze, o palh maknīni'nī't cahuālh, quit xa'iccākexmatni'n līlacatzucu hui'xina'n, israelitas.

¹⁵ Hui'xina'n līmālacapū'yā'tit xmān tū māsū'yu ē a'ktin tacuhuīni' tū māpācuhuī ē tū milīmāpa'ksīnca'n. Hui'xina'n caputzāna'nī'tit. Quit jā icputzāna'nīcu'tun huā'mā'.

¹⁶ Cāmāxtulh jā ixtlahuacan justicia.

¹⁷ Ixliṗō'ktuca'n talhūhua'chi'palh Sóstenes, tī xapuxcu' xala' nac templo, ē tatucslī na ixlacatīn gobernador. Galión jā tū cāhuanilh.

Pablo a'lh ixlīmaktu'tun nalē'n makat xatze tachi-huīn

¹⁸ Pablo tahui'lapālh ā'a'klhūhua' quilhtamacuj. Ā'līstān cāmāxtekli tā'timīn ē pū'a'lh barco nac Siria. Nā Priscila ē Aquila tatā'a'lh. Tā'ksitpūxtulh ē ū'tza' līmākentaxtūlh ixpromesa nac Cencrea. ¹⁹ A'cxni' tachā'lh nac Efeso, Pablo a'ntza' cāmāxtekli. Tanūlh nac templo ē ixcātā'chihuīna'mā'lh israelitas tī ixtatakēstoknī't a'ntza'. ²⁰ Tahuanilh Pablo ixtachokolh ā'chulā' a'ntza'. Pablo jātza' lacasqui'nli. ²¹ A'cxni' cātā'lāmāxtekli Pablo cāhuanilh:

—Ixlacasqui'nca quit tunca na'ica'n nac Jerusalén jā nala cā'tani'. Na'ictaspi'tpala palh Dios lacasqui'n.

Pablo taxtulh nac Efeso ē pū'a'lh barco.

²² Pablo chā'lh nac Cesarea ē a'lh nac Jerusalén ē cātā'chihuīna'nli tī ixta'a'ka'ī'nī't, ē a'lh tancā'n nac Antioquía. ²³ Tachokolh a'klhūhua' quilhtamacuj ē taxtulh ē a'lh ē tētaxtutēlhalh nac a'katunu' cā'lacchicni' xala' nac Galacia ē Frigia. Ixcāmāhuixcānītēlha ixlīpō'ktuca'n tī ixta'a'ka'ī'nī't.

Apolos a'kchihuīna'nli nac Efeso

²⁴ Ixui'lh chā'tin chi'xcu' israelita xala' nac Alejandría tī ixuanican Apolos. Xla' chā'lh nac Efeso. Huā'mā' chi'xcu' tzej ixchihuīna'n hua'chi tī ī'sca'tnī't. Tzej ixca'tzī ixtachihuīn Dios. ²⁵ Xla' ī'sca'tnī't ixlīmāpa'ksīn Dios. Līchihuīna'lh ixlītl'huī'qui. Tzej ixmāsu'yu ixpālacata Jesús, masqui ixca'tzī xmān ixlīmā'kpaxīn Juan. ²⁶ Apolos tzuculh chihuīna'n na ixtemploca'n israelitas ē jā ixjicua'n. Priscila ē Aquila takexmatli ē talē'lh ā'lacatin ē ā'chulā' tzej tamāsu'yuni'lh ixpālacata Dios. ²⁷ Apolos ixa'ncu'tun nac Acaya. Tā'timīn tahuanih tzē na'a'n. Cāmacā'ni'ca a'ktin carta tā'timīn xalanī'n nac Acaya ē cāhuanica catamānūlh Apolos na ixchicca'n. A'cxni' chā'lh Apolos, lhūhua' cāmaktāyalh tī ixta'a'ka'ī'nī't ixpālacata ixtalakalhu'mān Dios. ²⁸ Lhūhua' līmāpa'ksīn Apolos ixcālītā'lāhuani israelitas ixlacatīnca'n ixlīpō'ktuca'n. Ē ixcāskāhuī'kō'. Ixmāsu'yu ixtachihuīn Dios chī Jesús chu ū'tza' Cristo tī Dios ixlacsacnī't.

19

Pablo nac Efeso

1 A'cxni' Apolos ixuī'lh nac Corinto, Pablo ixtētaxtuni'ttza' nac lacsti'na'j cā'lacchicni' nac cā'sipejni' ē chā'lh nac Efeso. A'ntza' cātā'lāpāxtokli ā'makapitzīn tī ixta'a'ka'īnī't ² ē cākelhasqui'nīlh:

—¿Chā maktīni'ntit Espíritu Santo a'cxni' a'ka'ī'tit?

Xlaca'n tahuanli:

—Jā maktin ickexmatnī'ta'uj palh māstā'can Espíritu Santo.

³ Pablo cākelhasqui'nīlh:

—¿Tīchu cāmāsu'yuni'n na'a'kpaxā'tit?

Xlaca'n takelhtīni'lh:

—Quina'n ica'kpaxui chuntza' chī ixquincāmāsu'yuni'yān Juan.

⁴ Pablo cāhuanilh:

—A'cxni' ixmā'kpaxīni'n Juan ixcāhuani tachi'xcuhuī't: “Calakpalī'tit mintalacapāstacni'ca'n ē ca'a'ka'ī'tit tī namin ā'līstān.” Ū'tza' huanicu'tun Jesús.

⁵ A'cxni' takexmatli huā'mā', talī'a'kpaxli na ixtacuhuīni' Jesús. ⁶ A'cxni' Pablo cā'a'cpūhui'līlh ixmacan, Espíritu Santo tanūlh na ixlīstacna'ca'n. Xlaca'n tachihuīna'nli xtum tachihuīn tū jā ixtaca'tzī, ē talīchihuīna'nli ixtachihuīn Dios.

⁷ Ixlīpō'ktuca'n xlaca'n hua'chi kelhacāujtu' chī'xcuhuī'n.

⁸ A'ktu'tun mālhcuyu' Pablo ixtanū na ixtemploca'n israelitas ē ixmāsu'yu ē jā ixjicua'n. Ixcālītā'chihuīna'n ē ixcāmā'a'ka'ī'nīcu'tun chī māpa'ksīni'n Dios. ⁹ Makapitzīn lacxumpin

ixtahuanī't ē jā ixta'a'ka'ī'. Ixtalakapala xasāsti' tamāsu'yun na ixlacatīnca'n tachi'xcuhuī't. Pablo cā'a'kxtekmaka'lh ē cālē'lh tī ixta'a'ka'ī'. Ixchihuīna'n pō'ktu quilhtamacuj na ixpūscuela

Tiranno. ¹⁰ Chuntza' hasta tlahualh a'ktu' cā'ta. Chuntza' takexmatli ixtachihuīn Māpa'ksīni' ixlīpō'ktuca'n xalanī'n nac Asia, tī israelitas ē nā tī jā israelitas. ¹¹ Dios mātlahuīlh Pablo laka'tla' lī'a'cnīn. ¹² Pixtahua'ca' ē lu'xu' tū talitoklhi Pablo, ē a'cxni' talē'ni'lh ta'jatatlanī'n, cātapānūni'lh ixta'jatatca'n. Cāmāxtuni'ca tū jā tzeza ū'ni' tū ixtaka'lhī.

¹³ Ixtahui'lāna'lh makapitzīn xantilhni' israelitas tī ixtalatlā'huan a'katunu' cā'lacchicni'. Xlaca'n, na ixtacuhuīni' Jesús, talīmāxtucu'tunli tū jā tzeza ū'ni'. Cāhuanica tū jā tzeza ū'ni':

—Iccālīmāpa'ksīyān hui'xina'n na ixtacuhuīni' Jesús, tū māsu'yumā'lh Pablo, cataxtutit.

¹⁴ Tī ixtatlahua huā'mā', xlaca'n kelhatojon ixka'hua'chan chā'tin israelita tī ixuanican Esceva tī xapuxcu' pālej. ¹⁵ A'cxni' huanica chuntza', jā tzeza ū'ni' cākelhtīlh:

—Iclakapasa Jesús ē icca'tzī tīchu Pablo. Hui'xina'n jā iccālakapasān. ¿Tīchu hui'xina'n?

¹⁶ Chi'xcu' tī ixka'lhī jā tzeza ū'ni' cālaktu'jnunli ē ixka'lhī lītli'hui'qui ē cāskāhuī'lh xantilhni'. Xlaca'n tataxtulh nac chic ē tatzā'lalh maklhpi'mpi'lī'n ē tatakāhuī'nī't. ¹⁷ Taca'tzīkō'lh huā'mā' ixlīpō'ktuca'n xalanī'n nac Efeso, tī israelitas ē nā tī jā israelitas. Tajicua'nkō'lh. Chuntza' ā'chulā' tamāka'tlī'lh Māpa'ksīni' Jesús.

¹⁸ Lhūhua' tī ixta'a'ka'ī'nī'tcus tamilh ē tahuanilh Dios tū jā tze ixtatlahuanī't. ¹⁹ Lhūhua' ū'tunu'n, tī xantilhni' ixtahuanī't, tamākēstokli ixlibroca'n ē talhcuyulh na ixlacatīnca'n ixlīlhūhua'. Tatlahualh ixcuentaca'n ē ixtaxokonī't i'tāt ciento mil tumīn xaplata. ²⁰ Ā'chulā' a'kahuanli ixtachihuīn

Māpa'ksīni' ē ā'chulā' ixtasu'yutēlha ixlītlī'hui'qui Dios.

²¹ A'cxni' ixa'kspulanī'ttza' huā'mā', Pablo puhuanli natētaxtu nac estado Macedonia ē nac Acaya ē na'a'n nac Jerusalén. Pablo huanli:

—Pūla na'ica'n nac Jerusalén ē ā'līstān ixlacasqui'nca na'ica'n nac Roma.

²² Cāmacā'lh nac Macedonia chā'tu' ixmaktāyana', Timoteo ē Erasto. Pablo tachokolh a'klhūhua' quilhtamacuj nac Asia.

Tatā'kaquī'lh xalanī'n nac Efeso

²³ Tzamā' quilhtamacuj taka'lhīlh a'ktin tā'kslokōn ixpālacata xatze tachihuīn. ²⁴ Ixui'lh chā'tin chi'xcu' tī ixtacuhuīni' Demetrio. Xla' platero ixuanī't. Plata ixcālītlahua lacsti'na'j tū ixtemplo dios Diana. Demetrio ē tī ixtatā'scuja lhūhua' ixtalītlaja. ²⁵ Demetrio cāmākēstokkō'lh ixlīpō'ktuca'n tī nā ū'tza' ixtalīscuja. Cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, hui'xina'n ca'tzīyā'tit huā'mā' tascujūt ū'tza' lītlajayāuj. ²⁶ ¿Ē jā ca'tzīyā'tit o jā kexpa'tā'tit tū a'kspulamā'lh nac Efeso ē na ixlīpō'ktu nac Asia? Huā'mā' Pablo cāmā'a'ka'ī'nīnī't lhūhua' tachi'xcuhuī't. Cālakpalīni'lh ixtalacapāstacni'ca'n. Cāhuanī tū ixtamacanī'tlaujca'n chi'xcuhuī'n jā ū'tza' dios. ²⁷ Quit icjicua'n tzamā' quintascujūtca'n nasputa ē jātza' cati'a'ka'ī'ca ixtemplo xaka'tla' quimpāxca'ttzi'ca'n Diana. Jātza' catihuanca palh ka'tla' Diana tū talaktaquilhpūta chuhua'j xalanī'n nac Asia ē ixlīpō'ktu cā'quilhtamacuj —cāhuanilh Demetrio.

²⁸ A'cxni' takexmatli huā'mā', tasītzī'lh ē tata'salh ē tahuanli:

—¡Ka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'ca'n quina'n tī xalanī'n nac Efeso!

²⁹ Palaj tunca tasītzī'lh ixlīpō'ktuca'n xalanī'n nac Efeso. Cāchi'paca Gayo ē Aristarco ē cāsakalē'nca jā ixtatakēstokmā'nalh. Tzamā' chā'tu' chi'xcuui'n xalanī'n nac Macedonia ixtatā'scuja Pablo.

³⁰ Pablo ixtanūcu'tun na ixlacpu'na'i'tātca'n tachi'xcuui't. Tā'timīn jā tamakxtekli.

³¹ Makapitzīn scujnī'n xalanī'n nac estado Asia, xlaca'n ixamigo Pablo ixtahuanī't. Tahuanih jā ca'a'lh nac pūstakni'.

³² Makapitzīn a'ntza' jā ixtatakēstoknī't tata'salh palha' ē tahuani catūhuālh. Ā'makapitzīn huampala tahuampālh xtum. Chuntza' tatamakchuyīkō'lh ixlīpō'ktuca'n jā ixtatakēstoknī't. Jā ixtaca'tzī ixlīlhūhua' tūchu ixpālacata ixtalītakēstoknī't.

³³ Māxtuca Alejandro ixlacpu'na'i'tātca'n ixlīlhūhua'. Israelitas ta'a'clhta'ncslē'lh na ixlacatīnca'n. Alejandro cāmacahuani'lh cataquilhca'cslalh. Xla' ixtamaktāyacu'tun na ixlacatīnca'n tachi'xcuui't.

³⁴ A'cxni' ca'tzīca palh xla' israelita ixuanī't, tata'salh lacxtim chī a'ktu' hora ē tahuani:

—¡Ka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'ca'n quina'n tī xalanī'n nac Efeso!

³⁵ A'cxni' secretario ixcāmāquilhca'cslīnī'ttza' ixlīlhūhua', xla' huanli:

—Iccāhuaniyān chi'xcuui'n xalanī'n nac Efeso. Tzamā' quincā'lacchicni'ca'n ū'tza' xamaktaka'lhna' ixtemplo xaka'tla' Diana, quimpāxca'ttzī'ca'n, ē nā ixídolo tū mincha' nac a'kapūn. ¿Ē huī'lh tī jā ca'tzī huā'mā'?

³⁶ Jāla catihuanca jā ixlīcāna' huā'mā'. Chuntza' huī'xina'n caquilhca'csla'tit ē tzej calacapāstactit

tū tlahua'yā'tit. ³⁷ Hui'xina'n cālīta'nī'ta'ntit huā'tzā' tzamā' chi'xcuui'n. Xlaca'n jā tū tatlahuani'nī't tzamā' quimpāxca'ttzī'ca'n ē jā talīchiuīna'nī't. ³⁸ Palh Demetrio ē tī tatā'scuja talāmakasītzi'lh ā'makapitzīn, ū'tza' lī'a'nan pūchiuīn ē juez. Catamālacapū'lh. ³⁹ Palh catūhuālh talacasqui'n xlaca'n, cataputzāna'nīlh a'cxni' tatakēstokkō' scujnī'n natlahuacan justicia. ⁴⁰ Quit icjīcua'n naquincātalīmālacsu'yuyān tā'kaquī'lh ixpālacata tū a'kspulalhcus. ¿Chī nakelhtīni'nāuj quina'n palh naquincātakelhasqui'nīyān tū ixpālacata takēstoknī'ta'ntit ē ta'sapā'na'ntit?

⁴¹ Chuntza' lī'a'kspulī chihuīna'n secretario ē cāmacā'lh na ixchicā'n.

20

Pablo a'lh nac Macedonia ē nac Grecia

¹ A'cxni' taquilhca'cslakō'htza', Pablo cāmāta'satīnīni'lh tā'timīn. A'cxni' ixcāmaxquī'nī'ttza' talacapāstacni', cāmakxteklī ē taxtulh ē a'lh nac Macedonia. ² A'cxni' ixlatlā'huan nac Macedonia, ixcāmaxquī' talacapāstacni' tā'timīn. Ā'līstān chā'lh jā ixmāpa'ksīni'ntza' Grecia. ³ A'ntza' ixuī'lh a'ktu'tun mālhcuyu'. Ixlacapāstacmā'lh na'a'n nac barco nac Siria. Israelītas ixtalīchiuīna'nī'ttza' natamaknī Pablo. Ū'tza' Pablo līlacpuhuampālh natētaxtu nac Macedonia. ⁴ Tatā'a'lh nac Asia, Sópater xala' nac Berea, ē Aristarco ē Segundo xalanī'n nac Tesalónica, ē Gayo xala' nac Derbe ē nā Timoteo. Nā tatā'a'lh Tíquico ē Trófimo xalanī'n nac Asia. ⁵ Tzamā' chi'xcuui'n xapūla tachā'lh nac cā'lacchicni' Troas ē a'ntza' quincātaka'lhīn.

⁶ Quina'n ictaxtūj nac Filipos a'cxni' a'kspuṭli cā'tani' a'cxni' ixua'can pāntzīn tū jā ixka'lhī levadura. Icpū'a'uj barco ē ixlī'a'kquitzis quilhtamacuj iccālakchā'uj nac Troas. A'ntza' ictahui'lauj a'ktojon quilhtamacuj.

Pablo ixuī'lh nac Troas

⁷ Xapūla quilhtamacuj a'cxni' tanūlh semana, tatakēstokli tī ixta'a'ka'ī' natamāpitzī pāntzīn. Pablo cātā'chihuīna'nli. Xla' ixpuhuamā'lh palh na'a'n ixlīlakalī. Mālh mā'nīlh ixtachihuīn hasta i'tāt tzi'sa. ⁸ A'ntza' jā xa'ictakēstoknī'ta'uj tālh mā'n na ixlī'a'ktu'tun piso nac chic. Lhūhua' pūcās ixua'ca'lh. ⁹ Chā'tin ka'hua'cha tī ixuanican Eutico ixuī'lh nac ventana. I'lh tātacu'tun ixpālacata Pablo lhūhua' chihuīna'nli. Ā'līstān lhtatahuī'lh ē kelhtun mincha' ixlī'a'ktu'tun nac piso. Quīsacca xanīn. ¹⁰ Pablo yujli ē taquilhpūtalh ē laktzī'lh ē sko'ka'lh. Cāhuanilh tā'timīn:

—Jā cajicua'ntit. Xla' lakahuan.

¹¹ Pablo tahua'ca'lh ē māpitzīlh pāntzīn ē hua'lh. Cā'a'kchihuīna'ni'pālh hasta jā xkakalh. Ā'līstān a'lh.

¹² Lē'nca ka'hua'cha xalakahuan ē tapāxuhualh.

Ica'uj nac Mileto

¹³ Quina'n icpūlauj ē icpū'a'uj barco nac Asón jā Pablo ixtanūcu'tun nac barco. Chuntza' icchi-huīna'uj ixpālacata xla' ixtlā'huana'a'ncu'tun hasta nac Asón. ¹⁴ A'cxni' quincāmaclan nac Asón, quincātā'tanūn nac barco. Ā'līstān icchā'uj nac Mitilene. ¹⁵ Ictaxtūj a'ntza' nac a'ktin barco. Ixlīlakalī icchā'uj ixlacatīn Quío. Ixlīlakalī huampala ictalacatzuna'jūj Samos. Ā'līstān icchā'uj nac Trogilio. Ixlīlakalī icchā'uj nac Mileto. ¹⁶ Pablo ixlacapala

ixpālacata ixtahui'lacu'tun nac Jerusalén tzamā' quilhtamacuj tū huanican Pentecostés. Ū'tza' jā litanūcu'tunli nac Efeso ē jā tahui'lacu'tunli lakma'j nac Asia.

Pablo a'kchihuīna'nli nac Efeso

¹⁷ A'cxni' xa'icui'lāna'nchāujcus nac Mileto, Pablo cāmāta'satīnīnī'lh xanapuxcu'nu' xalanī'n nac templo nac Efeso. ¹⁸ A'cxni' talakchā'lh, Pablo cāhuanilh:

—Hui'xina'n ca'tziyā'tit chī xa'icli'latlā'huan na milacatīnca'n pō'ktu quilhtamacuj hasta xapūla quilhtamacuj a'cxni' icmilh nac Asia. ¹⁹ Quit xa'ictā'scuja Māpa'ksīni'. Quit jā maktin ka'tla' icmakca'tzilh. Ē icpātīni'lh ē lhūhua' tū ixquina'kspula ixpālacata israelitas ixquin-talīchihuīna'nī'ttza'. ²⁰ Quit tzej xa'iccāmāsu'yuni'n ixlīpō'ktu tū hui'xina'n namaclacasqui'nā'tit. Iccāmāsu'yuni'nī'ta'n na ixlacatīnca'n tachi'xcuhuī't ē na minchicca'n. ²¹ Israelitas ē nā tī jā israelitas xa'iccāhuani: “Calakpalī'tit mintalacapāstacni'ca'n ē cakexpa'tni'tit Dios ē calīpāhua'ntit quiMāpa'ksīni'ca'n Jesucristo.”

²² 'Chuhua'j ica'mā'lh nac Jerusalén. Espiritu Santo quimacā'mā'lh. Quit jā icca'tzī tū naquina'kspulayācha'. ²³ Quilīmān icca'tzī ixlīpō'ktu cā'lacchicni' jā ica'n, Espiritu Santo quimāca'tzīnī naquinchī'can ē na'icpātīni'n. ²⁴ Pō'ktu huā'mā' jā quınca'tzani'. Quit jā iclakca'tzan quilatamat. Xmān līpāxuhua icmāspūtūcu'tun quintascujūt ē icmākentaxtūcu'tun tū quimacamaxquī'lh Māpa'ksīni' Jesús. Quimacamaxquī'lh na'icli'chihuīna'n xatze

tachihuīn tū quincāhuaniyān ixtalakalhu'mān Dios.

²⁵ 'Quit icca'tzī jātza' quintilālaktzī'uj milīpō'ktuca'n hui'xina'n, tī xa'iccāhuanitlā'huanān chī māpa'ksīni'n Dios. ²⁶ Ū'tza' quit chuhua'j iccālīhuanicu'tunān quit icmākentaxtūnī'ttza' tū ixquimacamaxquī'canī't mimpālacataca'n. Jātza' iclē'n cuenta. ²⁷ Quit iccāmāsu'yuni'nī'ta'n ixlīpō'ktu tū ixtalacasquī'nīn Dios. Nūn tū icmātzē'kli. ²⁸ Chuhua'j cacuentatlahua'tit chī nalatā'kchokoyā'tit. Nā cacāmaktaka'lhtit tī ixlacstīn Dios. Espīritu Santo cāmacamaxquī'nī'ta'n nacāmaktaka'lhā'tit chī maktaka'lhna'nī'n purecu. Māpa'ksīni' cālītamāhualh ixka'lhni' ixlīpō'ktuca'n tī ta'a'kaī'. ²⁹ Quit icca'tzī a'cxni' na'ica'n, nacātalacpu'na'tanūyān chi'xcuhūi'n. Xlaca'n hua'chī misini'n lījicua'ni' tū tamālakspūtū purecu. Nūn macsti'na'j catitalakalhu'manli ixlacstīn Dios. ³⁰ Nā makapitzīn hui'xina'n natatzucu cāta'a'kskāhuī'yān ē nacātamāxtucu'tunān makapitzīn hui'xina'n ixpālacata nacāstālani'yā'tit ū'tunu'n. ³¹ Skalalh catahui'la'tit ē calacapāstactit chī xa'iccāmaxquī'yān talacapāstacni' tzī'sa ē cā'cuhūini' a'ktu'tun cā'ta hasta iccalhuanli.

³² 'Chuhua'j quit icsqui'ni' Dios ū'tza' cacāmaktaka'lhni' hui'xina'n. Ē hui'xina'n ka'lhī'yā'tit tachihuīn tū quincāhuaniyān ixtalakalhu'mān Dios. Tzamā' tachihuīn tzē nacāmaxquī'yān lītlī'hui'qui ē tzē nacāmaxquī'yān tū natamaktīni'n ixlīpō'ktuca'n tī Dios cātlahuanī't lactze. ³³ Quit jā iclakca'tzanī't ixtumīn ē ixoro ē ixlū'xu' ā'chā'tin. ³⁴ Hui'xina'n ca'tzīyā'tit chī xa'iclīscuja quimacan ē chuntza' xa'iclīhuā'yan

quit ē tī ixquintatā'lahui'lāna'lh. ³⁵ Nā chuntza' xa'iccāmāsu'yuni'yān hui'xina'n cascujtīt ē cacāmaktāya'tīt tī cāspuṭni' tū tamaclacasqui'n. Calacapāstactīt chī huanli Māpa'ksīni' Jesús: “Ā'chulā' līpāxuhuacan a'cxni' māsṭā'can ē jā a'cxni' maktīni'ncan.”

³⁶ A'cxni' Pablo chihuīna'nkō'lh, tatzokostalh ē cātā'orarlīlh ixlīpō'ktuca'n. ³⁷ Tacalhuankō'lh ixlīpō'ktuca'n ē tasko'ka'lh Pablo ē tamu'sulh. ³⁸ Pablo ixcāhuaninī't jāṭza' maktin catitalaktzī'lh. Ū'tza' ixtalīlīpuhuan. Ā'līstān taquīxtekli hasta nac barco.

21

Pablo a'lh nac Jerusalén

¹ Iccāmakxtekui tā'timīn ē ictojōuj nac barco ē lacatza'j ica'uj nac Cos. Ixlīlakalī icchā'uj nac Rodas ē ā'līstān icchā'uj nac Pátara. ² A'ntza' icmaclauj a'ktin barco tū ixa'mā'lh nac Fenicia. Ictojōuj nac barco ē ica'uj. ³ A'cxni' ictētāxtūj makat, iclaktzī'uj quimpāxtūnca'n Chipre a'ntza' jā pu'nahuīlh macsti'na'j ti'ya't. Ica'uj nac Siria. Ā'līstān icchā'uj nac Tiro ixpālacata barco natēxteka ixtacu'ca'. ⁴ A'ntza' iccāmaclauj tī ixta'a'ka'ī ē iccātā'tachokouj ū'tunu'n a'ktojon quilhtamacuj. Espīritu Santo ixcāhuaninī't tū na'a'kspula. Ū'tza' tā'timīn talīhuanīlh Pablo jā ca'a'lh nac Jerusalén. ⁵ Ixlī'a'ktojon quilhtamacuj ictāxtūj. Quincātātā'a'n, hasta iclaclhtaxtukō'uj nac cā'lacchicni', ixlīpō'ktuca'n tī ixta'a'ka'ī ē ixpuscātca'n ē ixcamana'ca'n. A'cxni' icchā'uj na ixquilhtūn mar, ictatzokostauj ē icorarlauj. ⁶ Ā'līstān iclāsko'ka'uj ē iclāmakxtekui. Quina'n

ictojōuj nac barco ē xlaca'n tataspi'tpāl̄h na ix-chicca'n.

⁷ Ictaxtūj nac Tiro ē icchā'uj nac Tolemaida. A'ntza' ica'ksp̄t̄ui iclatā'kchokoyāuj nac mar. Iccāmaclauj t̄ā'tim̄in a'ntza' ē iccātā'tachokouj ū'tunu'n a'ktin quilhtamacuj. ⁸ Ixl̄lakalī huampala ictā'taxtūj Pablo. Icchā'uj nac cā'lacchicni' Cesarea. A'ntza' ictanūj na ixchic Felipe tī ixm̄asu'yu xatze tachihuīn ixla' Jesucristo. Xla' chā'tin ixl̄ikelhatojonca'n maktāyana'nīn xalanī'n nac templo. Ictā'tachokouj ū'tza'. ⁹ Xla' ixcāka'lhī kelhatā'ti' ixtzu'ma'jan tī jāna'j ixtatamakaxtoka. Xlaca'n ixtal̄ichihuīna'n tū Dios ixcāmāca'tz̄inīnī't. ¹⁰ A'ntza' ictachokouj a'klhūhua' quilhtamacuj. Chilh chā'tin chī'xcu' xala' nac Judea tī ixuanican Agabo. Ū'tza' ixuan tū na'a'nan. ¹¹ Xla' quincālakchin ē tayalh ī'cinturón Pablo ē lītantūchī'ca ē nā līmacachī'ca ē huanli:

—Esp̄ritu Santo huanli: “Chuntza' nac Jerusalén israelitas nā natachī' ixtēcu' huā'mā' cinturón ē nacāmamacamaxquī'can tī jā israelitas.”

¹² A'cxni' ickexmatui huā'mā', quina'n ē nā xalanī'n nac Cesarea icuaniuj Pablo jā ca'a'lh nac Jerusalén. ¹³ Pablo kelhtīni'lh ē quincākelhasqui'nīn:

—¿Tū ixp̄alacata līcalhua'nā'tit hui'xina'n? ¿Tū ixp̄alacata quil̄ālīmāmakchuyīyāuj? Quit icl̄ihui'līnī't naquinchī'can ē naquimaknīcan nac Jerusalén ixp̄alacata Māpa'ksīni' Jesús.

¹⁴ A'cxni' jāla icm̄alacpuhuanūj jā ca'a'lh nac Jerusalén, jātza' ā'chulā' icuaniuj. Xm̄an huā'mā' icuanui:

—Calalh tū ixtalacasqui'nīn Māpa'ksīni'.

15 Ā'līstān ictacāxui ē ica'uj nac Jerusalén.
 16 Quincātata'a'n makapitzīn tā'timīn xalanī'n nac Cesarea ē quincātalē'n na ixchic Mnasón xala' nac Chipre. Xla' makāstza' ixa'ka'ī'nī't. A'ntza' na ixchic ictētachokouj.

Pablo laka'lh Jacobo

17 A'cxni' icchā'uj nac Jerusalén, tā'timīn tapāxuhualh a'cxni' iclāpāxtokui. 18 Ixlīlakalī quina'n ē Pablo iclakchā'uj Jacobo. A'ntza' ixtahui'lāna'n ixlīpō'ktuca'n xanapuxcu'nu' litā'timīn. 19 Pablo cātā'chihuīna'nli ē ā'līstān cāhuanilh pō'ktu chī Dios maktāyalh tū tlahualh na ixlacpu'na'ī'tātca'n tī jā israelitas. 20 A'cxni' takexmatli xlaca'n tamakapāxuīlh Dios. Tahuanilh Pablo:

—Tā'tin, hui'x ca'tziya' lhūhua' miles israelitas ta'a'ka'ī'nī't. Kēxtim takexmatni' limāpa'ksīn tū maxquī'ca Moisés. 21 Cāmāca'tzīnīcanī'ttza' hui'x cāmāsu'yuni'ya' israelitas, tī tahui'lāna'ncha' na ixcā'lacchicni'ca'n makatiyātī'n, ē cāhuani'ya' jā catakexmatni'lh Moisés. Tahuan hui'x cāmāsu'yuni'ya' jā ixlacasqui'nca ixka'hua'chanca'n nataka'lhī ixtasmani'ca'n israelitas ē jā ixlacasqui'nca natatlahua ixtahui'latca'n israelitas. 22 Chuhua'j, ¿tū natlahuayāuj? Tzamā' tachi'xcuhū't natatakēstoka a'cxni' nataca'tzī palh ta'nī'ta'. 23 Chuntza' hui'x catla'hua' tū na'iccāhuaniyān. Tahui'lāna'lh kelhatā'ti' chi'xcuhū'n na quilacpu'na'ī'tātca'n. Xlaca'n natamākentaxtū tū tamālacnūnī't. 24 Cacālī'pi ē catalacpa'lhtit ē hui'x nacāxokonuni'ya'. Ā'līstān xlaca'n tzē nacā'a'csitcan. Chuntza' naca'tzīkō'can jā ixlicāna' chī

līchihuīna'nca'na' hui'x. Ā'chulā' nā nalaktzī'ncan nā hui'x kexpa'tni'ya' līmāpa'ksīn. ²⁵ Quina'n iccāmacā'ni'nī'ta'uj a'ktin carta tī jā israelitas tī ta'a'ka'ī'nī't. Iccāhuaniuj tū icpuhuanāuj quina'n. Iccāhuaniuj: “Camākentaxtūtīt xmān huā'mā': Jā tihua'yā'tit quinīt tū hui'līni'canī't ídolos ē jā tihua'yā'tit ka'lhni' nūn quinīt ixla' animalh tū ta'a'kpixchī'nī't. Jā tīka'lhī'yā'tit mintā'lāpāxquī'nca'n.” Chuntza' iccāhuaniuj xlaca'n.

Chi'paca Pablo xaka'tla' nac templo

²⁶ Pablo cālē'lh kelhatā'ti' chi'xcuhuī'n ē ixlīlakalī cātā'talacpa'lhli. Tanūlh xaka'tla' nac templo nacāmāca'tzīnī a'cxni' natamāspūtū quilhtamacuj tū napūtalacpa'lhcan a'cxni' ixlīpō'ktuca'n natalīmin ixofrendaca'n.

²⁷ Xmān macsti'na'j ī'sputa ixlī'a'ktojon quilhtamacuj ē israelitas xalanī'n nac Asia talaktzī'lh Pablo xaka'tla' nac templo. Tachihuīna'makasītzī'lh tachi'xcuhuī't ē chi'paca Pablo. ²⁸ Palha' tahuanli:

—¡Chi'xcuhuī'n israelitas, caquilāmaktāyauj! Huā'mā' chi'xcu' calhāxcuhuālh cāmāsu'yuni'tlā'huan ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't. Xla' cālīchihuīna'n quincā'lacchicni'ca'n ē quilīmāpa'ksīnca'n ē huā'mā' xaka'tla' templo. Nā cāmānūnī't xaka'tla' nac templo tī jā israelitas. Chuntza' talactlahualh chī ixlītze ixuanī't.

²⁹ Chuntza' tahuanli ixpālacata laktzī'nca Pablo ē Trófimo xala' nac Efeso. Tapuhuanli Pablo ū'tza' ixmānūnī't xaka'tla' nac templo.

³⁰ Ixlīpō'ktu tachi'xcuhuī't xalanī'n nac Jerusalén tatā'kaquī'lh ē tatu'jnuntēlha tatalacxtimīlh. Chi'paca Pablo ē sakaxtuca xaka'tla' nac

templo ē palaj tunca mālacchahuaca. ³¹ A'cxni' ixmāknīcu'tuncantza', palaj māca'tzīnīca xapuxcu' tropa ē huanica ixlīpō'ktu xalanī'n nac Jerusalén ixtasītzī'kō'nī't ē ixtatā'kaquī'kō'nī't. ³² Palaj tunca xapuxcu' tropa cālē'lh ixtropas ē ixcapitanesca'n. Tatu'jnulh ē tachā'lh jā ixtatakēstoknī't. A'cxni' xlaca'n talaktzī'lh tropas ē capitanes, jātza' tatusli Pablo. ³³ Xapuxcu' tropa talacatzuna'jīlh ē palaj tunca māchi'panīni'nli Pablo ē līmāchī'nīni'lh kentū' cadenas. Kelhasqui'nīni'lh tīchu xla' ē tūchu ixtlahuanī't. ³⁴ Makapitzīn tachi'xcuhuī't palha' tahuanli catūhuālh ē ā'makapitzīn xtum tahuampālh. Chuntza' xapuxcu' tropa jāla tzej ca'tzīlh tū ixa'kspulamā'lh ixpālacata ixtata'samā'nalh. Mālē'nīni'nca Pablo nac cuartel. ³⁵ A'cxni' tachā'lh jā ixlactahua'ca'can nac cuartel, tropas tacu'ca'lē'lh Pablo ixpālacata ixtamāknīcu'tuntza' tachi'xcuhuī't. ³⁶ Ixlīpō'ktuca'n ixtastālani'tēlha ē ixtata'satēlha ē ixtahuan:
—¡Canīlh!

Pablo tamaktāyalh na ixlacatīn tachi'xcuhuī't

³⁷ A'cxni' ixmānūtēlhacantza' nac cuartel, Pablo huanilh xapuxcu' tropa:

—Icchihuīna'ncu'tun macsti'na'j.

Xapuxcu' huanli:

—ĵē chā tzē chihuīna'na' griego? ³⁸ ĵā hui'x tzamā' chi'xcu' xala' nac Egipto tī tā'kaquī'lh lakma'jtza' ē cālē'nca nac cā'tzaya'nca ti'ya't a'ktā'ti' mil maknīni'nī'n?

³⁹ Pablo kelhtīni'lh:

—Quit israelita xala' nac xaka'tla' cā'lacchicni' Tarso nac estado Cilicia. Icsqui'ni'yān caquimāxtekti na'iccātā'chihuīna'n tzamā' tachi'xcuhuī't.

40 Xapuxcu' maxquī'lh talacasqui'nī'n. Pablo tāyalh jā ixtahua'ca'mā'lh ē cāmacahuani'lh cataquilhca'cslalh tachi'xcuhuī't. A'cxni' taquilhca'cslalh, cātā'chihuīna'nli tachihuīn hebreo ē huanli:

22

1 —Chi'xcuhuī'n, quintā'israelitas, cakexpa'ttit chī na'icchihuīna'n ē chī na'iclitamaktāya na milacatīnca'n.

2 A'cxni' takexmatli chī cātā'chihuīna'lh tachihuīn hebreo, ā'chulā' taquilhca'cslalh. Pablo cāhuanilh:

3 —Quit israelita. Iclacatuncuhuī'lh nac cā'lacchicni' Tarso nac estado Cilicia. Huā'tzā' quimakastacca nac Jerusalén. Quimāsu'yuni'lh Gamaliel. Tzej quimāsu'yuni'ca ixlīmāpa'ksīnca'n quinatāta'na'ca'n. Quit xa'iclihui'lī na'ictlahua tū ixtla' Dios chuntza' chī hui'xina'n tlahua'yā'tit chuhua'j. 4 Quit xa'iccāputzatokoke tī ixta'a'ka'ī' Jesús ē xa'iccāmāknīcu'tun. Tachī'n xa'iccālē'n chi'xcuhuī'n ē puscan ē xa'iccāmānū nac pūlāchī'n. 5 Xapuxcu' pālej ē xanapuxcu'nu' israelitas tzē natahuan ixlicāna' tū icuan. Ū'tunu'n quintamaxquī'lh carta na'iccālē'ni' israelitas xalanī'n nac Damasco. Tzamā' carta ū'tza' tū tzē xa'iccālīchi'palh tī ixta'a'ka'ī' Jesús a'ntza' ē xa'iccālīmīlh tachī'n nac Jerusalén jā ixcāmākapātīnīnca.

Pablo cāhuanilh chī līlakpalīh ixtalacapāstacni'

Hch. 9:1-19; 26:12-18

6 Quit xa'ica'mā'lh nac tej ē xa'icchā'ntēlhatza', chī i'tāt quilhtamacuj, nac Damasco ē xamaktin quintapūnūlh a'ktin taxkaket tū mincha' nac a'kapūn. 7 Ica'kā'lh nac ti'ya't ē ickexmatli

a'ktin tachihuīn tū quihuanilh: “Saulo, Saulo, ¿tū ixpālacata quimputzatokokeya?” ⁸ Quit ickelhasqui'nīlh: “¿Tīchu hui'x, Chi'xcu?” Quihuanilh: “Quit Jesús xala' nac Nazaret tī hui'x putzatokokeya.” ⁹ Tī ixquintatā'a'mā'nalh nā xlaca'n talaktzīlh taxkaket ē tajicua'nli ixpālacata jā takexmatli tū quihuanilh tachihuīn. ¹⁰ Quit icuanilh: “¿Tū na'ictlahua, Māpa'ksīni?” Māpa'ksīni' quihuanilh: “Catā'kaqui' ē capit nac Damasco. A'ntza' nahuanica'na' ixlīpō'ktu tū natlahua'ya'.” ¹¹ Tzamā' taxkaket quimālakatzī'lh. Quintapekechi'palē'lh tī ixquintatā'a'mā'nalh. Chuntza' icchā'uj nac Damasco.

¹² 'A'ntza' ixuī'lh chā'tin chi'xcu' tī ixuanican Ananías. Xla' ixlakachi'xcuhuī' Dios ē ixkexmatni' līmāpa'ksīn. Ixtaca'tzīkō' israelitas xalanī'n nac Damasco tzeya chi'xcu' ixuanī't. ¹³ Ananías quilakmilh ē quilaktalacatzuna'jīlh ē quihuanilh: “Tā'tin Saulo, calacahuā'na'mpala'.” Lacapala iclacahuāna'mpālh ē iclaktzī'lh Ananías. ¹⁴ Quihuanilh: “Ix Diosca'n quinatāta'na'ca'n lacsacni' hui'x ē chuntza' nalīca'tzīya' tū ixtalacasqui'nīn ē nalaktzī'na' tī Xatze ē nakexpa'ta' ixtachihuīn. ¹⁵ Chuntza' nacātā'chihuīna'na' ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't ixpālacata tī Xatze. Nacāhuani'ya' tū laktzī'nī'ta' ē tū kexpa'tnī'ta'. ¹⁶ Chuhua'j, ¿tū ixpālacata lītamakapalī'ya'? Catā'kaqui' ē ca'a'kpaxti ē calīpāhua'nti Jesucristo ē chuntza' naxapacan mincuenta.” Chuntza' quihuanilh Ananías.

Pablo cāhuanilh chī līmacā'nca na ixlacatīnca'n tī jā israelitas

¹⁷ 'Icmimpālh nac Jerusalén ē icquī'orarlīlh xaka'tla' nac templo. Iclakachuyalh. ¹⁸ Iclaktzī'lh

Māpa'ksīni' Jesús ē xla' quihuanilh: “Calacapala' ē cataxtu palaj tunca nac Jerusalén ixpālacata ā'tzā' jā cati'a'ka'i'ca tū līchihuīna'na' quimpālacata.”
 19 Icuanih: “Māpa'ksīni', xlaca'n taca'tzī quit xa'ica'n ixlīpō'ktu nac templo ē xa'iccāmānū nac pūlāchī'n tī ixta'a'ka'i'ni'yān ē xa'iccāhui'līni'. 20 Nā quit xa'icyālh a'ntza' a'cxni' maknīca Esteban tī ixlīchihuīna'n mimpālacata. Quit nā xa'iclīca'tzī tū tatlahuani'lh ē xa'icmaktaka'lha ixlu'xu'ca'n xlaca'n tī tamaknīlh.” 21 Māpa'ksīni' quihuanilh: “Capit. Quit na'icmacā'nān makat. Nacālakpina' xlaca'n tī jā israelitas.” Chuntza' quihuanica —huanli Pablo.

Xapuxcu' tropa timāpa'ksīni'lh ixkēsno'kca Pablo

22 Tachi'xcuhuī't jātza' ixtakexmatni'cu'tun Pablo tū ixcāhuani. Tatzuculh tata'sa ē tahuanli:
 —¿Canīlh huā'mā' chī'xcu'! jā līmacuan natahui'la!

23 Ixtata'sa ē ixtatincxa ixlu'xu'ca'n ē ixtamākosū pokxni' ixpālacata ixtasītzi'nī't.

24 Xapuxcu' tropa māmānūnīni'lh Pablo nac cuartel. Ixmāmaksno'knīni'ncu'tun ixpālacata namāchihuīnīcan.

Ixca'tzīcu'tun tū ixpālacata ixtalīta'sa tachi'xcuhuī't ē ixtalīsītzi'ni' Pablo.

25 A'cxni' ixchī'yāhuamā'ca nakēsno'kcan, Pablo kelhasqui'nīlh capitán tī ixyālh a'ntza':

—¿Chā chuntza' huan nac līmāpa'ksīn? Jāla kēsno'kcan chā'tin tī tapa'ksī nac Roma ē palh jāna'j tlahuani'can justicia.

26 A'cxni' huanica huā'mā', capitán laka'lh xapuxcu' tropa ē māca'tzīnīlh ē huanilh:

—¿Tū natlahuani'ya? Tzamā' chī'xcu' xla' tapa'ksī nac Roma.

27 Xapuxcu' tropa lakmilh Pablo ē kelhasqui'nīlh:

—¿Chā ixlicāna' hui'x xala' nac Roma?

Pablo kelhtīni'lh:

—Ixlicāna'. Quit ictapa'ksī nac Roma.

28 Xapuxcu' tropa huanli:

—Lhūhua' tumīn icxokonī't na'ictapa'ksī nac Roma.

Pablo huanli:

—Hasta chī iclacatuncuhuī'lh quit ictapa'ksī nac Roma.

29 Palaj tunca ta'a'kxtekyāhualh Pablo tī ix-takēsno'kcu'tun. Xapuxcu' jicua'nli a'cxni' ca'tzīlh ixchī'nī't chā'tin tī ixtapa'ksī nac Roma.

Pablo tamaktāyalh nac pūchihuīn

30 Ixlīlakalī xapuxcu' tropa ixca'tzīcu'tun tūchu ixpālacata israelitas talīmālacsu'yulh Pablo. Macax-cutli Pablo. Cāmākēstokli ixlīpō'ktuca'n xanapuxcu'nu' pālejni' ē ixlīpō'ktuca'n scujnī'n. Līminca Pablo ē hui'līca na ixlacatīnca'n.

23

1 Pablo cālakalaktzī'lh scujnī'n ē huanli:

—Chi'xcuhuī'n, quintā'israelitas, quit quina'cstu iclacapāstacna'n tzej iclatlā'huan na ixlacatīn Dios hasta chuhua'j.

2 Palaj tunca Ananías, tī xapuxcu' pālej, cāhuanilh tī ixtayāna'lh na ixlacatzuna'j Pablo:

—Caquilhtu'cstit.

3 Pablo huanilh:

—Dios namakapātīnīnān hui'x, a'kskāhuī'ni'. Hui'x hui'la' naquintlahuani'ya' justicia chuntza' chī tatzo'kni' nac līmāpa'ksīn. Quimātu'csnī'ni'. Jā chuntza' tatzo'kni' nac līmāpa'ksīn.

⁴ Tī ixtayāna'lh a'ntza' tahananli:

—¿Tū ixpālacata lacaquilhnī'ya' xla' tī Dios hui'līnī't xapuxcu' pālej?

⁵ Pablo huanli:

—Chī'xcuhuī'n, quit jā xa'icca'tzī palh xla' xapuxcu' pālej. Chuntza' tatzokni': “Jā tīlīchihuīna'na' tī cāmāpa'ksī tachi'xcuhuī't.”

⁶ Makapitzīn scujnī'n xlaca'n ixchi'xcuhuī'n saduceos ixtahuanī't ē ā'makapitzīn huampala ixchi'xcuhuī'n fariseos. A'cxni' ca'tzīlh Pablo huā'mā', palha' cāhuanilh:

—Chī'xcuhuī'n, quintāta' xla' fariseo ē nā quit fariseo. Quilālīmālacsu'yuyāuj ixpālacata quit ica'ka'ī' natalacastālancuana'n nīnī'n.

⁷ A'cxni' Pablo huanli huā'mā', tataxtumlīlh tī ixtatakēstoknī't. Tatzuculh talālītā'chihuīna'n fariseos ē saduceos. ⁸ Saduceos tahuan jāla catī-talacastālancuana'nli nīnī'n. Tahuan jā tī ángeles ē jā tī espíritu. Fariseos, xlaca'n ta'a'ka'ī' pō'ktu a'nan. Ū'tza' talālīhuanilh. ⁹ Ixlīpō'ktuca'n ixtata'samā'nalh. Palaj tunca tatāyalh makapitzīn mākēlhtahua'kē'ni'nī'n līmāpa'ksīn, tī ixchi'xcuhuī'n fariseos ē tahananli:

—Huā'mā chi'xcu' jā tū tlahuanī't tū jā tze. Palhāsā' tā'chihuīna'nli a'ktin espíritu o chā'tin ángel. Jā catā'lātlahuáuj Dios.

¹⁰ Ā'chulā' talālītā'chihuīna'lh. Xapuxcu' tropa, xla' jicua'nli Pablo ixtalālīlaksakamā'nalh. Ū'tza' cālīmacā'lh ixtropas namāxtucan ē nalē'mpalacan nac cuartel.

¹¹ Huā'mā' tzi'sa Māpa'ksīni' tasu'yuni'lh Pablo ē huanilh:

—Jā caji'cua'nti. Chuntza' chī chihuīna'nī'ta' quimpālacata nac Jerusalén, chuntza' nachihuīna'na' nac Roma.

Talīchihuīna'nli natamaknī Pablo

¹² A'cxni' xkakalh, makapitzīn israelitas tachi-huīna'nli natamaknī Pablo. Talāhuanilh:

—Jā tū catihua'uj ē jā catiko'tnūnuī hasta a'cxni' namakniyāuj Pablo. Dios caquincāmakapātīnīn palh jā namākentaxtūyāuj.

¹³ Tī chuntza' tahuanli līhua'ca'lh chī tu'pu'xam chi'xcu'huī'n. ¹⁴ Xlaca'n talaka'lh xanapuxcu'nu' pālejni' ē xanapuxcu'nu' israelitas ē cāhuanica:

—Quina'n icuanī'ta'uj Dios caquincāmakapātīnīn palh na'icua'yāuj catūhuālh a'cxni' jāna'j na'icmakniyāuj Pablo. ¹⁵ Chuhua'j hui'xina'n ē milīpō'ktuca'n scujnī'n, casqui'ni'tit xapuxcu' tropa lakalī calīmīlh Pablo na milacatīnca'n. Nahua'ni'yā'tit hui'xina'n palh ā'chulā' kelhasqui'nīcu'tunā'tit. Pablo jā catichilh. Quina'n na'icka'lhītīyāuj nac tej na'icmakniyāuj.

¹⁶ Ixka'hua'cha ixtā'tin Pablo ca'tzīlh tū ixlīchihuīna'ncanī't ē a'lh nac cuartel ē māca'tzīnīlh Pablo. ¹⁷ Pablo ta'sani'lh chā'tin capitán ē huanilh:

—Calī'pini'chi huā'mā' ka'hua'cha xapuxcu' tropa. Xla' tā'chihuīna'ncu'tun macsti'na'j.

¹⁸ Capitán lē'ni'lh ē huanilh xapuxcu':

—Tachī'n Pablo quinta'sani'lh ē quisqui'ni'lh ca'iclīmini'n huā'mā' ka'hua'cha. Xla' tā'chihuīna'ncu'tunān macsti'na'j.

¹⁹ Xapuxcu' tropa makachi'palh ka'hua'cha ē lē'lh lacapunchuna'j ē kelhasqui'nīlh:

—¿Tū quihuanicu'tuna'?

²⁰ Ka'hua'cha huanli:

—Israelitas talīchihuīna'nī'ttza' natasqui'ni'yān nalīpina' lakalī Pablo jā tlahuacan justicia. Natahuaniyān tū ā'chulā' takelhasqui'nīcu'tun Pablo. Xmān nata'a'kskāhuī'lē'nān. ²¹ Jā cacākexpa'tni'. Xlaca'n lihua'ca'lh chī tu'pu'xam chi'xcu'huī'n tī taka'lhītīmā'nalh. Jā tū catitahua'lh ē nūn catitako'tnūlh hasta jā natamaknī Pablo. Chuhua'j tacāxui'lāna'ncha'tza'. Ā'xmān hui'x taka'lhīmā'nān palh namacapina'.

²² Xapuxcu' tropa huanilh:

—Jā tī tihuanī'ya' palh quimāca'tzīnīnī'ta'tza' huā'mā'.

Ē macā'lh na ixchic ka'hua'cha.

Lakmacā'nca Pablo gobernador Félix

²³ Xapuxcu' tropa cāta'sani'lh chā'tu' ixcapitán ē cāhuanilh:

—Cacāmācāxtit a'ktu' ciento tropas ē tu'tumpu'xamacāuj tropas kētahui'lana'nī'n ē a'ktu' ciento tī natalē'n espada. Nataxtuyā'tit makna'jāstza' tzī'sa ē napinā'tit nac Cesarea.

²⁴ Cacākētla'pa'tit cahuāyujnu' tū nakētahui'la Pablo. Chuntza' jā tū cati'a'nani'lh Pablo ē nalakchā'n gobernador Félix.

²⁵ Xapuxcu' tropa tzo'kli a'ktin ca'psnap ē huanli:

²⁶ “Quit, Claudio Lisias, ictzo'knuni'yān hui'x, gobernador Félix, tī lakachi'xcu'huī'ca'na'.

²⁷ Israelitas tachi'panī't huā'mā' chi'xcu' ixtacuhuīni' Pablo. Ixtamaknīmā'nalh a'cxni' icchā'lh ē quintropas. Icmakapūtaxtūlh ixpālacata icca'tzilh xla' ixtapa'ksī nac Roma. ²⁸ Quit xa'icca'tzīcu'tun tūchu ixpālacata ixtalīmālacsu'yu. Ū'tza' iclīlē'lh jā tatlahua justicia israelitas.

²⁹ Palaj tunca icca'tzilh ixtalimālacsu'yu ixpālacata ixlīmāpa'ksīnca'n israelitas. Jā tū laclē'n huā'mā' chi'xcu' ixpālacata tū nalīmāknīcan o ixpālacata tū nalīmānūcan nac pūlāchī'n. ³⁰ A'cxni' quit icca'tzilh israelitas ixtalīchiuīna'nī'ttza' natamaknī, palaj tunca quit icmacā'ni'cha'n. Quit iccāhuanilh tī ixtamālacsu'yumā'nalh Pablo catalīmālacsu'yulh na milacatīn. Xmān ū'tza' icuaniyān.”

³¹ Chuntza' chī ixcāhuanicanī't, tropas talē'lh Pablo ē līminca cā'tzī'sni' nac cā'lacchicni' Antīpatris.

³² Ixlīlakalī tropas tachimpālh nac cuartel. Xmān kētahui'lāna'nī'n ixtatā'a'mā'nalh Pablo. ³³ A'cxni' tachā'lh nac Cesarea, tamacamaxquī'lh ca'psnap gobernador Félix ē talīmini'lh Pablo na ixlacatīn.

³⁴ A'cxni' gobernador līkelhtahua'ka'kō'lh ca'psnap, xla' cākelhasqui'nīlh jāchu xala' Pablo. Tahuanilh xla' xala' nac estado Cilicia. ³⁵ Félix huanilh Pablo: —Naquihuani'ya' ixlīpō'ktu a'cxni' natamin tī tamālacsu'yuyān.

Gobernador māchī'nīni'lh Pablo na ixpalacio Herodes ē cāyāhuaca tī natamaktaka'lha.

24

Pablo tamaktāyalh na ixlacatīn Félix

¹ Ixlī'a'kquitzis quilhtamacuj chā'lh nac Cesarea Ananías tī xapuxcu' pālej. Nā tachā'lh makapitzīn xanapuxcu'nu' israelitas ē chā'tin ixkelhmaktāyana'ca'n tī ixuanican Tértulo. Talakchā'lh gobernador Félix ē tamālacsu'yulh Pablo.

² A'cxni' līminca Pablo, Tértulo tzuculh mālacsu'yu Pablo. Huanilh Félix:

—Señor gobernador, iccāmaxquī'yān tapāxcatca'tzīn quina'n cā'ca'csua' icuī'lāna'uj. Tzamā' quincā'lacchicni'ca'n makāstza' xatze ixpālacata mintalacapāstacni'. ³ Iccāmaxquī'yān tapāxcatca'tzīn hui'x, señor gobernador Félix, tū pō'ktu quilhtamacuj quilāmaxquī'yāuj calhāxcuhuālh. ⁴ Jā icmāmakchuyīcu'tunān ā'chulā'. Icsqui'ni'yān caquintlahua'ni' talakalhu'mān ē caquinkepa'tni' macsti'na'j. ⁵ Huā'mā' chi'xcu' Pablo jicsmāhuī'nin. Calhāxcuhuālh chihuīna'makasītzi'lh ixlīpō'ktuca'n israelitas. Xla' ū'tza' xapuxcu' secta tū huanican nazarenos. ⁶ Xla' lactlahuacu'tun ixlītze xaka'tla' templo. Quina'n icchi'pauj ē xa'ickelhasqui'nīcu'tunāuj chuntza' chī huan na quilīmāpa'ksīnca'n. ⁷ Lisias, tī xapuxcu' tropa, maktanūlh ē palha' quincāmaktīn. ⁸ Cāhuanilh tī tamālacsu'yu catalakmin hui'x. Hui'x tzē nakelhasqui'nī'ya' ē chuntza' naca'tzīya' ixlīpō'ktu tū ixpālacata iclīmālacsu'yuyāuj —huanli.

⁹ Israelitas nā xlaca'n tamālacsu'yulh ē tahuanli pō'ktu ixlīcāna' tū huanli Tértulo. ¹⁰ Gobernador macahuani'lh Pablo nachihuīna'n. Pablo huanli:

—Quit icca'tzī hui'x juez huā'tzā' nac cā'lacchicni' lakma'jtza'. Ū'tza' iclīpāxuhua na'ictamaktāya na milacatīn. ¹¹ Hui'x tzē nakelhasqui'nīni'na' palh ixlīcāna' ka'lhītza' xmān a'kcāujtu' quilhtamacuj icquīlalh nac Jerusalén icquīlaktaquilhpūtalh Dios. ¹² Jā tī chā'tin xa'ictā'lāhuanimā'lh a'cxni' quilak-tzī'nca a'ntza'. Jā iccāmākēstokli tachī'xcuhuī't xaka'tla' nac templo, nūn na ixtemploca'n israelitas, ē nūn nac Jerusalén. ¹³ Xlaca'n jāla catitamālactzeyīlh tū quintaputzāna'nīlh. ¹⁴ Tū ixlīcāna'

ũ'tza' huā'mā': Quit iclaktaquilhpūta ixDiosca'n quinatāta'na' chuntza' chī xasāsti' tamāsu'yun tū xluca'n tahuan secta. Quit ica'ka'ī' ixlīpō'ktu tū tatzō'kni' na ixtachihuīn Dios jā huanican līmāpa'ksīn ē jā huanican profetas. ¹⁵ Chuntza' chī ta'a'ka'ī' xluca'n nā chuntza' ica'ka'ī' quit chī Dios nacāmālacastālancuanī tī xalactze ē tī jā xalactze. ¹⁶ Ū'tza' iclīhui'līlh na'ictlahua tū tze ē chuntza' quit na'iclica'tzī jā tū icmaklacle'n nūn Dios ē nūn chī'xcuhuī'n.

¹⁷ 'Quit makās xa'iclatlā'huan ē chuhua'j icmimpālhtza' na quincā'lacchicni' na'icmāstā' limosna ē talakalhu'mān. ¹⁸ Xmān huā'mā' xa'ictlahuamā'lh ē makapitzīn israelitas xalanī'n nac Asia quintalaktzī'lh xaka'tla' nac templo a'cxni' ixquilakpa'lhcanī'tcus. Jā tī ixa'nan. Cā'ca'csua' ixuanī't. ¹⁹ Palh xluca'n tapuhuan quit ictlahuanī't catūhuālh, ixtamilh huā'tzā' ē ixquintamālacsu'yulh na milacatīn. ²⁰ Catahuanli xluca'n tī tahui'lāna'lh huā'tzā' palh quintamaclani'lh tū jā tze xa'ictlahuanī't a'cxni' quilē'nca na ixlacatīnca'n xanapuxcu'nu' israelitas. ²¹ Tū xa'ictlahuanī't ū'tza' huā'mā': A'cxni' xa'iccātā'huī'lh ū'tunu'n, iccāhuanilh palha': "Chuhua'j hui'xina'n quilākelhasqui'nīmā'nauj ixpālacata quit ica'ka'ī' natalacastālancuana'n nīnī'n."

²² Félix tzej ixca'tzī ixtamāsu'yunca'n tī ixtatā'a'n Jesucristo. Xla' cālhcāni'lh ā'a'ktin quilhtamacuj ē cāhuanilh:

—Hasta a'cxni' namin Lisias xapuxcu' tropa, hasta a'cxni' na'icputzāna'nī huā'mā'.

²³ Félix māpa'ksīlh capitán calē'lh Pablo tachī'n ē catlahuanī'lh talakalhu'mān macsti'na'j ē

cacāmakxtekli talakmin ixamigo natatlahuani' tū xla' namaclacasqui'n.

²⁴ A'klhūhua' quilhtamacuj tachā'lh Félix ē Drusila, ixpuscāt, tī israelita ixuanī't. Félix māta'satīnīni'lh Pablo. Pablo cātā'chihuīna'nli chī a'ka'ī'can Jesucristo. ²⁵ Cālītā'chihuīna'nli chī tzej līlatā'kchokocan ē chī līhui'līcan jāla catitlahuaca tū jā tze. Cālītā'chihuīna'nli chī Dīos nalīputzāna'n. Félix jicua'nli ē huanilh:

—Tzetzā'. Chuhua'j capit. A'cxni' icka'lhī quilhtamacuj na'icmāta'satīnīni'mpalayān.

²⁶ Félix ixpuhuan Pablo ixmaxquī'lh tumīn ixpālacata ixlīmakxtekli. Ū'tza' maklhūhua' ixlīmāta'satīnīni'n ē ixtā'chihuīna'n. ²⁷ A'cxni' tlahualh a'ktu' cā'ta, Félix taxtulh ixlīgovernador. Tanūlh ixlaxkoko tī ixuanican Porcio Festo. Félix ixcātlahuani'cu'tun israelitas ka'tla' talakalhu'mān. Ū'tza' līmakxtekli Pablo tachī'n.

25

Pablo na ixlacatīn Festo

¹ Festo chā'lh natanū ixlīgovernador. Ixli'a'ktu'tun quilhtamacuj taxtulh nac Cesarea ē a'lh nac Jerusalén. ² A'ntza' xanapuxcu'nu' pālejni' ē israelitas ā'chulā' xalaka'tla' talīmālacsu'yulh Pablo na ixlacatīn Festo. ³ Lhūhua' talakalhu'mān tasqui'ni'lh Festo camāta'satīnīni'lh Pablo nac Jerusalén. Xlaca'n ixtalīchihuīna'nī'ttza' nataka'lhītī nac tej natamaknī. ⁴ Festo cāhuanilh Pablo chī'canī'ta'ncha' nac Cesarea ē ū'tza' ixa'ncu'tun a'ntza' palaj. ⁵ Cāhuanilh:

—Caquilātā'a'uj hui'xina'n tī ka'lhī'yā'tit līmāpa'ksīn. Palh huā'mā' chī'xcu' tlahuanī't tū jā tze, camālacsu'yutit a'ntza'.

⁶ Festo tachokolh nac Jerusalén xmān a'ktzayan o a'kcāuj quilhtamacuj ē a'mpālh nac Cesarea. Ixlīlakalī tahuī'lh jā ixtlahuacan justicia. Māta'satīnīni'lh Pablo. ⁷ A'cxni' milh Pablo, talītasti'li'lh israelitas tī ixtaminī'ta'ncha' nac Jerusalén. Lhūhua' laka'tla' ixtalīmālacsu'yu. Jā tū ixtamālectzeyī. ⁸ Pablo ixtamaktāya ē huanli:

—Quit jā tū ictlahuani'nī't ixlīmāpa'ksīnca'n israelitas. Jā tū ictlahuani'nī't xaka'tla' templo nūn xamāpa'ksīni' nac Roma tī huanican César.

⁹ Festo ixcātlahuani'cu'tun israelitas a'ktin talakalhu'mān. Ū'tza' likelhasqui'nīlh Pablo:

—¿Pincu'tuna' nac Jerusalén ixpālacata a'ntza' na-putzāna'nīni'ca'na' na quilacatīn?

¹⁰ Pablo kelhtīni'lh:

—Quilākelhasqui'nīmā'nauj nac pūchihuīn tū māpa'ksī César. Chuntza' xatze. Quit jā tū tū iccātlahuani'nī't israelitas tū jā tze. Huā'mā' hui'x ca'tzīya'. ¹¹ Palh quit ictlahuani't tū naquilīmāknīcan, caquimāknīca. Palh jā ixlīcāna' tū quintaputzāna'nī, jāla tī quintimacamāstā'lh chī ū'tunu'n. Icsqui'ni' César caquimputzāna'nīlh.

¹² Festo cātā'chihuīna'nli ixmaktāyana'nī'n ē palaj tunca xla' huanilh Pablo:

—Hui'x squi'nī'ta' César ixputzāna'nīn. Ū'tza' nalīlakpina' César.

Pablo na ixlacatīn rey Agripa

¹³ Ā'līstān ē jā a'klhūhua' quilhtamacuj rey Agripa ē Berenice, ixpuscāt rey, talakchā'lh Festo nac Cesarea. ¹⁴ A'ntza' tatachokolh a'klhūhua' quilhtamacuj. Festo tā'chihuīna'lh rey ixpālacata Pablo ē huanli:

—Huā'tzā' tachī'nī't chā'tin chi'xcu' tī tachī'n makxtekli Félix. ¹⁵ A'cxni' quit icquīlah nac Jerusalén, tamālacsu'yulh na quilacatīn xanapuxcu'nu' pālejni' ē xanapuxcu'nu' israelitas. Quintasqui'ni'lh quit ca'icmāmaknīnī'lh. ¹⁶ Quit iccākelhtīlh, chuntza' chī ixlīmāpa'ksīnca'n romanos, xla' jā līsmānī namaknīcan chā'tin palh jā pūla natā'lacāxla nac cā'lacan tī mālacsu'yumā'lh. ¹⁷ A'cxni' tachīlh xlaca'n huā'tzā', quit jā ictanajīlh. Ixlīlakalī ictahuī'lh jā tlahuacan justicia. Icmāta'satīnī'lh tachī'n Pablo. ¹⁸ A'cxni' tatāyālh tī ixtalīmālacsu'yuni', jā tamālacsu'yulh chī quit xa'icpuhuan. ¹⁹ Tū ixtahuan xmān ixpālacata tū ta'a'ka'ī' xlaca'n ē ixpālacata chā'tin tī ixtacuhuīni' Jesús tī nīlh. Pablo huan xla' lakahuan. ²⁰ Quit jāla xa'icputzāna'nī huā'mā', ē ū'tza' iclīkelhasqui'nīlh Pablo palh a'ncu'tun nac Jerusalén ixpālacata a'ntza' naputzāna'nīcan. ²¹ A'cxni' Pablo squi'nli caputzāna'nīlh César, xamāpa'ksīni' nac Roma, quit icmāpa'ksīni'lh catachokolh tachī'n hasta a'cxni' quit tzē na'iclakmacā'n César.

²² Agripa huanilh Festo:

—Nā quit ickexmatni'cu'tun ixtachihuīn huā'mā' chi'xcu'.

Kelhtīca:

—Lakalī nakexpa'ta'.

²³ Ixlīlakalī Agripa ē Berenice tamilh tzej tacāxyāna'lh. Tatanūlh nac pūtastokni' ē nā tatanūkō'lh xanapuxcu'nu' tropa ē xalaka'tla' chi'xcuhuī'n. Festo māta'satīnī'lh Pablo. ²⁴ Festo huanli:

—Rey Agripa ē milīpō'ktuca'n tī takēstoknī'ta'ntit huā'tzā', hui'xina'n laktzī'nā'tit huā'yālh chi'xcu'

Pablo. Quintasqui'ni'lh, ixpālacata huā'mā' chi'xcu', lhūhua' israelitas xalanī'n nac Jerusalén ē xalanī'n huā'tzā' nac Cesarea. Palha' tahuanli canilh. ²⁵ Quit icpuhuan jā tū tlahuanī't ixpālacata tzē namaknīcan. Xla' squi'ni'lh xamāpa'ksīni' César caputzāna'nīlh. Ū'tza' quit iclīlacpuhuanli na'iclakmacā'n César. ²⁶ Quit jā tū icka'lhī tū ixlacasqui'nca na'ictzo'knun ixpālacata tzamā' chi'xcu'. Ū'tza' iclīlīmin na milacatīnca'n hui'xina'n. Ā'chulā' iclīmincu'tun na milacatīn hui'x, rey Agripa, ixpālacata nakelhasqui'nī'ya'. Chuntza' quit na'icca'tzī tū na'ictzo'ka. ²⁷ ¿Chī quit na'iclīmacā'n chā'tin tachī'n palh jā icca'tzī chī putzāna'nīcan?

26

Pablo tamaktāyalh na ixlecatīn rey Agripa

¹ Agripa huanilh Pablo:

—Chuhua'j tzē natamaktāya'ya'.

Pablo tamacayāhualh ē tzuculh tamaktāya ē huanli:

² —Rey Agripa, iclīpāxuhua ixpālacata quit na'ictamaktāya na milacatīn ixpālacata ixlīpō'ktu tū quintalīmālacsu'yu israelitas. ³ Hui'x lakapasa' ixlīpō'ktu chī quintahui'latca'n quina'n israelitas ē nā tū iclālīhuanimā'nauj. Ū'tza' iclīsqui'ni'yān caquinkepa'tni' līlacatejtin.

*Pablo cāhuanilh chī ixlīlatlā'huan a'cxni' jāna'j
ixa'ka't'*

⁴ 'Ixlīpō'ktuca'n israelitas taca'tzīkō', a'cxni' quilīka'hua'chacus xa'icuanī't, chī xa'iclīlatlā'huan nac Jerusalén ē na ixlacpu'na'i'tātca'n. ⁵ Xlaca'n

taca'tzī ē, palh tahuancu'tun, tzē natalīmāsu'yu makāstza' quit fariseo xa'icuanī't. Fariseos, xlaca'n taka'lhī ixlīmāpa'ksīnca'n ā'chulā' xapalha' ē jā ixlīpō'ktuca'n tī tamakstāla chī israelitas. ⁶ Chuhua'j quinkelhasqui'nīmā'ca ixpālacata quit ica'ka'ī' Dios nacāmālacastālancuanī nīnī'n chuntza' chī Dios cāhuanilh quinapapana'ca'n. ⁷ Quina'n, israelitas, ī'xū'nātā'natna'ca'n kelhacāujtu' lītā'timīn tī ixka'hua'chan Israel ixtahuanī't. Quilīpō'ktuca'n ica'ka'ī'ni'yāuj Dios namākentaxtū tū huanli. Ū'tza' iclīlaktaquilhpūtayāuj Dios tzī'sa ē cā'cuhuīni'. Icuaniyān, rey Agripa, nā quit ica'ka'ī'ni' Dios namākentaxtū tū huanli. Ū'tza' quintalīmālacsu'yu israelitas. ⁸ ¿Tū ixpālacata hui'xina'n jā a'kā'ī'yā'tit Dios tzē namālacastālancuanī nīnī'n?

Pablo cāhuanilh chī ixcāputzatokoke tī ixta'a'ka'ī'

⁹ Xapūla quit xa'icpuhuan lhūhua' catūhuālh xa'iccātlahuani'lh tī ixtastālani' Jesús xala' nac Nazaret. ¹⁰ Chuntza' ictlahualh nac Jerusalén. Xanapuxcu'nu' pālejni' quintamaxquī'lh līmāpa'ksīn. Chuntza' xa'iccāmānū nac pūlāchī'n lhūhua' tī ixtastālani' Jesús. Nā quit xa'iclīca'tzī a'cxni' ixcāmaknīcan. ¹¹ Maklhūhua' quit xa'iccāmākapātīnīn ē chuntza' quit xa'iccāmāmakxtekēcu'tun chī ixta'a'ka'ī'ni'nī't Jesús. Chuntza' xa'ictlahua quit na ixlīpō'ktu ixtemploca'n israelitas. Ixquintamakasītzī' ē xa'iccāputzatokoke hasta na ixcā'lacchicni'ca'n makatiyātī'n.

*Pablo cāhuanilh chī tzuculh tapa'ksīni' Cristo
Hch. 9:1-19; 22:6-16*

12 'Ū'tza' xa'icli'a'mā'lh nac Damasco. Xanapuxcu'nu' pālejni' ixquintamaxqui'nī't līmāpa'ksīn ē talacasqui'nī'n ē ū'tza' tzē xa'iccālīputzatokoke. 13 Na'icuaniyān hui'x, rey, tū quina'kspulalh. Chī tastu'nūt ixuanī't xa'ictlā'huantēlha, quit iclaktzī'lh a'ktin taxkaket tū mincha' nac a'kapūn. Xla' ā'chulā' xkaka ē jā chi'chini'. Quilītamacsti'lilh quit ē nā tī ixquintatā'a'mā'nalh. 14 Quilīpō'ktuca'n ica'kā'uj nac ti'ya't. Ickexmatli a'ktin tachihuīn tū quihuanilh ixtachihuīn hebreo: “Saulo, Saulo, ¿tū expālacata quimputzatokokeya? Chu tlakaj quintā'lātlahuacu'tuna'. Hui'x hua'chi lakatin cahuāyuj a'cxni' chi'nta qui'hui' tū lītlakalē'ncan.” 15 Quit icuanli: “¿Tīchu hui'x, Chi'xcu'?” Māpa'ksīni' quihuanilh: “Quit Jesús tī hui'x putzatokokeya'. 16 Catā'kaqui' ē catāya'. Quit ictasu'yuni'mā'n hui'x. Quit iclacsacnī'ta'n ē naquintā'scuja ē nacāhuani'ya' ā'makapitzīn chī iclītasu'yuni'n ē chī na'iclītasu'yuni'yān. 17 Na'icmakapūtaxtūyān tī israelitas ē nā tī jā israelitas jā na'icmacā'nān. 18 Na'iccāmacā'ni'yān expālacata nā xlaca'n natalacahuāna'n ē natataxtu jā cā'pucsua' ē chuntza' natalatā'kchoko nac taxkaket ē nata'a'kapūtaxtu na ixlītli'hui'qui skāhuī'ni' ē nastālani' Dios. Quit na'iccāmacā'ni'yān naquinta'a'ka'ī'ni' quit ē chuntza' ixcuentaca'n nacāmāspūtūnu'ni'can ē nā xlaca'n nacātlahuacan lactze chī ixlīpō'ktuca'n tī quinta'a'ka'ī'ni' quit.” Chuntza' quihuanilh Māpa'ksīni' Jesús.

Pablo kexmatni'lh Māpa'ksīni' Jesús

19 'Ū'tza' huā'mā' icuaniyān, rey Agripa. Quit ickexmatni'lh tū quihuanilh Māpa'ksīni' xala' nac a'kapūn a'cxni' quintasu'yuni'lh. 20 Quit xapūla iccā'a'kchihuīna'ni'lh xalanī'n nac Damasco ē ā'līstān xalanī'n nac Jerusalén ē ixlīpō'ktuca'n xalanī'n nac estado Judea. Nā xa'iccāhuani tī jā israelitas: “Calakpalī'tit mintalacapāstacni'ca'n ē castālani'tit Dios ē chuntza' catahui'la'tit chī tī talakpalīnīt ixtalacapāstacni'ca'n.” Chuntza' xa'iccāhuani. 21 Ū'tza' quintalīchi'palh israelitas xaka'tla' nac templo ē ixquintamaknīcu'tun. 22 Hasta chuhua'j Dios quimaktāyanīt. Ū'tza' iccālīhuanicus ixtachihuīn Dios ixlīpō'ktuca'n tachi'xcuhuī't tī xalaka'tla' ē tī jā xalaka'tla'. Xmān iclīchihuīna'n tū māsu'yulh Moisés makāstza' ē tū tahuanli a'kchihuīna'ni'n na'a'kspula. 23 Xlaca'n tahuanli ixlacasqui'nca napātīni'n Cristo ē nanī ē ū'tza' tī xapūla nalacastālancuana'n, ē chuntza' nacāmāca'tzīnīcan tū ixlīcāna' tī israelitas ē nā tī jā israelitas.

Pablo ixmā'a'ka'ī'nīcu'tun Agripa

24 Chuntza' Pablo lītamaktāyalh. Festo huanli palha':

—¡Hui'x chuya'ya', Pablo! Lhūhua' sca'tnī'ta'. Ū'tza' līmakachuya'yān.

25 Pablo kelhtīni'lh:

—Quit jā icchuya, Festo. Quit ixlīcāna' tū icuan. 26 Rey Agripa nā xla' lakapasa huā'mā'. Ū'tza' iclīchihuīna'n na ixlacatīn ē jā icmāxana'n. Quit tzej icca'tzī nā xla' ca'tzīkō' huā'mā'. Quit iclīchihuīna'n tū jā tzē'k tlahuacani't. 27 ¿Ē hui'x,

rey Agripa, a'ka'ī'ya' tū tahuanli a'kchihuīna'nī'n xalani'n makāstza'? Quit icca'tzī a'ka'ī'ya'.

²⁸ Agripa huanilh Pablo:

—Puhua'na' palh ā'macsti'na'j tachihuīn naquilīmā'a'ka'ī'nī'ya'.

²⁹ Pablo huanli:

—Masqui macsti'na'j, o masqui lhūhua' tachihuīn, iclacasqui'n hui'x cala't hua'chi chī quit. Catalakō'lh hua'chi chī quit ixlīpō'ktuca'n tū quintakexmatni'mā'nalh chuhua'j. Xmān jā cacāmacachī'ca hua'chi chī quit —huanli Pablo.

³⁰ Tatāyakō'lh ixlīpō'ktuca'n, rey ē gobernador ē Berenice ē ixlīpō'ktuca'n tī ixtatā'hui'lāna'lh.

³¹ Tatatampūxtulh lacapunchuna'j ē talāhuanilh:

—Huā'mā chi'xcu' jā tū tlahuanī't tū ixpālacata nalīmaknīcan o nalīchī'can.

³² Agripa huanilh Festo:

—Palh huā'mā' chi'xcu' jā ī'squi'nli naputzāna'nī César, quina'n tzē ixmakxtekui.

27

Macā'nca Pablo nac Roma

¹ A'cxni' lacapāstacca naquincātamacā'nān nac Italia, Pablo ē ā'makapitzīn tachī'nī'n tamacamaxquī'lh chā'tin capitán tī ixuanican Julio. Xla' ixmāpa'ksī batallón tū huanican Augusto. ² Ictojōuj a'ktin nac barco xala' nac Adramitio ē ica'uj. Huā'mā' barco ixtētatumā'lh nac makapitzīn cā'lacchicni' nac Asia jā ixpūjaxni' barco. Quīncātā'a'n Aristarco xala' nac Tesalónica, a'ktin cā'lacchicni' nac Macedonia. ³ Ixlīlakalī icchā'uj nac Sidón jā ixpūjaxni' barco. Julio tzej ixtā'lālē'n Pablo ē makxtekli cālaka'lh ixamigo.

Xlaca'n tatlahuani'lh tū ixmaclacasqui'n.
⁴ Ā'maktin ica'mpalauj nac barco. Ū'ni' palha' quincālāpāxtokni'. Ū'tza' iclītētāxtūj na ixpāxtūn Chipre a'ntza' jā pu'nahuī'lh macsti'na'j ti'ya't. A'ntza' jātza' palha' ixquincāsno'kmā'n ū'ni'.
⁵ Ā'līstān icpū'a'uj barco lacatzuna'j na ixquilhtūn jā huanican Cilicia ē Panfilia. Icchā'uj nac Mira, a'ktin cā'lacchicni' nac estado Licia.

⁶ A'ntza' maclalh capitán a'ktin barco xala' nac Alejandría tū ixa'mā'lh nac Italia. Quincāmojōpalan ā'a'ktin nac barco. Ū'tza' icpū'a'mpalauj.
⁷ Xa'ica'mā'nauj līlacatzucu a'klhūhua' quilhtamacuj, ē jicslīhua' iclīchā'uj ixlacatzuna'j Gnido. Ū'ni' quincāmāmakchuyīn ē ū'tza' iclītētāxtupalauj ixlacatzuna'j Salmón na ixpāxtūn Creta a'ntza' jā pu'nahuī'lh macsti'na'j ti'ya't. A'ntza' jā palha' ixquincāsno'kān ū'ni'.
⁸ Jicslīhua' xa'ictētāxtumā'nauj ixlacatzuna'j Creta. Icchā'uj nac Buenos Puertos, ixlacatzuna'j cā'lacchicni' jā huanican Lasea.

⁹ Makās ictamakapalīuj ē ixmimā'lh'tza' lonkni'. Ū'tza' ixlījicua'ncan ixpū'a'ncan barco. Pablo cāmaxquī'lh talacapāstacni' ¹⁰ ē cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n, quit icpuhuan palh ā'chulā' na'a'nāuj, huī'lh tū naquincālani'yān ē lhūhua' namakaspūtāuj. Lhūhua' natza'nkāna'n: tzamā' barco ē tzamā' tacu'ca' ē nā quina'n nanīyāuj.

¹¹ Capitán jā kexmatni'lh Pablo. Cākexmatni'lh piloto ē ixtēcu' barco. ¹² A'ntza' jāla ixmakxtekcan barco a'cxni' ixlonknu'n. Ū'tza' ixlīlhūhua' talīhualh:

—Ca'a'uj ā'chulā'.

Ixtapuhuan palh tzē cahuālh ixtachā'lh nac Fenice, a'ktin cā'lacchicni' nac Creta. Nac Fenice jā ixpūjaxni' barco laca'a'huī'lh nac noroeste ē nac suroeste. A'ntza' ixtapuhuan ixtatachokolh a'cxni' ixlonknu'lh.

Ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān barco

¹³ A'cxni' tzuculh ū'nun macsti'na'j nac sur, tapuhuampālh tzētza' nata'a'mpala. Tatzucupālh ta'a'n ē ixtatētaxtumā'nalh ixlacatzuna'j Creta. ¹⁴ Palaj tunca milh a'ktin palha' ū'ni' tū ixuanican Nordeste. ¹⁵ Ū'ni' sno'kmaxquī'lh xcān barco ē jā quincāmakxtekni' na'ica'nāuj jā xa'ica'ncu'tumā'nauj. Jātza' la tū ixtlahuacan. Calhāxcuhuālh quincālē'n ū'ni'. ¹⁶ Ictētaxtūj na ixlacatzuna'j a'ktin pītzauna'j ti'ya't tū ixuanican Claudia. A'ntza' jātza' palha' ixquincāsno'kān ū'ni'. Jicslīhua' icsakacu'tūj pūtacutnu' tū xa'icsakalīmimā'nauj. ¹⁷ A'cxni' ixmojócanī'ttza' pūtacutnu' nac barco, chā'xpāchī'ca barco. Ixtalījicua'n palhāsā' ixa'ksatāyalh nac cā'cucujnu' tū ixuanican Sirte. Ū'tza' talīmāyujūlh xalu'xu' barco tū ixlīsno'klē'n ū'ni'. Chuntza' calhāxcuhuālh quincālē'n ū'ni'. ¹⁸ Ixlīlakalī xaxiyālh xcān ē ū'ni' palha' sno'kli barco. Ū'tza' tatzuculh talīmaka'n tacu'ca' nac mar. Chuntza' jātza' tzi'nca līhualh barco. ¹⁹ Ixlīlakalī huampala iclīmaka'uj quimacanca'n ixtamacatzucun tū ixtojōmā'lh nac barco. ²⁰ Lakma'j quilhtamacuj tētaxtulh ē jā iclaktzī'uj chí'chini' nūn sta'cu. Ū'ni' palha'cus ī'sno'kmā'lh barco. Ū'tza' jātza' xa'iclīca'tzīyāuj palh xa'iclaktaxtūj.

²¹ Lakma'jtza' jā xa'icua'yani'ta'uj. Pablo tāyalh na ixlacpu'na'i'tātca'n ē huanli:

—Chi'xcuhuī'n, ixquilākexmatni'uj. Palh jā ixtaxtucha'uj nac Creta, jā tū ixquincā'a'kspulan huā'mā' lījicua' ē jā tū ixtimakasputui. ²² Chuhua'j, jā calīpuhua'ntit. Hui'xina'n jā tī chā'tin catinīlh, masqui casputli tzamā' barco. ²³ Tzamā' huā' kōtan tzī'sa quit quintasu'yuni'lh chā'tin ángel tī Dios macamilh. Huā'mā' Dios ū'tza' tī quimāpa'ksī ē tī ictā'scuja. ²⁴ Ángel quihuanilh: “Hui'x, Pablo, jā caji'cua'nti. Ixlacasqui'nca hui'x nalakpina' César. Milīpālacata, Dios nacāmakapūtaxtū ixlīpō'ktuca'n tī tatā'tojōmā'nan nac barco.” Chuntza' quihuanilh. ²⁵ Chuhua'j, chi'xcuhuī'n, jā calīpuhua'ntit. Quit iclīpāhuan Dios. Quit icuan chuntza' nala chī quihuanica. ²⁶ Ixlacasqui'nca nachā'nāuj jā pu'nahui'lh macsti'na'j tī'ya't —huanli Pablo.

²⁷ A'kcāujtā'ti' quilhtamacuj ixlanī't palha' ū'ni'. Hua'chi i'tāt tzī'sa barco calhāxcuhuālh ixlē'n xaxiyālh xcān jā huanican Adria. Marineros tapuhuanli palhāsā' ixtatalacatzuna'jīmā'nalh nac a'ktin tī'ya't. ²⁸ Talhcālh ixlīpūlh mā'n xcān ē pu'xamacāujchāxan metro ixuanī't. Lacapunchuna'j huampala talhcāpālh ē xmāntza' pu'xamatojon metro ixuanī't. ²⁹ Ixtajicua'n palhāsā' ixtalaknūlh barco nac cā'chihuixni'. Ū'tza' talīmojōlh nac xcān a'ktā'ti' xalactzinca līcā'n xala' na ixchakēn barco ē chuntza' tzē talīyāhualh barco. Taka'lhīlh hasta a'cxni' xkakalh. ³⁰ Marineros ixtamāyujūmā'nalh pūtacutnu'. Ixtatasu'yu chī ixtamojōmā'nampālh nac xcān xalactzinca līcā'n xala' na ixquini' barco tū nalītāya barco. Xmān

ta'a'kskāhuī'nilh. Ixtapūtā'lacu'tun nac pūtacutnu'.

³¹ Pablo cāhuanilh capitán ē tropas:

—Palh tzamā' chī'xcuhuī'n jā natatachoko nac barco, hui'xina'n jātza' la cati'a'kapūtaxtutit.

³² Palaj tunca tropas tacā'tu'cxli lāsu' tū tapūmāyujūlh pūtacutnu'. Tamacamincha' nac xcān.

³³ A'cxni' ī'xkakamā'lhtza', Pablo cāhuanilh ixlīpō'ktuca'n catahuā'yalh macsti'na'j. Cāhuanilh:

—Ka'lhītza' a'kcāujtā'ti' quilhtamacuj ē jā huā'ya'nī'ta'ntit ē jā lhtatanī'ta'ntit. ³⁴ Iccāhuaniyān cahuā'ya'ntit ē chuntza' tli'hui'qui nahuanā'tit. Nūn chā'tin hui'xina'n catimakasputtit nūn kentin miya'jca'n.

³⁵ A'cxni' huankō'lh huā'mā', Pablo tayalh pāntzīn ē maxquī'lh tapāxcatca'tzīn Dios na ixlacatīnca'n ixlīpō'ktuca'n ē che'kelh ē tzuculh huā'yan. ³⁶ Ixlīpō'ktuca'n jātza' ixtalīpuhuan ē nā tahuā'yalh. ³⁷ Quina'n quilīpō'ktuca'n a'ktu' ciento ā'tu'tumpu'xamacāujchāxan tī xa'ictojōmā'nauj nac barco. ³⁸ A'cxni' ixtahuā'yanī'ttza', tamaka'lh trigo nac mar ē chuntza' jātza' ixtzincan barco.

Barco laclalh

³⁹ A'cxni' xkakalh, marineros jā ixtalakapasna'n tzamā' nac ti'ya't. Talaktzī'lh jā ixquīpātanūnī't mar ē ixka'lhī cucuj. Titapuhualh palh tzē cahuālh ixtamālacatzuna'jīlh a'ntza' barco. ⁴⁰ Tacā'tu'cxli lāsu' ē chuntza' tachokolh nac mar xalactzinca līcā'n ē chuntza' tzē tasakā'līlh barco. Taxla'jalh xalāsu' ixlīkosnu' barco. Tamakyāhualh lu'xu' xala' ixquini' barco ē chuntza' natantancslē'n ū'ni'. Barco tzuculh a'n nac ti'ya't. ⁴¹ Talaknūlh nac cā'cucujnu'. Ixquini' barco a'ksātāyalh ē

jātza' la tasakā'lilh. Ixlīsñū'n xcān mālakuanilh ixchakēn barco. ⁴² Tropas ixtamakñīcu'tun tachī'nī'n ē chuntza' nūn chā'tin natasuāyanatacuta nac mar ē chuntza' tzē natatzā'la. ⁴³ Capitán ixmakapūtaxtūcu'tun Pablo. Ū'tza' jā līmakxtekli nacāmakñīcan. Cāmāpa'ksīlh tī tzē ixtasuāyanan xapūla catatojōlh nac xcān ē cata'a'lh nac ti'ya't. ⁴⁴ Māpa'ksīni'lh makapitzīn catapūtacutli lhta'ca'la' ē makapitzīn catapūtacutli xalacpītzun barco. Chuntza' tatacutkō'lh nac xcān ē ta'a'kapūtaxtukō'lh ixlīpō'ktuca'n.

28

Pablo nac Malta

¹ A'cxni' xa'ica'kapūtaxtunī'ta'ujtza', icca'tzīuj pītzuna'j ti'ya't tū ixuanican Malta. ² Xalanī'n a'ntza' quincātalakalhu'manni'. Ixlamā'lh xcān ē ixlonkñū'n. Tahui'lilh macscut. Quincātahuanin ca'icskō'nui. ³ Pablo putzalh makxpātin qui'hui'. A'cxni' ixmāpūcu'tumā'lh nac macscut, taxtuchi lakatin lūhua' tzā'latēlha nac macscut ē macaxcalh Pablo. ⁴ A'cxni' xalanī'n nac Malta talaktzī'lh lūhua' chī ixlalnūhua'ca'lh na ixmacan Pablo, talāhuanilh:

—Ixlicāna' huā'mā' chi'xcu' makñīni'nī't. Masqui a'kapūtaxtulh nac mar, ixlacasqui'nca nanī ē chuntza' nalīxokoni' Dios.

⁵ Pablo tincxmaka'lh lūhua' nac macscut ē jā tū lani'lh. ⁶ Xlaca'n ixtapuhuan palh ixcu'ni'lh jā īxcānī't lūhua' o palh ixa'kā'lh ē ixnīlh. Naj tunca taka'lhīlh. A'cxni' talaktzī'lh jā tū lani'lh, ē tapuhuampālh ē talāhuanilh:

—Ū'tza' chā'tin dios huā'mā' chi'xcu'.

7 Lacatzuna'j ixuī'lh ixti'ya't xapuxcu' chi'xcu' xala' nac Malta. Xla' ixuanican Publio. Ū'tza' quincāhui'līn na ixchic a'ktu'tun quilhtamacuj ē lhūhua' quincātlahuani'n tū tze. 8 Ixtāta' Publio ixmā'lh nac tama' ē ixmacscutla ē ixka'lhni'tantin. Pablo laka'lh ē orarlīh ē hui'līni'lh ixmacan ē mātzeyīlh. 9 A'cxni' mātzeyīlh, tamilh ā'makapitzīn huampala ta'jatatlanī'n tī ixtahui'lāna'lh nac Malta. Nā cāmātzeyīca. 10 Lhūhua' talakalhu'mān quincātatlahuani'n. A'cxni' ictaxtūj, ū'tunu'n tamānūlh nac barco tū na'icmaclacasquī'nāuj.

Pablo chā'lh nac Roma

11 Ixli'a'ktu'tun mālhcuyu' icpū'a'uj a'ktin barco tū ixtachokonī't na ixlacatzuna'j Malta ixlīpō'ktu cā'lonkni'. Barco xla' xala' nac cā'lacchicni' Alejandría. Ixyāhuani'canī't nac barco ixlīlakapascan tū a'ktu' ídolo tū ixuanican Cástor ē Pólux. 12 Ichā'uj nac Siracusa ē a'ntza' ictētahui'lauj tu'tuma'j. 13 A'ntza' ictaxtūj ē jāla lacatza'j ica'uj. Ā'listān icchā'uj nac Regio. Ixlīlakalī lalh ū'ni' nac sur. Ixlītu'ma'j icchā'uj nac Puteoli. 14 A'ntza' iccātā'lāpāxtokui ā'makapitzīn tā'timīn. Xlaca'n quincātauhanin ca'iccātā'tachokouj a'ntza' a'ktojon quilhtamacuj. Ā'listān ictaxtupalauj na'ica'nāuj nac Roma. 15 Ixcāmāca'tzīnīcanī'ttza' tā'timīn nac Roma palh na'icchā'nāuj. Xlaca'n tataxtulh ē tamilh hasta nac lītamāuj Apio ē nā jā huanican Tres Tabernas. A'ntza' iclāpāxtokui nac tej. A'cxni' cālaktzī'lh Pablo maxquī'lh tapāxcatca'tzīn Dios ē ka'lhīlh tapāxuhuān. 16 A'cxni' icchā'uj nac Roma, capitán cāmacamaxquī'lh tachī'nī'n xapuxcu' maktaka'lhna'. Pablo makxtekca natakoko ixlīmān ē chā'tin tropa ixmaktaka'lhna.

Pablo a'kchihuīna'nli nac Roma

¹⁷ Ixlītu'tuma'j Pablo cāmāta'satīnīni'lh xanapuxcu'nu' israelitas nac Roma. A'cxni' talakminkō'lh, Pablo cāhuanilh:

—Chi'xcuhuī'n israelitas, quit jā tū iccātlahuani'nī't israelitas tū jā tze nūn ixtahui'latca'n quinatāta'na'ca'n. Masqui jā tū ictlahuani't tū jā tze, quimacamāstā'ca hua'chi chā'tin tachī'n na ixlīmāpa'ksīnca'n romanos nac Jerusalén. ¹⁸ Romanos quintakelhasqui'nīlh ē jā tū tamaclalh tū tzē naquilīmaknīcan.

Ū'tza' ixquintalīmakxteku'tun. ¹⁹ Israelitas jā talacasqui'nli naquimakxtekan. Ū'tza' iclīsqui'nli quit caquinkelhasqui'nīca na ixlacatīn César, masqui jā iccāmālacsu'yu xalanī'n na quincā'lacchicni'. ²⁰ Ū'tza' iccālīmāta'satīnīni'ta'n hui'xina'n. Xa'iccālaktzī'ncu'tunān hui'xina'n ē xa'iccātā'chihuīna'ncu'tunān. Israelitas ta'a'ka'ī' nacāmālacastālancuanīcan nīnī'n. Nā quit chuntza' ica'ka'ī'. Ū'tza' quilīmacatūpixchī'canī't.

²¹ Xanapuxcu'nu' israelitas tahuanilh:

—Xalanī'n nac Judea jā tamacaminī't ca'psnap mimpālacata. Israelitas, tī tamincha' nac Judea, jā tū quincātahuaninī'ta'n mimpālacata.

²² Iclacasqui'nāuj caquilāhuaniuj tū hui'x puhua'na'. Icca'tzīyāuj chī calhāxcuhuālh huancan jā tze huā'mā' secta —huanica Pablo.

²³ Tzamā' quilhtamacuj tū ixlīlacsaccanī't, ixlhūhua'ca'n tamilh nac chic jā ixtachoko Pablo. Pablo tzuculh tzi'saj cālītā'kelhachihuīna'n chī māpa'ksīni'n Dios. Cātā'chihuīna'nli hasta jā tzi'suanli. Cālītā'chihuīna'nli tū huan ixtachihuīn Dios ixpālacata Jesús jā tatzō'knī' līmāpa'ksīn

tū maxquī'ca Moisés ē jā huanican profetas. Chuntza' Pablo cāmā'a'ka'ī'nīcu'tunli ixpālacata Jesús. ²⁴ Makapitzīn ixta'a'ka'ī'mā'nalh ē ā'makapitzīn jā ta'a'ka'ī'lh. ²⁵ Chuntza' jā a'ktin ixtalacapāstacni'ca'n ixtahuanī't. Tatzuculh ta'a'n. A'cxni' jāna'j ixtataxtu, Pablo cāhuanilh:

—Espíritu Santo huanli tū ixlicāna' a'cxni' māchihuīnīlh a'kchihuīna' Isaías. Chuntza' cāhuanilh quinapapana'ca'n:

²⁶ Capit ē cacāhua'ni' huā'mā' tachi'xcuhuī't: Hui'xina'n nakexpa'tā'tit ē jā catica'tzītīt tū huanicu'tun; nalaktzī'nā'tit ē jā cuenta catitlahua'tit tū lak-tzī'nā'tit.

²⁷ Jā tū tamakca'tzī na ixlīstacna'ca'n huā'mā' tachi'xcuhuī't.

Ixa'ka'xko'lhca'n jā tzej talīkexmata.

Ixlakastapunca'n jā talīlaktzī'n.

Jā talaktzī'ncu'tun ē jā takexmatcu'tun.

Jā taca'tzī tū huanicu'tun.

Jā talakpalīcu'tun ixtalacapāstacni'ca'n ē chuntza' quit tzē na'iccāmātzeyī.

²⁸ Pablo ā'chulā' ixchihuīna'n ē cāhuanilh:

—Caca'tzītīt hui'xina'n huā'mā': Tī jā israelitas cāmāca'tzīnīcanī'ttza' chī Dios makapūtāxtūnu'n. Xlaca'n natakekmata.

²⁹ A'cxni' Pablo ixuanī'ttza' huā'mā', israelitas ta'a'lh ē ixtalīkelhachihuīna'ntēlha.

³⁰ Pablo a'ntza' tachokolh a'ktu' cā'ta nac chic jā ixsācua'nī't. Ixcāmamakaktīni'n ixlīpō'ktuca'n tī ixtalakmin. ³¹ Ixcāhuani chī Dios māpa'ksīni'n. Ixcāmāsu'yuni' ixpālacata Māpa'ksīni' Jesucristo na ixlacatīnca'n ē jā tī chā'tin ixmāmakchuyī.

**Xasāsti' testamento (Xatze tachihiuīn
ixpālacata Jesucristo)
New Testament in Totonac, Upper Necaxa
(MX:tku:Totonac, Upper Necaxa)**

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Totonac, Upper Necaxa

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Totonaco, Patla y Chicontla [tku], Mexico

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Totonac, Upper Necaxa

© Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

b40e03ec-1023-5d81-b8c2-7e6838bd9354